Załącznik do Uchwały
Nr LVII/330/2021
Rady Gminy Medyka
z dnia 29 grudnia 2021 r.

2021-2030

Strategia Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030

DANIEL SMUCZEK
665 648 952
DANIEL.SMUCZEK@WP.PL

SPIS TREŚCI

1. Wstęp 4

2. Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 5

2.1. Pojęcie Strategii Rozwoju 5

2.2. Wymogi prawne opracowania 6

2.3. Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Medyka 7

3. Diagnoza Gminy Medyka 8

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru gminy 8

3.2. Demografia 9

3.3. Rynek pracy i bezrobocie 16

3.4. Gospodarka i rolnictwo 20

3.5. Oświata, sport i kultura 31

3.6. Walory historyczne i turystyka 37

3.7. Ochrona zdrowia 45

3.8. Pomoc społeczna 46

3.9. Bezpieczeństwo publiczne 50

3.10. Komunikacja i transport 51

3.11. Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo 55

3.12. Infrastruktura techniczna 58

3.13. Planowanie przestrzenne 63

3.14. Gospodarka finansowa 66

3.15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią 70

4. Główne problemy w obszarach strategii 72

4.1. Główne problemy w obszarze społecznym 72

4.2. Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko 74

4.3. Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy 75

5. Gmina w oczach mieszkańców 76

6. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT 82

7. Plan operacyjny Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju Gminy 86

8. Wieloletni Plan Inwestycyjny 97

9. Część planistyczna 102

9.1 Misja i wizja 102

9.2 Cel nadrzędny 104

9.3 Paradygmat rozwoju 104

9.4 Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Gminy 105

9.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie..... 111

9.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia 119

9.7 Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań 121

10 Cześć wdrożeniowa 143

10.1 Struktura zarządzania i wdrożenia strategii rozwoju gminy 145

10.2 System obiegu informacji w ramach zarządzania strategią rozwoju gminy 147

10.3 System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Medyka 147

10.4 Analiza wskaźnikowa realizacji celów operacyjnych 150

10.5 Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Medyka 179

10.6 Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu 179

10.7 Zasady aktualizacji 179

10.8 Partycypacja społeczna 182

11 Ramy finansowe oraz źródła finansowania 184

12 Spis tabel 186

13 Spis map 187

14 Spis Wykresów 188

15 Spis załączników 188

16 Spis zdjęć 188

1. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Medyka jest formalnym dokumentem, który określa strategiczne kierunki rozwoju gminy na lata 2021-2030. Jest komplementarna z innymi regulacjami planistyczno-strategicznymi, obowiązującymi w gminie. Dokument będzie nadrzędny względem dokumentów sektorowych dotyczących obszaru gminy Medyka, jednocześnie pozostając spójny z dokumentami wyższego rzędu – w szczególności Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030. Strategia będzie wyznaczała ramy dla planów i programów powstających w gminie podczas jej obowiązywania.

Strategia Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 została opracowana na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Diagnoza strategiczna została uzupełniona o analizę ankiet wypełnianych przez mieszkańców. Ważnym źródłem informacji były warsztaty strategiczne, w których uczestniczyli przedstawiciele stowarzyszeń, organizacji senioralnych i młodzieżowych, przedsiębiorcy, sołtysi, radni, pracownicy Urzędu Gminy, kierownicy jednostek organizacyjnych.

Podstawowym dokumentem prawnym określającym zadania Gminy, na którym opierano się podczas przygotowywania Strategii, jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372). Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057).

Ważnym elementem prac nad Strategią było doradztwo i wsparcie oraz udział w warsztatach strategicznych **Zespołu do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030**, w skład, którego wchodzili:

- **Marek Iwasieczko** – Wójt Gminy Medyka – Koordynator prac nad Strategią Rozwoju,
- **Monika Kozak** – Sekretarz Gminy Medyka,
- **Kamil Zagalak** – Stanowisko pracy ds. polityki społeczno-gospodarczej, promocji.

Prace nad Strategią rozpoczęto w lutym 2021 roku, kiedy to Wójt Medyka podjął decyzję o przystąpieniu do opracowywania dokumentu. Szczegółowy tryb i harmonogram pracy przyjęto uchwałą nr XLIII/248/2021 Rady Gminy Medyka z dnia 15 marca 2021 r. w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030.

2. Metodologia Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030

2.1. Pojęcie Strategii Rozwoju

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić zrównoważony rozwój, a mieszkańcom poprawę, jakości życia. Jej celem jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, co trzeba zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości. Strategia Rozwoju Gminy to plan długofalowego działania Rady Gminy Medyka, Wójta Gminy Medyka i wspierających go urzędników z Urzędu Gminy Medyka oraz wszystkich, którym na sercu leży lepsze jutro gminy, wobec szans i zagrożeń wynikających ze zmieniającego się otoczenia i działań innych podmiotów. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju działanie takie jest ukierunkowane przez wartości i opcje uznane przez społeczność lokalną, bazujące na wewnętrznym potencjale sił i uwzględniające jej wewnętrzne słabości.

Strategia Rozwoju ma charakter krótkookresowy tzn. obejmuje zwykle okres kilku lat. Dłuższa pespektywa dla potrzeb jednostek samorządu terytorialnego nie jest zasadna, ponieważ powoduje, że cele stają się mniej realne np. nie spełniają kryterium SMART (Konkretność, Mierzalność, Afirmatywność, Realistyczność, Określone w czasie).

Strategia Rozwoju nie może zawierać precyzyjnej listy inwestycji do realizacji, a jedynie wskazać te kluczowe, ponieważ z definicji jest to domeną Wieloletnich Prognoz Finansowych. Tak szczegółowe informacje mogą być umieszczane tylko w dokumentach, które zawierają stale aktualizowane plany finansowe. Popełnienie takiego błędu spowodowałoby, że Strategia Rozwoju bardzo szybko straciłaby swoją aktualność i wystąpiłaby konieczność zmiany przez Radę Gminy.

Warto zauważyć, że Strategia Rozwoju jest dokumentem „otwartym", nie powinien być opracowaniem „zamkniętym w szafie", o którym przypomina się tylko wtedy, gdy istnieje konieczność dodatkowego uzasadnienia dokumentacji aplikacyjnej do programu operacyjnego. Przyjmuje się, że mogą pojawić się czynniki wewnętrzne i zewnętrzne w istotny sposób wpływające na założenia dokumentu. Dlatego proces realizacji Strategii Rozwoju powinien mieć charakter dynamicznej ciągłości, uwzględniającej możliwe zmiany uwarunkowań, w celu ewentualnej korekty planów.

Strategia Rozwoju jest dokumentem, który w swoich założeniach ma być wzorem rozwoju gminy. Określa on m. in.: ostateczną wizję rozwoju, operacyjne i strategiczne cele wraz z zadaniami a także sposobem ich realizacji. Dokument ten musi przede wszystkim wyróżniać się pewnymi cechami:

- zawierać analizę sytuacji na danym terenie,
- opracowywany plan działań musi odpowiadać na problemy tego obszaru,
- powinien być oparty na zasobach lokalnych i wskazywać wyraźnie na oddolny charakter jego realizacji,
- powinien zawierać opis kluczowych celów strategicznych,
- powinien zawierać system monitorowania, aktualizacji i oceny.

Strategia Rozwoju stanowi podstawę działania gminy, programów i przedsięwzięć, a także polityki przestrzennej (jedna z podstaw dla sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy). Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie. Podnosi wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z gminą lub lokalizacji własnych działań na terenie gminy.

Dokument stanowi również podstawę korzystania przez gminę z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej i innych zewnętrznych źródeł finansowania. Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej każda jednostka samorządowa powinna opierać swoje działania inwestycyjne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej na planie strategicznym. Po wstąpieniu Polski do UE Strategia Rozwoju oraz Program Rozwoju są wskazywane, jako jedne z najważniejszych dokumentów (nadrzędne wobec innych dokumentów) w funkcjonowaniu Jednostek Samorządu Terytorialnego, przedstawiający kierunki rozwoju jednostki na najbliższe lata.

Najważniejsze jest jednak, że Strategia Rozwoju tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów, głównych aktorów życia publicznego (mieszkańców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń, przedsiębiorców oraz władz gminy) w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

2.2. Wymogi prawne opracowania

Podstawą prawną uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 10e ust. 1 tejże ustawy gmina może opracować strategię rozwoju gminy, natomiast art. 10f ust. 2 określa, że projekt strategii opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii, dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa.

Poprzednia strategia została opracowana w 2016 r., a do jej przygotowania posłużyły dane z końca roku 2014 oraz 2015. Obecnie, w stosunku do tego okresu, zmieniły się uwarunkowania społeczne i gospodarcze m.in. dzięki absorpcji środków unijnych i krajowych zmodernizowano szereg powiatowych oraz gminnych, nastąpiła poprawa infrastruktury technicznej oraz szkolnictwa, a także infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej.

Jednak najważniejszym argumentem przemawiającym za aktualizacją strategii są ramy wieloletnie budżetu Unii Europejskiej, który zobowiązuje gminę do opracowania wizji rozwoju uwzględniającej nowe wyzwania i polityki horyzontalnej.

Powyższe przesłanki jednoznacznie wskazują, iż pożądane jest, aby Gmina Medyka ponownie oceniła swój potencjał i uwarunkowania rozwoju, a także na nowo określiła cele i kierunki, które będą optymalne w nowych uwarunkowaniach.

2.3. Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Medyka

Procedura formułowania Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 jest złożonym procesem, w ramach którego należy wymienić następujące etapy:

Etap I – Przygotowanie do wdrożenia:

- Decyzja samorządu o rozpoczęciu procedury formułowania strategii rozwoju lokalnego,
- Wybór zespołu ekspertów zewnętrznych,
- Przygotowanie ankietyzacji mieszkańców.

Etap II – Przygotowanie diagnozy:

- Zbieranie i analiza danych o gminie,
- Analiza dokumentów strategicznych lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- Ocena przebiegu procesów rozwojowych w przeszłości,
- Analiza zasobów gminy oraz trendów społeczno-gospodarczych,
- Identyfikacja słabych i mocnych stron gminy,
- Określenie szans i zagrożeń rozwoju gminy.

Etap III – Hierarchizacja celów:

- Sformułowanie wizji i misji gminy,
- Opracowanie scenariuszy rozwoju gminy,
- Określenie strategicznych celów rozwoju,
- Określenie celów operacyjnych,
- Hierarchizacja celów.

Etap IV – Implementacja strategii:

- Konsultacje dokumentu ze społecznością lokalną,
- Określenie podmiotów, procedury oraz monitoringu w procesie wdrażania strategii,
- Przyjęcie Strategii Rozwoju przez Radę Gminy Medyka,
- Realizacja projektów przyczyniających się do osiągnięcia celów strategicznych.

3. Diagnoza Gminy Medyka

3.1. Ogólna charakterystyka obszaru gminy

Gmina Medyka położona jest w województwie podkarpackim we wschodniej części powiatu przemyskiego. Obszar gminy zajmuje powierzchnię 60,61 km2, co stanowi 5 % powierzchni powiatu przemyskiego. Gmina Medyka sąsiaduje od północy z gminą Stubno, od południa z gminą wiejską Przemyśl, od zachodu z gminą Żurawica oraz miastem Przemyśl natomiast od wschodu granicę gminy wyznacza Granica Państwa z Ukrainą. Na terenie gminy zlokalizowane jest przejście graniczne pomiędzy Polską a Ukrainą, które obsługuje ruch drogowy, towarowy, osobowy oraz pieszy.

Mapa 1 Położenie gminy Medyka na tle województwa podkarpackiego i powiatu przemyskiego.

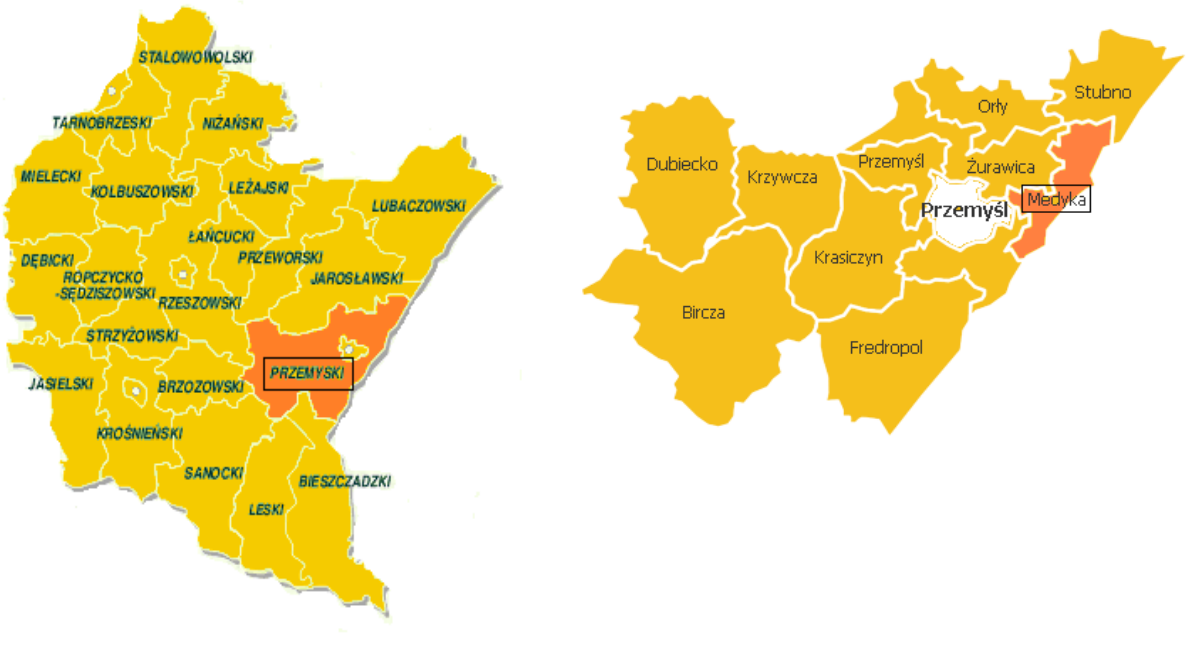

Źródło: Opracowanie własne

Na terenie gminy Medyka zlokalizowane są instytucje zaspokajające potrzeby znacznej części mieszkańców gminy w zakresie szkolnictwa podstawowego, opieki zdrowotnej, opieki społecznej oraz usług kulturalnych. Miejscowość Medyka, jako siedziba władz gminnych, pełni funkcję głównego szlaku komunikacyjnego.

Gmina Medyka posiada bezpośredni kontakt z Ukrainą oraz Przemyślem, a dzięki korzystnemu położeniu, dogodnemu systemowi dróg oraz niewielkim odległościom, również z Rzeszowem i Przejściem Granicznym w Korczowej.

Przez obszar gminy przebiega ponad 7 kilometrowy odcinek drogi krajowej nr 28. Geometria sieci drogowej zapewnia powiązania miejscowości zarówno w układzie wewnętrznym,

jak i zabezpiecza połączenie z krajowym układem drogowym. Potrzeby mieszkańców gminy w zakresie komunikacji zbiorowej zabezpieczają przewoźnicy prywatni. Gmina nie posiada dworca autobusowego.

Przez gminę przebiega jedna z głównych linii kolejowych naszego kraju, łącząca przejście graniczne z Ukrainą i Przemyśl z największymi miastami jak Kraków, Wrocław czy Warszawa.

Na terenie gminy Medyka nie rozwinął się zaawansowany przemysł. Na jej obszarze funkcjonują głównie małe firmy rodzinne, zajmujące się budownictwem, działalnością usługową i handlową oraz zaopatrujące mieszkańców w produkty codziennego użytku m.in. w produkty spożywcze. Rozwój i konkurencyjność gminy opiera się na przygranicznym położeniu.

Pod względem fizyczno-geograficznym obszar gminy położony jest w Dolinie Dolnego Sanu, który rozciąga się od Przemyśla aż po ujście Sanu do Wisły poniżej Sandomierza. Dolina Dolnego Sanu jest szeroką bruzdą erozyjną o długości ponad 130 km, szerokości około 10 km i powierzchni około 1 320 km^2. Wzdłuż doliny Sanu biegnie ważny szlak komunikacyjny z Sandomierza do Przemyśla. Na północ od Medyki rozpościera się Płaskowyż Tarnogrodzki, od południa Płaskowyż Sańsko - Dniestrzański, którego fragment znajduje się na terytorium Polski, natomiast w kierunku południowo - zachodnim leżące między dolinami Sanu i Wiaru - Pogórze Przemyskie. W gminie Medyka dominuje równinna rzeźba terenu, z lekko pagórkowatymi obszarami we wsiach Jaksmanice i Siedliska.

Warunki naturalne w powiecie przemyskim - obejmujące zarówno gleby, jak i klimat - sprzyjają rozwojowi rolnictwa w północnych i wschodnich gminach powiatu m.in. w gminie Medyka. Pod względem bonitacyjnym na terenie gminy dominują gleby klasy II i III, z niewielkim udziałem gleb klasy I. Na terenie gminy Medyka przeważają kompleksy pszenne dobre i bardzo dobre o glebach brunatnych i brunatno-kwaśnych. Miejscowość Medyka z racji swego położenia nad Sanem, zaliczona jest do czwartej klasy bonitacyjnej.

3.2. Demografia

Jedną z głównych składowych kształtujących procesy rozwojowe w gminie są jej mieszkańcy. Potencjał demograficzny gminy Medyka według danych GUS na koniec 2019 roku to 6 542 osoby, w tym 3 238 kobiet (49,5% mieszkańców) i 3 304 mężczyzn (50,5% mieszkańców), co stanowi 8,83% ludności powiatu przemyskiego. Gmina Medyka jest jedną z pięciu gmin powiatu, w której liczba mieszkańców w ostatnich latach uległa zwiększeniu. Zanotowany wzrost to 44 osoby - w 2014 roku gmina liczyła 6 498 mieszkańców, w tym 3 237 kobiet oraz 3 261 mężczyzn. W analogicznym okresie liczba ludności w powiecie przemyskim w zasadzie nie uległa zmianie. Średnia gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 108 osób/km^2.

Poniższa tabela przedstawia stan ludności gminy Medyka na tle pozostałych gmin wiejskich powiatu przemyskiego. Powierzchnia powiatu oraz poszczególnych gmin w ostatnich latach nie uległa zmianie.

Tabela 1 Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia gmin powiatu przemyskiego

Jednostka terytorialna	Ludność						Powierzchnia w km²
	2014			2019			
	ogółem	w tym kobiety	osób / km²	ogółem	w tym kobiety	osób / km²	
Gmina Bircza	6 708	3 266	26	6 539	3 188	26	254
Gmina Dubiecko	9 378	4 726	61	9 143	4 599	59	154
Gmina Fredropol	5 537	2 744	35	5 497	2 733	34	160
Gmina Krasiczyn	5 129	2 567	41	5 144	2 589	41	124
Gmina Krzywcza	4 890	2 362	52	4 820	2 326	51	95
Gmina Medyka	**6 498**	**3 237**	**107**	**6 542**	**3 238**	**108**	**61**
Gmina Orły	8 859	4 418	126	8 894	4 438	126	70
Gmina Przemyśl	10 172	5 080	94	10 650	5 341	98	108
Gmina Stubno	3 966	1 997	45	3 864	1 964	44	89
Gmina Żurawica	12 930	6 472	135	12 968	6 514	135	96
Razem powiat przemyski	**74 067**	**36 869**	**61**	**74 061**	**36 930**	**61**	**1 211**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Gmina Medyka jest najmniejszą jednostką terytorialną spośród dziesięciu gmin powiatu przemyskiego, zajmuje piąte miejsce pod względem liczby ludności i trzecie miejsce pod względem gęstości zaludnienia.

Mapa 2 Gmina Medyka

- granica administracyjna gminy Medyka

Źródło: Opracowanie własne

Pod względem administracyjnym gmina dzieli się na 7 sołectw: Hureczko, Hurko, Jaksmanice, Leszno, Medyka, Torki i Siedliska. Największe miejscowości pod względem zajmowanego obszaru to Medyka oraz Leszno i Torki. Te trzy miejscowości stanowią niemal 63% powierzchni gminy. Na terenie gminy nie ma ośrodków miejskich, w związku z tym centrum usługowo-administracyjnym dla obszaru jest położona w odległości 12 km w kierunku zachodnim stolica powiatu – miasto Przemyśl.

Tabela 2 Miejscowości gminy Medyka

L.p.	Miejscowość	Integralne części miejscowości	
		Nazwa	Rodzaj
1.	Hureczko	Dolne Hureczko, Górne Hureczko	część miejscowości
2.	Hurko	Łapajówka	przysiółek
3.	Jaksmanice	-	-

4.	Leszno	-	-
5.	Medyka	Chałupki Medyckie	przysiółek
		Garb, Kąt, Oprenki, Zahipczyzna, Zaokop	część miejscowości
6.	Siedliska	Kaczmary	część miejscowości
7.	Torki	Kolonia	część miejscowości

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Liczbę stałych mieszkańców i średnią gęstość zaludnienia poszczególnych miejscowości gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3 Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia miejscowości gminy Medyka (stan na dzień 31.12.2020 rok)

L.p.	Miejscowość	Liczba mieszkańców Ogółem	Gęstość zaludnienia [os/km²]	Powierzchnia [km²]
1.	Hureczko	535	198,1	2,71
2.	Hurko	567	87,4	6,49
3.	Jaksmanice	556	77,4	7,20
4.	Leszno	661	56,8	11,67
5.	Medyka	2 607	155,4	16,79
6.	Siedliska	736	120,2	6,12
7.	Torki	901	93,6	9,63
RAZEM		**6 563**	**108**	**60,61**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Medyka

Najwięcej osób w gminie zamieszkuje w miejscowości Medyka (39,72%), Torki (13,72%) oraz Siedliska (11,21%).

Wykres 1 Ludność gminy Medyka [%]

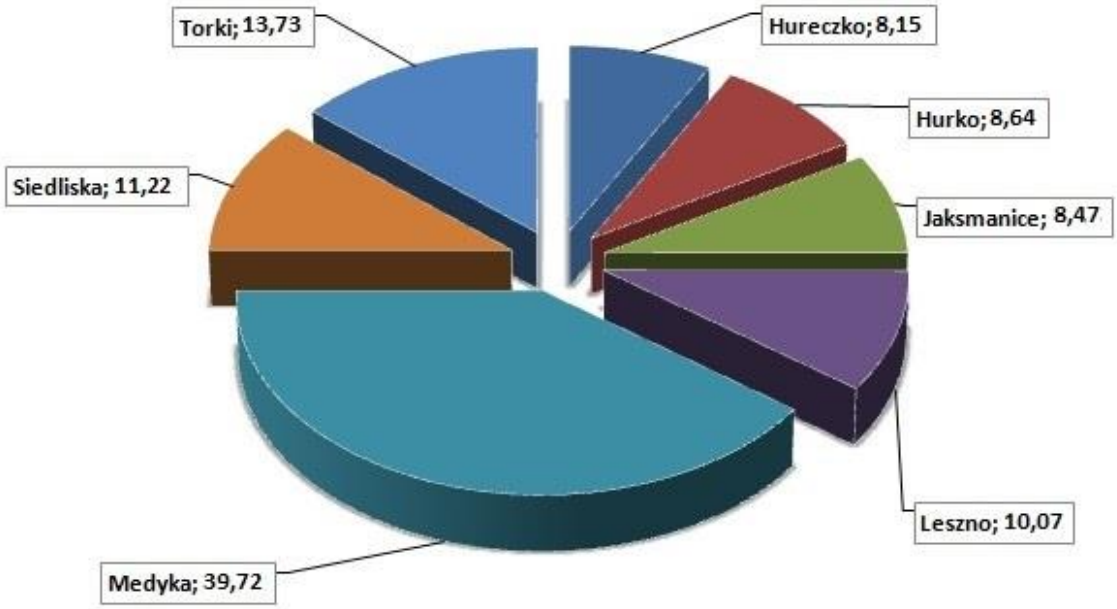

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Medyka

Na terenie gminy Medyka wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców wyniósł w 2019 roku 0,46 ulegając w porównaniu do 2014 roku obniżeniu o 2,78. Pomimo spadku, gmina posiada trzeci, co wielkości wskaźnik przyrostu naturalnego z gmin powiatu przemyskiego.

Wykres 2 Przyrost naturalny na terenie gmin powiatu przemyskiego

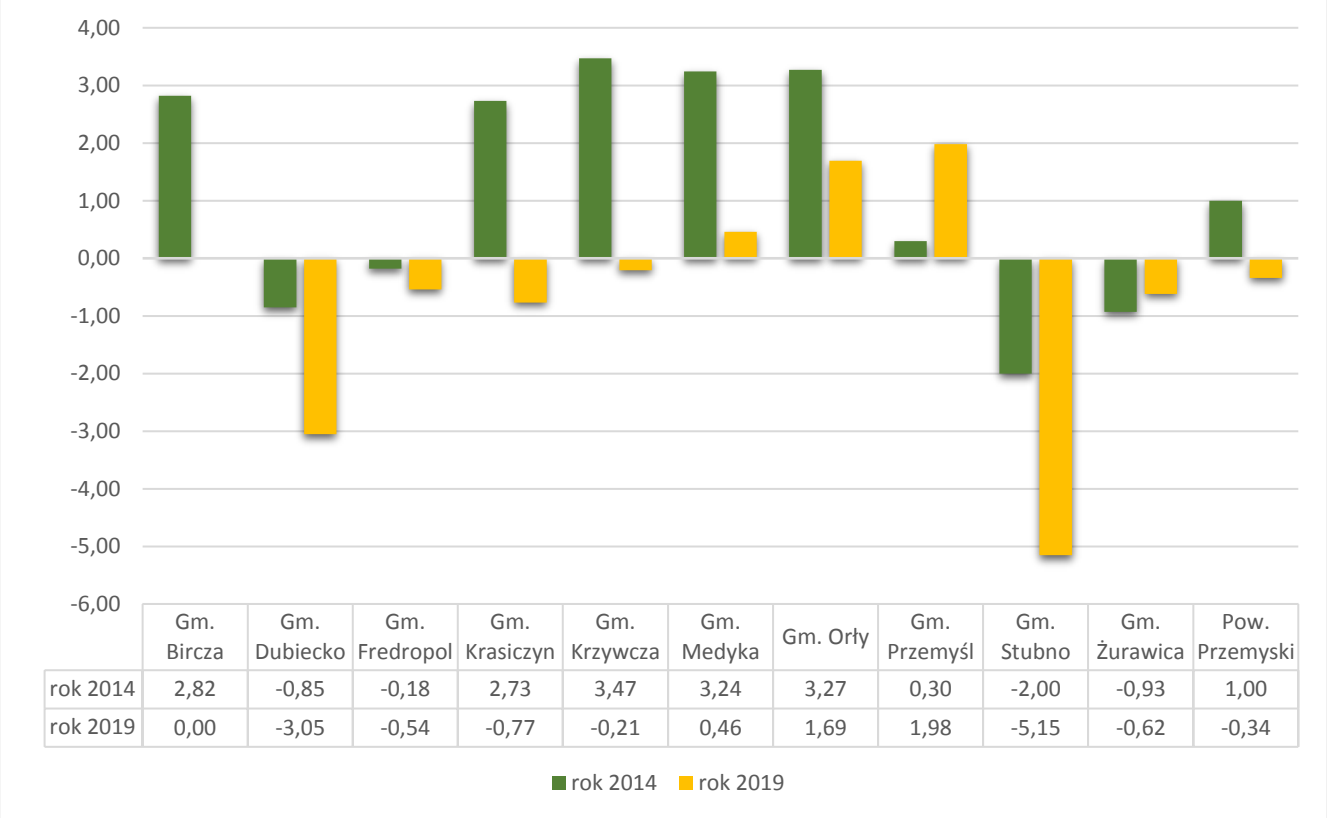

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W roku 2019 na terenie gminy odnotowano 68 urodzeń i 59 zgonów. Rok 2020, według danych dostępnych z Urzędu Gminy, przyniósł 78 urodzeń i 68 zgonów. Dane dotyczące urodzeń i zgonów w poszczególnych miejscowościach gminy Medyka przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4 Urodzenia i zgony na terenie miejscowości gminy Medyka w roku 2019 i 2020

Miejscowość	Urodzenia		Zgony	
	2019	2020	2019	2020
Hureczko	7	4	3	3
Hurko	8	5	9	5
Jaksmanice	6	9	4	5
Leszno	3	10	2	6
Medyka	20	29	19	34
Siedliska	11	10	11	4

Torki	13	11	11	10
Razem	**68**	**78**	**59**	**68**

Źródło: Urząd Gminy Medyka

Sytuację demograficzną panującą na terenie gminy pokazują również liczby określające migrację wewnętrzną i zewnętrzną. Na przestrzeni ostatnich 5 lat zanotowano 335 zameldowań, 307 zameldowań wewnętrznych oraz 342 wymeldowania.

Według dostępnych danych GUS, w 2019 roku zarejestrowano 67 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 79 wymeldowań, w wyniku, czego saldo migracji wewnętrznych wyniosło dla gminy Medyka (-12). W tym samym roku 9 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 1 wymeldowanie za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 8.

Wśród mieszkańców gminy Medyka, najliczniej reprezentowaną grupą wiekową są osoby młode w wieku 0 – 19 lat, których liczba na koniec 2019 roku wyniosła 1 371 osób, co stanowiło 20,96% ogółu ludności gminy. Kolejne miejsca w strukturze wiekowej mieszkańców gminy zajmują grupy wiekowe: 30 – 39 lat (16,78% ogółu), 40 - 49 lat (15,00% ogółu) oraz 65 i więcej (13,76%).

Tabela 5 Struktura wiekowa mieszkańców (2019 rok)

Przedziały wiekowe	Ogółem		w tym kobiety		w tym mężczyźni	
	Ilość mieszkańców	% ogółu mieszkańców	Ilość kobiet	% ogółu kobiet	Ilość mężczyzn	% ogółu mężczyzn
0 – 19	1 371	20,96	629	19,43	742	22,46
20 – 24	452	6,91	242	7,47	210	6,36
25 – 29	506	7,73	238	7,35	268	8,11
30 – 39	1 098	16,78	527	16,28	571	17,28
40 – 49	981	15,00	471	14,55	510	15,44
50 – 59	798	12,20	378	11,67	420	12,71
60 – 64	436	6,66	222	6,86	214	6,48
65 i więcej	900	13,76	531	16,40	369	11,17
Razem	**6 542**	**100,00**	**3 238**	**100,00**	**3 304**	**100,00**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

3.3. Rynek pracy i bezrobocie

Rynek pracy

Analizując ekonomiczną strukturę wiekową mieszkańców gminy Medyka, można zauważyć spadek na koniec 2019 roku w odniesieniu do 2014 roku liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym – grupa mieszkańców w wieku do lat 17 zmniejszyła się o 83 osoby. Najliczniejszą grupę stanowią mieszkańcy w wieku produkcyjnym (64,17% populacji), jednak ich ilość zmniejszyła się w ciągu pięciu lat o 58 osób. Struktura wiekowa mieszkańców gminy odzwierciedla ogólną sytuację występującą na terenie powiatu przemyskiego – pomimo utrzymującej się na podobnym poziomie ilości mieszkańców i występującego w dwóch gminach wzrostu przyrostu naturalnego, postępuje spadek ilości osób w wieku przedprodukcyjnym i wzrost ludności w wieku poprodukcyjnym. Utrzymanie się obecnej tendencji tak na terenie gminy jak i powiatu niekorzystnie rokuje na przyszłość i w perspektywie kilkunastu lat będzie skutkować postępującym starzeniem się społeczeństwa.

Tabela 6 Struktura ludności gminy Medyka wg ekonomicznych grup wiekowych

Grupa ludności	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
Rok	2014	2019	2014	2019	2014	2019
Ilość osób	1 305	1 222	4 256	4 198	937	1 122
Udział % w ludności ogółem	20,08	18,68	65,50	64,17	14,42	17,15

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Do najważniejszych przedsiębiorstw działających na terenie gminy i tworzących miejscowy rynek pracy należy zaliczyć:

1. „POLCARGO" Medyka Sp. z o.o.,
2. „Chem Trans Logistic Południe" Sp. z o.o.,
3. Zakład Eksploatacji Kruszywa i Robót Geologicznych „KRUSZGEO" S.A. Rzeszów – Zakład Hureczko,
4. Railport Medyka P.S.TRADE TRANS Sp. z o.o.,
5. Centrum Handlowe Granica S.C.,
6. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska",
7. Prywatne Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia i Zbytu Bogdan Boryło.

Wpływ na rynek pracy mają również przedsiębiorstwa oraz podmioty publiczne mające swoją siedzibę poza terenem gminy, do których można zaliczyć między innymi PKP Cargo S.A. oraz Bieszczadzki Oddział Straży Granicznej i Krajową Administrację Skarbową.

Analizując dane dotyczące liczby osób pracujących z terenu gminy Medyka można zauważyć, że pomimo odnotowanego w latach 2015 – 2017 spadku pracujących, szczególnie mężczyzn, w odniesieniu do roku 2014, lata 2018 oraz 2019 przyniosły powtórny wzrost pracujących osób z terenu gminy do wartości porównywalnych z 2014 rokiem.

Tabela 7 Pracujący na terenie gminy Medyka w latach 2014 - 2019

Lata	Ogółem	w tym kobiety	w tym mężczyźni
2014	1 059	423	636
2015	964	411	553
2016	954	401	553
2017	958	406	552
2018	1 019	445	574
2019	1 088	455	633

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Gmina Medyka na koniec 2019 roku klasowała się na drugim miejscu wśród gmin powiatu przemyskiego pod względem ilości osób pracujących.

Bezrobocie

Bardzo duży wpływ na sytuację społeczną na terenie gminy Medyka ma zjawisko bezrobocia. Przeprowadzona po 1989 roku restrukturyzacja gospodarki przejawiająca się likwidacją dużej liczby zakładów pracy w powiecie przemyskim, w których zatrudniona była część mieszkańców gminy, skutkowała pojawieniem się długotrwałego strukturalnego bezrobocia. W konsekwencji nastąpił wzrost ubóstwa prowadzący często do powstawania negatywnych zjawisk, takich jak np. wykluczenie społeczne.

Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2019 roku według danych GUS wyniósł na terenie gminy Medyka 7,7%, notując spadek w porównaniu 2014 rokiem o 3,8%.

Tabela 8 Udział zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Medyka w liczbie ludności na tle powiatu przemyskiego według płci

Jednostka terytorialna	ogółem		kobiety		mężczyźni	
	2014	2019	2014	2019	2014	2019
Gmina Medyka	11,5%	7,7%	11,5%	9,7%	11,4%	6,1%
Powiat przemyski	11,5%	7,4%	12,0%	8,4%	11,0%	6,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Wykres 3 Udział zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Medyka w liczbie ludności na tle gmin i powiatu przemyskiego

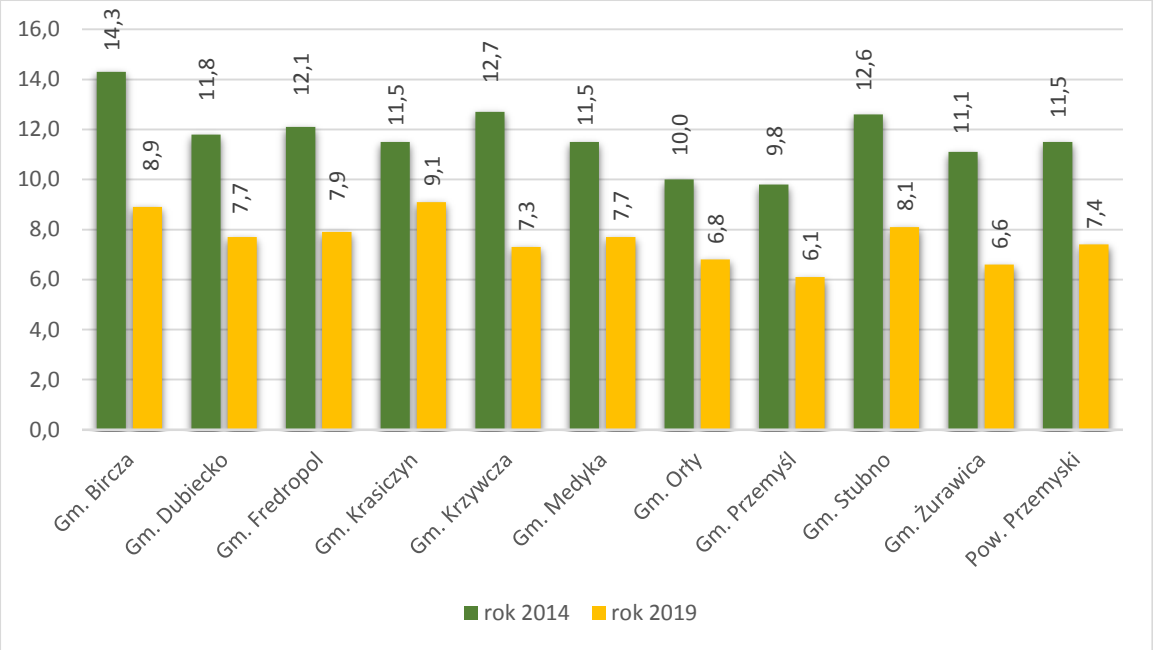

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Według danych uzyskanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Przemyślu, na koniec 2020 roku zarejestrowanych było 395 bezrobotnych mieszkańców gminy Medyka, w tym 208 kobiet (52,7%), z czego prawo do zasiłku posiadało tylko 66 osób. Wśród zarejestrowanych bezrobotnych aż 225 mieszkańców to osoby długotrwale bezrobotne, a 85 bezrobotnych to osoby dotychczas niepracujące.

Tabela 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Medyka w latach 2015 - 2020

Lata	Bezrobotni ogółem	W tym kobiety	W tym z prawem do zasiłku	Osoby długotrwale bezrobotne	Bez stażu pracy
2015	446	213	68	254	102
2016	436	215	51	268	96
2017	377	199	49	241	90
2018	354	196	50	206	79
2019	324	186	50	197	69
2020	395	208	66	225	85

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu

Według stanu na koniec 2020 na terenie gminy najwięcej bezrobotnych było w wieku od 25 do 34 lat (102 osoby, tj. 25,82% ogółu bezrobotnych) oraz w wieku 35 - 44 lata – również 102 osoby.

Tabela 10 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Medyka według wieku w latach 2015 - 2020

Lata	Przedział wiekowy					
	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 i więcej
2015	73	155	90	83	33	11
2016	76	149	98	79	24	9
2017	59	119	99	69	24	6
2018	55	114	93	56	26	9
2019	55	92	84	57	23	12
2020	67	102	102	64	46	13

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu

Największą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Medyka, według wykształcenia w 2020 roku, stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (119 osób, tj. 30,13%) . Nieco mniej liczebną kategorią wśród bezrobotnych były osoby

legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym (97 osób, tj. 24,56%). Najmniejszy udział w populacji bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (44 osoby, tj. 11,14%).

Tabela 11 Bezrobotni w gminie Medyka wg wykształcenia w latach 2015 - 2020

Lata	Wykształcenie				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe / branżowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe / branżowe	gimnazjalne / podstawowe i poniżej
2015	57	86	43	144	116
2016	44	93	50	130	119
2017	41	82	43	117	94
2018	47	72	45	107	83
2019	36	73	40	96	79
2020	44	86	49	119	97

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Przemyślu

3.4. Gospodarka i rolnictwo

Gospodarka

Gmina Medyka jest obszarem przyjaznym dla przedsiębiorców – w ostatnich latach obserwuje się pozytywne zjawisko rozwoju przedsiębiorczości, a co za tym idzie wzrost liczby podmiotów gospodarczych. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na jej terenie na koniec 2019 roku działało 389 podmiotów gospodarki narodowej, co klasuje ją na siódmym miejscu w powiecie przemyskim.

Tabela 12 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gmin powiatu przemyskiego

Jednostka terytorialna	Ogółem*		Sektor publiczny		Sektor prywatny	
	2014	2019	2014	2019	2014	2019
Gmina Bircza	390	420	17	17	373	402
Gmina Dubiecko	420	521	26	24	394	495

Gmina Fredropol	232	259	17	14	215	245
Gmina Krasiczyn	378	415	9	8	369	407
Gmina Krzywcza	256	308	11	8	245	300
Gmina Medyka	**307**	**389**	**14**	**13**	**293**	**371**
Gmina Orły	478	562	19	15	459	522
Gmina Przemyśl	761	891	25	16	735	871
Gmina Stubno	193	219	12	7	181	211
Gmina Żurawica	652	731	27	21	625	710
Razem powiat przemyski	**4 067**	**4 715**	**177**	**143**	**3 889**	**4 534**

* W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy dotyczy głównie sektora prywatnego, w którym ilość podmiotów w latach 2014 – 2019 wzrosła o 78 i wyniosła na koniec 2019 roku 371, z czego 271 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (223 w 2014 roku).

Tabela 13 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gminy Medyka

Rodzaje podmiotów		2014	2019
Sektor publiczny	Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	11	10
	Pozostałe formy prawne	3	3
Sektor prywatny	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	223	271
	Spółki handlowe	20	49
	Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	23
	Spółdzielnie	3	2

	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	22	23
	Pozostałe formy prawne	20	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Analiza struktury działających podmiotów w okresie od 2014 do 2019 roku pokazuje, że największy wzrost ilości działających firm wystąpił w sekcji D (na koniec 2019 roku funkcjonowało 5 podmiotów, gdy w 2014 roku ich liczba wynosiła 0), L (116,7%), F (93,9%) oraz H (50%), natomiast spadek tylko w sekcji A (-25,0%) i N (-9,1%).

Tabela 14 Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD oraz sektorów własnościowych zarejestrowane na terenie gminy Medyka

Sekcja PKD	Wyszczególnienie	Ogółem*		Sektor publiczny*		Sektor prywatny*	
		2014	2019	2014	2019	2014	2019
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	6	0	0	8	6
B	Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0	0	0
C	Przetwórstwo przemysłowe	17	17	0	0	17	17
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	5	0	0	0	5
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	1	1	0	0
F	Budownictwo	33	64	0	0	33	64
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	100	110	0	0	100	110
H	Transport i gospodarka magazynowa	30	45	0	0	30	45
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	10	12	0	0	10	12
J	Informacja i komunikacja	5	6	0	0	5	6
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10	14	0	0	10	14
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6	13	0	0	6	13

M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	16	0	0	14	16
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	11	10	0	0	11	10
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	8	8	3	3	5	5
P	Edukacja	7	7	7	6	0	1
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	10	13	1	1	9	12
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12	13	2	2	10	11
S, T	Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	25	28	0	0	25	28
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0	0	0
	Razem	**307**	**388**	**14**	**13**	**293**	**375**

* W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Na terenie gminy Medyka na koniec 2019 roku najwięcej podmiotów zajmowało się działalnością handlową (28,35%), robotami budowlanymi (16,49%) oraz transportem i gospodarką magazynową (11,60%).

Wykres 4 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gminy Medyka wg wybranych sekcji PKD (stan na koniec 2019 roku)

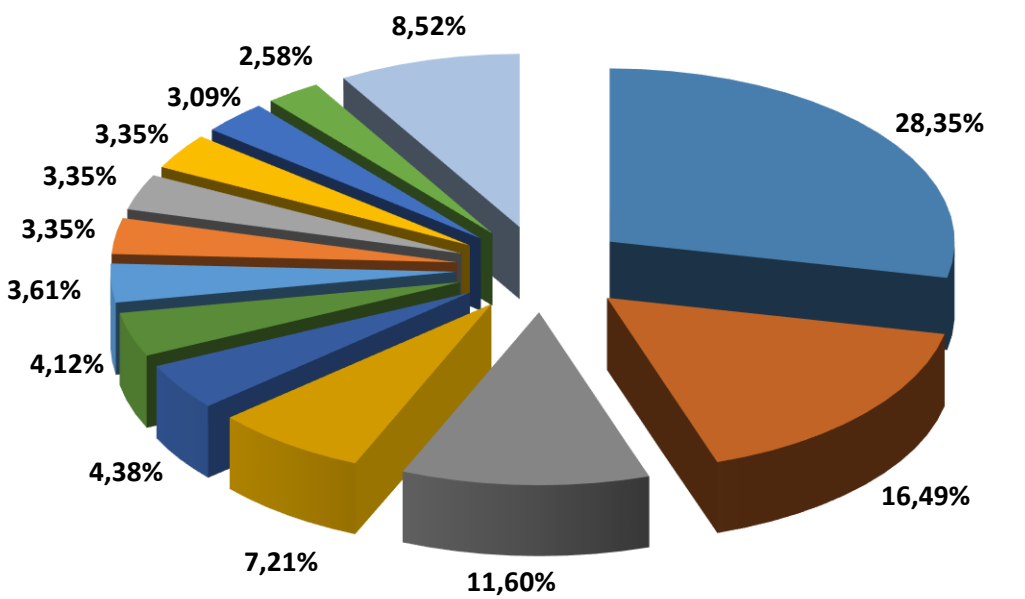

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
- Budownictwo
- Transport i gospodarka magazynowa
- Pozostała działalność usługowa; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
- Przetwórstwo przemysłowe
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
- Pozostałe sekcje PKD

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Najwięcej podmiotów gospodarczych na terenie gminy Medyka to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, których ilość w 2019 roku zwiększyła się w porównaniu do danych z 2014 roku o 83. Wśród małych przedsiębiorstw zatrudniających od 10 do 49 osób w analizowanym okresie ubyła jedna firma, natomiast ilość średnich przedsiębiorstw pozostała bez zmian. Na terenie gminy nie działają żadne przedsiębiorstwa zatrudniające ponad 250 osób.

Wykres 5 Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy wg klas wielkości

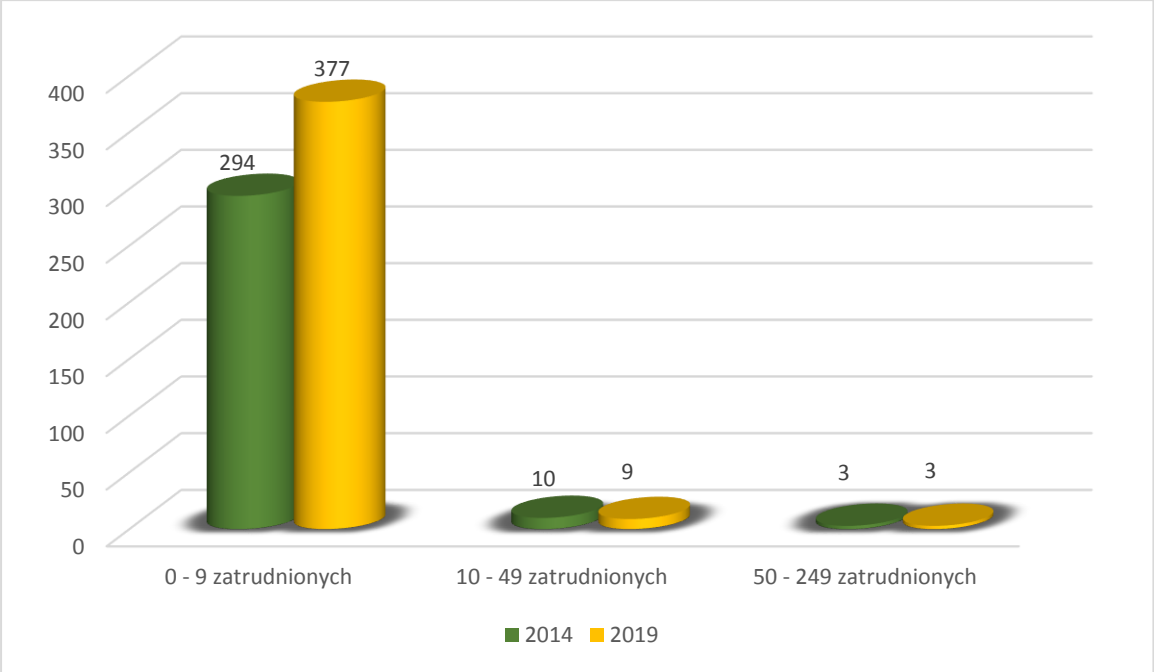

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

W okresie ostatnich pięciu lat w gminie Medyka zwiększyła się ilość podmiotów gospodarki narodowej przypadająca na 10 tysięcy mieszkańców oraz ilości nowo zarejestrowanych jednostek w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności. Korzystną wartość posiada również wskaźnik dotyczący jednostek wykreślonych z rejestru REGON na 10 tys. mieszkańców - ich ilość w 2019 roku była mniejsza o 14 w porównaniu do 2014 roku.

Tabela 15 Wskaźniki dla obszaru gminy Medyka za lata 2014 i 2019

Wskaźnik	2014	2019
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	472	595
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	39	70
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	45	31

Podmioty wpisane do rejestru na 1 tys. ludności	47	59
Podmioty na 1 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym	72,1	92,7
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 tys. ludności	34	41
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	5,34	6,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Rolnictwo

Gmina Medyka to gmina rolniczo-przemysłowa, która posiada bardzo dobre warunki dla rozwoju produkcji rolnej. Składają się na to zarówno rzeźba terenu, jakość gleb jak i warunki wodne i klimatyczne. Na obszarze gminy przeważają tereny równinne, umożliwiające pełną mechanizację upraw oraz korzystne dla rolnictwa cechy klimatu, tj. długi okres wegetacyjny oraz duża ilość opadów w roku.

Pod względem bonitacyjnym na terenie gminy dominują gleby klasy II i III, z niewielkim udziałem gleb klasy I. Łączna powierzchnia gleb w przedziale I-III klasy wynosi 3 694 ha. Gleby klasy IV zajmują powierzchnię 1 146 ha, natomiast gleby najsłabszych klas (V i VI) występują na powierzchni zaledwie 151 ha. Na terenie gminy Medyka przeważają kompleksy pszenne dobre i bardzo dobre o glebach brunatnych i brunatno-kwaśnych.

W dniach od 1 września do 30 listopada 2020 roku na terenie RP został przeprowadzony Powszechny Spis Rolny według stanu na dzień 1 czerwca 2020 roku. Według ramowego harmonogramu udostępniania informacji wynikowych dostępnego na stronie **www.spisrolny.gov.pl**, dane wstępne będą udostępnione w systemie bazodanowym GUS w dwóch turach w miesiącach wrzesień i grudzień 2021 roku, natomiast dane ostateczne w kwietniu i sierpniu 2022 roku. W związku z powyższym poniższa analiza opiera się na dostępnych danych z Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2010 roku oraz danych otrzymanych z Urzędu Gminy w Medyce..

W granicach administracyjnych Gminy Medyka, wg danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 roku, znajdowały się 885 gospodarstwa rolne, wszystkie zakwalifikowane, jako gospodarstwa indywidualne.

Przeciętna powierzchnia użytków rolnych ogółem w gospodarstwach rolnych wynosiła 5,79 ha i była wyższa od średniej dla powiatu przemyskiego (3,51 ha) i dla województwa podkarpackiego (2,66 ha).

Porównując przedstawione dane z wynikami Powszechnego Spisu Rolnego z roku 2002 można stwierdzić, że na terenie gminy bardzo wyraźnie zmieniła się struktura gospodarstw – ich ilość w okresie ośmiu lat zmniejszyła się o 234, natomiast przeciętna powierzchnia uległa prawie dwukrotnemu zwiększeniu (2,92 ha w 2002 roku).

Tabela 16 Gospodarstwa rolne w gminie Medyka na tle gmin powiatu przemyskiego

Jednostka terytorialna	Liczba gospodarstw rolnych		Powierzchnia ogólna [ha]		Powierzchnia użytków rolnych [ha]	
	2002	2010	2002	2010	2002	2010
Gmina Bircza	1 481	1 253	6 124	8 032	4 867	5 650
Gmina Dubiecko	2 429	1 957	8 291	6 172	6 957	4 686
Gmina Fredropol	1 120	1 165	4 928	5 567	4 521	5 070
Gmina Krasiczyn	1 034	749	2 866	2 965	2 566	2 617
Gmina Krzywcza	1 124	1 171	3 558	3 443	3 009	2 606
Gmina Medyka	**1 119**	**885**	**3 438**	**5 404**	**3 266**	**5 126**
Gmina Orły	1 456	1 551	5 308	5 555	4 951	5 195
Gmina Przemyśl	1 962	1 722	5 259	4 803	4 836	4 340
Gmina Stubno	714	683	3 336	6 509	3 120	6 073
Gmina Żurawica	2 403	2 211	5 868	5 980	5 534	5 508
Razem powiat przemyski	**14 842**	**13 347**	**48 976**	**54 429**	**43 626**	**46 872**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z spisu rolnego z 2010 r.

Gospodarstwa rolne zlokalizowane na terenie gminy Medyka zajmują powierzchnię 5 404 ha, w tym 94,9% ich powierzchni stanowią użytki rolne (5 126 ha), z, pośród których z kolei 98,9% (5 071 ha) stanowią użytki rolne w dobrej kulturze. Sady zajmują 1,13%, a łąki trwałe 3,0% powierzchni gruntów ogółem.

Tabela 17 Rodzaje gruntów i użytków rolnych na terenie gminy Medyka (2010 rok)

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Powierzchnia [ha]
Grunty ogółem	885	5 404
Użytki rolne ogółem	882	5 126

Użytki rolne w dobrej kulturze	856	5 071
Pod zasiewami	618	4 357
Grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	131	101
Uprawy trwałe	242	74
Sady ogółem	240	61
Ogrody przydomowe	432	76
Łąki trwałe	182	164
Pastwiska trwałe	19	300
Pozostałe użytki rolne	59	55
Lasy i grunty leśne	24	112
Pozostałe grunty	790	165

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z spisu rolnego z 2010

Powyższe dane pochodzące ze Powszechnego Spisu Rolnego z roku 2010 można porównać do otrzymanych danych z Urzędu Gminy w Medyce, a dotyczących rodzajów gruntów rolnych występujących na terenie gminy na koniec 2020 roku. Według nich, aktualnie grunty ogółem zajmują powierzchnię 4 833 ha, użytki rolne 4 778 ha, sady 38 ha, łąki trwałe 284 ha, pastwiska trwałe 807 ha, lasy i grunty leśne 153 ha a pozostałe użytki rolne 56 ha.

Strukturę agrarną gospodarstw na terenie gminy Medyka charakteryzuje znaczne rozdrobnienie, które może stanowić jednak pewien atut dla rozwoju produkcji ponadstandardowej, ekologicznej, opartej na tradycyjnych rozwiązaniach.

Tabela 18 Rodzaje gospodarstw na terenie gminy Medyka (2010 rok)

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Powierzchnia [ha]
Gospodarstwa ogółem	885	5 404
Do 1 ha włącznie	471	254
1 – 5 ha	318	865
5 – 10 ha	53	389

10 ha i więcej	43	3 895

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z spisu rolnego z 2010

Gospodarstwa do 5 ha stanowią 89,2% ogólnej liczby gospodarstw zajmując jednocześnie tylko 20,7% całościowej powierzchni gruntów, natomiast 43 gospodarstwa o powierzchni ponad 10 ha (4,9% ogólnej liczby) zajmują obszar 3 895 ha (72,1% gruntów ogółem).

Wykres 6 Struktura ilości gospodarstw wg powierzchni na terenie gminy Medyka (2010 rok)

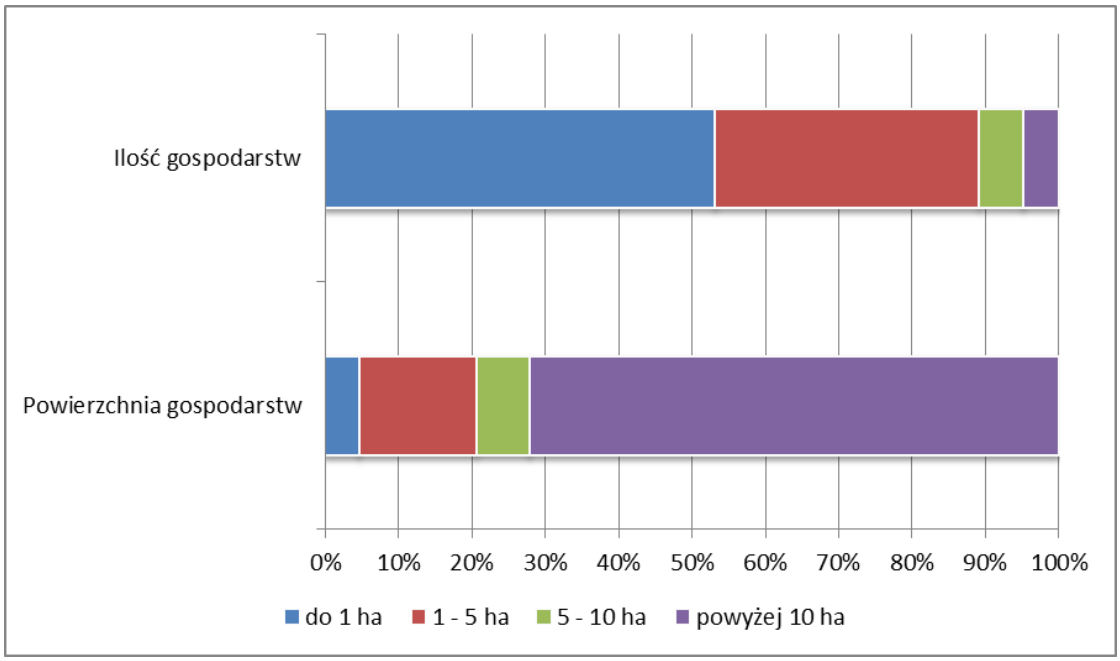

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z spisu rolnego z 2010

Powyższe dane pochodzące ze Powszechnego Spisu Rolnego z roku 2010 można porównać do otrzymanych danych z Urzędu Gminy w Medyce. Według nich proces rozdrobnienia gospodarstw rolnych jest procesem postępującym. Na koniec 2020 roku ilość gospodarstw rolnych o powierzchni do 1 ha uległa zwiększeniu do 716 zajmując równocześnie łączną powierzchnię 340 ha.

Według opublikowanych danych Powszechnego Spisu Rolnego 2010 na terenie gminy Medyka występuje 4 357 ha gruntów pod zasiewami, na których funkcjonuje 618 gospodarstw rolnych. Dominuje uprawa zbóż (69,3% powierzchni zasiewów), kukurydzy (24,6% zasiewów), rzepaku (21,7%), buraków cukrowych (3.4%) oraz ziemniaków (2,3%). Uprawy przemysłowe zajmują 1 094 ha, co stanowi 25,1% powierzchni zasiewów.

Gospodarka zwierzęca nastawiona jest głównie na zaspokajanie potrzeb własnych. W hodowli dominuje drób (głównie kurzy – 65,6% drobiu ogółem), bydło (głównie krowy – 62,0%

bydła ogółem) oraz trzoda chlewna. Liczbę gospodarstw posiadających zwierzęta oraz ich stan pogłowia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19 Pogłowie zwierząt gospodarskich na terenie gminy Medyka (2010 rok)

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Ilość zwierząt
Bydło razem	110	458
- bydło krowy	107	284
Trzoda chlewna razem	56	286
- trzoda chlewna lochy	14	22
Konie	51	123
Drób ogółem	494	18 504
- drób kurzy	481	12 145

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z spisu rolnego z 2010 r.

W 2010 roku 321 gospodarstw rolnych znajdujących się na terenie gminy Medyka posiadało w sumie 393 sztuki ciągników rolniczych.

Z ogółu 885 gospodarstw domowych zajmujących się rolnictwem, 859 (97,1%) uzyskuje dochody z działalności rolniczej, natomiast 393 (44,4%) jako dodatkowe źródło dochodów posiada emeryturę lub rentę.

Tabela 20 Źródła dochodów gospodarstw domowych prowadzących gospodarstwa rolne

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych
Ogółem	885
z dochodem z działalności rolniczej	859
z dochodem z emerytury i renty	393
z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	48
z dochodem z pracy najemnej	559
z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	139

bez dochodów z działalności rolniczej	26
bez dochodów z emerytury i renty	493
bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	838
bez dochodów z pracy najemnej	326
bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	746

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

3.5. Oświata, sport i kultura

Oświata

Reforma systemu oświaty realizowana w Polsce od dnia 1 września 2017 roku przywróciła dwustopniowy system szkolnictwa. Okres nauki w szkole podstawowej został wydłużony z 6 do 8 lat a następnym etapem edukacji stało się do wyboru 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letni szkoła branżowa I stopnia i 2-letnia szkoła branżowa II stopnia.

Od roku szkolnego 2017/2018 nie przeprowadzało się rekrutacji do klas pierwszych dotychczasowego gimnazjum oraz zasadniczej szkoły zawodowej (przekształconej w szkołę branżową I stopnia). Dzień 31 sierpnia 2019 był ostatnim dniem funkcjonowania tych szkół w ustroju szkolnym.

Na terenie Gminy Medyka funkcjonuje sześć publicznych placówek oświatowych:

1. Samorządowe Przedszkole w Medyce,
2. Szkoła Podstawowa im. Króla Władysława Jagiełły w Medyce,
3. Szkoła Podstawowa w Torkach,
4. Szkoła Podstawowa w Lesznie,
5. Szkoła Podstawowa w Siedliskach,
6. Szkoła Podstawowa w Hureczku.

Według danych GUS na dzień 31 grudnia 2019 roku do wszystkich placówek oświatowych prowadzonych przez jednostkę samorządu gminnego uczęszczało 592 dzieci i uczniów, tj. o 139 osób mniej niż w 2014 roku.

Tabela 21 Liczba dzieci i uczniów oraz oddziałów w gminnych placówkach oświatowych.

Placówka	Liczba dzieci i uczniów		Liczba oddziałów	
	2014	2019	2014	2019
Przedszkola samorządowe	52	50	2	2
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	91	75	6	5
Szkoły podstawowe	412	467	34	42
Gimnazja	176	0	9	0
Razem	**731**	**592**	**51**	**49**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Według danych Urzędu Gminy na dzień 30 września 2020 roku, do klas I-VIII szkół podstawowych, których organem prowadzącym jest Gmina Medyka uczęszczało 454 uczniów w 42 oddziałach oraz 68 dzieci w 5 oddziałach „zerówki".

Tabela 22 Liczba dzieci i uczniów w gminnych szkołach podstawowych na dzień 30.09.2020

Placówka	Klasy I – VIII		Oddział przedszkolny „Zerówka"	
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów
Szkoła Podstawowa w Medyce	198	11	18	1
Szkoła Podstawowa w Torkach	72	8	15	1
Szkoła Podstawowa w Lesznie	54	7	21	1
Szkoła Podstawowa w Siedliskach	72	8	12	1
Szkoła Podstawowa w Hureczku	58	8	2	1
Razem	**454**	**42**	**68**	**5**

Źródło: Raport o stanie Gminy Medyka za 2020 rok

Ważnym warunkiem funkcjonowania oświaty są kwalifikacje kadry pedagogicznej. Zdecydowana większość nauczycieli i pedagogów szkół posiada pełne kwalifikacje, wielu cały czas się doskonali.

Tabela 23 Liczba pracowników oświaty i etatów w gminnych placówkach oświatowych na dzień 30.09.2019 i 30.09.2020 roku

Placówka	Liczba nauczycieli / etatów		Liczba obsługi i pomocy nauczyciela /etatów	
	2019	2020	2019	2020
Szkoła Podstawowa w Hureczku	17 / 14,56	14 / 12,44	3 / 1,50	3 / 1,50
Szkoła Podstawowa w Lesznie	14 / 11,34	12 / 11,05	3 / 1,83	3 / 1,50
Szkoła Podstawowa w Medyce	23 / 21,40	25 / 22,40	14 /11,33	15 / 12,55
Szkoła Podstawowa w Siedliskach	15 / 13,72	15 / 14,20	4 / 3,00	5 / 3,63
Szkoła Podstawowa w Torkach	22 / 15,40	17 / 13,70	5 / 3,00	4 / 3,00
Samorządowe Przedszkole w Medyce	6 / 4,08	7 / 5,24	4 / 4,00	7 / 6,08
Razem	**97 / 80,50**	**90 / 79,03**	**33 / 24,66**	**37 / 28,26**

Źródło: Urząd Gminy Medyka

Baza placówek szkolno-wychowawczych na terenie gminy jest dobra. Większość szkół wyposażona jest w pracownie komputerowe oraz posiada dostęp do Internetu.

W zakresie kształcenia ponadpodstawowego, młodzież korzysta głownie z placówek znajdujących się w odległym o 12 km od Medyki Przemyślu.

Sport

Sport na terenie gminy Medyka odgrywa bardzo ważną rolę. Działalność w sferze sportu i rekreacji prowadzi wiele jednostek, począwszy od szkół podstawowych aż do różnego rodzaju związków i stowarzyszeń. Zakres tej działalności jest bardzo szeroki i skierowany do różnych grup wiekowych oraz różnych środowisk.

Tabela 24 Szczegółowe dane dotyczące klubów sportowych w gminie Medyka

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	2018
Kluby sportowe			
Kluby	sztuka	7	7
Sekcje sportowe	sztuka	8	10
Członkowie	osoba	269	262
Trenerzy	osoba	3	8
Instruktorzy	osoba	9	4
Inne osoby prowadzące zajęcia	osoba	3	7
Ćwiczący			
Ogółem	osoba	285	243
Mężczyźni	osoba	245	207
Kobiety	osoba	40	36
Ćwiczący do lat 18			
Ogółem	osoba	139	113
Chłopcy	osoba	119	87
dziewczęta	osoba	20	26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2018 r.

Podstawową jednostką organizacyjną realizującą cele i zadania w zakresie kultury fizycznej są kluby sportowe, działające w formie stowarzyszeń. Gmina Medyka wspiera i upowszechnia aktywność sportową między innymi poprzez dotowanie istniejących na terenie gminy klubów sportowych. Dzięki corocznym dotacjom kluby mogą funkcjonować i realizować swoje cele w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

W Gminie Medyka na koniec 2020 roku aktywnie działało 6 klubów sportowych, promując zdrowy tryb życia i proponując mieszkańcom udział w treningach i zawodach sportowych w wielu dyscyplinach, głównie piłce nożnej:

1. Ludowy Klub Sportowy „Bizon” Medyka,
2. Ludowy Klub Sportowy „Orzeł” Torki,
3. Ludowy Klub Sportowy „Fort” Jaksmanice,

4. Ludowy Klub Sportowy „Fenix" Leszno,
5. Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „San" Hurko – Hureczko,
6. Uczniowski Klub Sportowy „Jagiellonka" Medyka.

Kluby biorą czynny udział w życiu kulturalnym, gospodarczym i społeczno-politycznym, współpracują z władzami oświatowymi i szkołami.

Organizacją pozalekcyjnego życia sportowego uczniów, angażowaniem ich do różnorodnych form aktywności fizycznej i kształtowaniem pozytywnych cech charakteru i osobowości zajmuje się Uczniowski Klub Sportowy „Jagiellonka" w Medyce oraz Uczniowski Ludowy Klub Sportowy „San" z siedzibą w Szkole Podstawowej w Hureczku.

Gmina Medyka posiada wiele obiektów i miejsc do uprawiania sportu oraz służących rekreacji i wypoczynkowi o zróżnicowanym standardzie technicznym. Są to m.in.:

- boiska do piłki nożnej w miejscowościach, w których działają Ludowe Kluby Sportowe: Leszno, Torki, Medyka, Jaksmanice, Hurko, Hureczko,
- zespół boisk sportowych: boisko do piłki ręcznej, siatkowej i koszykówki w Lesznie
- boiska wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej: boiska do piłki ręcznej, nożnej, siatkowej i koszykówki w miejscowościach Torki, Medyka, Hurko oraz dwa w miejscowości Siedliska – jedno w centrum miejscowości a drugie przy Szkole Podstawowej,
- hala sportowa w Medyce,
- strefy rekreacji OSA – Medyka, dz. ew. 521 oraz na osiedlu, Siedliska osiedle, Jaksmanice centrum, Leszno przy Szkole, Torki przy boisku wielofunkcyjnym oraz Hurko.

Kultura

Kultura jest czynnikiem wpływającym na zwiększenie poziomu życia mieszkańców (poprawa zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego gminy), poszanowaniu i ochronie dziedzictwa kulturowego, promocji gminy w regionie, kraju i w świecie.

Zadania związane z rozwojem działalności kulturalnej w gminie to m.in.:

1. Promowanie aktywności społeczno – kulturalnej w czasie wolnym, poprzez organizację różnorodnych ofert dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie kultury, rekreacji i wypoczynku;
2. Rozwój już odbywających się i tworzenie nowych przedsięwzięć kulturalno-rozrywkowych;
3. Wspieranie rozbudowy, adaptacji i modernizacji obiektów o podstawowym znaczeniu dla kultury gminy;
4. Ułatwianie dostępu do kultury poprzez wspieranie inicjatyw mieszkańców;
5. Rozwój współpracy kulturalnej oraz oświatowej na szczeblu międzygminnym, międzyregionalnym i międzynarodowym.

Działalność kulturalna na terenie gminy Medyka skupia się głównie przy Gminnym Centrum Kulturalnym. Jest to samorządowa instytucja kultury, w której prowadzona jest wielokierunkowa działalność w zakresie upowszechniania kultury i sztuki. Centrum Kulturalne jest organizatorem wielu otwartych imprez kulturalnych, dzięki którym mieszkańcy gminy mogą stać się nie tylko obserwatorami, ale i współtwórcami życia artystycznego regionu poprzez uczestnictwo w imprezach artystycznych, udział w różnych konkursach, wystawach, poprzez prezentację swoich prac i umiejętności twórczych na różnych imprezach plenerowych, promując w ten sposób szeroki zakres działalności kulturalnej.

Centrum Kulturalne współpracuje z Wójtem Gminy Medyka, szkołami podstawowymi, stowarzyszeniami, Kołami Gospodyń Wiejskich, Lokalną Grupą Działania "Ziemia Przemyska", Policją, Strażą Graniczną, OSP, sołtysami, radnymi i przede wszystkim mieszkańcami gminy. Współpracuje również z Redakcją Czasu Medyckiego, tworząc czasopismo.

Koła Gospodyń Wiejskich na terenie Gminy Medyka:

1. Koło Gospodyń Wiejskich w Medyce,
2. Koło Gospodyń Wiejskich Hureczku.

Gminne Centrum Kulturalne w Medyce z siedzibą w Medyce tworzą:

1. Świetlica w Lesznie,
2. Świetlica w Torkach,
3. Świetlica w Medyce,
4. Świetlica w Hurku,
5. Świetlica w Jaksmanicach,
6. Orkiestra Dęta z Medyki.

Centrum Kulturalne w ramach prac świetlic oferuje następujące zajęcia stałe:

- zajęcia plastyczne,
- zajęcia teatralne dla dzieci i młodzieży,
- gry i zabawy zręcznościowe, planszowe, bilard i tenis stołowy,
- dowolne spędzanie wolnego czasu w świetlicy (spotkania z rówieśnikami),
- specjalne oferty dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji.

Na terenie Gminy Medyka odbywa się szereg imprez kulturalnych, które w różnoraki sposób (finansowy i pozafinansowy) zostaje wspartych przez gminę lub gmina jest ich organizatorem bądź współorganizatorem. Wiele przedsięwzięć ma charakter cykliczny.

Instytucją, która na terenie gminy prowadzi szeroką działalność jest Gminna Biblioteka Publiczna w Medyce oraz jej trzy filie znajdujące się w miejscowościach Torki, Leszno i Jaksmanice, a także punkt biblioteczny w Hurku. Biblioteka jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest Gmina Medyka. Biblioteka służy zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa Gminy oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy

i kultury. Gminna Biblioteka Publiczna w Medyce jest instytucją posiadającą osobowość prawną i figuruje w Gminnym Rejestrze Instytucji Kultury.

Tabela 25 Szczegółowe dane dotyczące czytelnictwa w gminie Medyka

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	2019
Biblioteki, filie i punkty biblioteczne ogółem	ob.	5	5
Pracownicy	osoba	5	5
Księgozbiór	wolumin	24 778	21 171
Wypożyczenia księgozbioru	wolumin	14 686	12 524
Czytelnicy w ciągu roku	osoba	902	688
Czytelnicy na 1000 mieszkańców	osoba	139	105
Wypożyczenia księgozbioru na jednego czytelnika	wolumin	16,3	18,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Czytelnictwo jest najbardziej powszechną formą uczestnictwa w kulturze, jednak korzystanie z oferty Gminnej Biblioteki Publicznej nie jest w ostatnich latach zbyt popularne. Pomimo dobrej dostępności i bogatego księgozbioru, ilość czytelników oraz przede wszystkim wypożyczeń woluminów spadła. Interesujący jest wskaźnik dotyczący wypożyczeń księgozbioru na jednego czytelnika, który pomimo wystąpienia powyższych zjawisk wzrósł o 1,9.

Biblioteki udostępniają księgozbiór poprzez wypożyczenie i prezentacje, tj. udzielają informacji na miejscu w czytelni. Udostępnienie księgozbioru odbywa się w warunkach wolnego dostępu czytelników do półek, co jest niewątpliwie zaletą z uwagi na bezpośredni kontakt czytelnika z książką i nieskrępowany wybór materiałów przez samego zainteresowanego. Zbiory biblioteczne są uzupełniane na bieżąco. W bibliotekach stosuje się wizualną promocję książki w formie wystawek oraz gazetek ściennych.

3.6. Walory historyczne i turystyka

Pierwsza historyczna wzmianka o Medyce dotyczy 1403 roku, a sama nazwa osady najprawdopodobniej wywodzi się od słowa "med" z języka ruskiego, co oznacza miód. Z niego to właśnie słynęły medyckie lipowe lasy, w których okoliczna ludność zakładała barcie.

W XV wieku Medyka posiadała drewniany gród - zamek, w którym częstym gościem był Władysław Jagiełło (1386-1434), natomiast okolice Medyki, jako tereny łowieckie upodobał

sobie Jan III Sobieski (1676-1696). W 1663 roku utworzono w Medyce starostwo niegrodowe, które przetrwało do pierwszego rozbioru Polski w 1772 roku. W II połowie XVIII wieku ludność Medyki liczyła 1101 osób.

W 1772 roku Medyka w wyniku pierwszego rozbioru Polski znalazła się pod zaborem austriackim, wchodząc w skład cyrkułu ze stolicą w Przemyślu. W tym to roku właścicielami wsi stali się Antoni i Zofia Lubomirscy. Po nich właścicielami byli Głogowscy, aż wreszcie w 1809 roku Medykę zakupił Józef Benedykt Pawlikowski. W rękach tego rodu Medyka pozostała do 1939 roku, stając się zarazem ważnym ośrodkiem kultury polskiej. Za sprawą Pawlikowskich Medyka była znana nie tylko w Galicji, ale także w Europie. Dwór medycki stał się ostoją polskiej myśli patriotycznej i gościł wiele znaczących osobistości.

Dziewiętnastowieczna Medyka znana była także ze swych wspaniałych ogrodów. W 1831 roku z inicjatywy Józefa Gwalberta Pawlikowskiego powstała pierwsza w Galicji szkoła ogrodnicza, a jej ukończenie było dla okolicznych mieszkańców szansą na znalezienie pracy w licznych dworach i pałacach, m.in. w Dubiecku, Krasiczynie czy w Przeworsku.

Herbem gminy jest herb Cholewa Pawlikowskich z odmienionym kolorem pola. Przedstawia na zielonym polu srebrny miecz o złotej rękojeści umieszczony pomiędzy dwiema srebrnymi klamrami oblężniczymi skierowanymi barkami ku sobie.

Na terenie gminy Medyka znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

1. Medyka - Zespół dworski - majdan gospodarczy z fosami i liczne relikty w parku pochodzą z XIV i XVI wieku. W XVII w. zespół był siedzibą starostwa niegrodowego. XVIII – wieczny, barokowy park został przekształcony przez Gwalberta Pawlikowskiego, stanowił słynną kolekcję dendrologiczną jednej z najbardziej postępowych szkół ogrodniczych w Europie XIX wieku.
2. Medyka - Zespół kościelny.
3. Medyka - Cmentarz komunalny - założony został w 2 połowie XIX wieku. Zachowało się w nim kilkadziesiąt nagrobków z przełomu XIX/XX wieku, z których na szczególną uwagę zasługują żeliwne krzyże. Ponadto znajdują się tu dwie kaplice grobowe – z nich szczególną wartość historyczną reprezentuje kaplica rodziny Pawlikowskich – właścicieli Medyki.

Zdjęcie 1 Kaplica rodziny Pawlikowskich

Źródło: www.wikipedia.org

4. Siedliska - Cmentarz gr.-katolicki - jest pozostałością dawnego zespołu cerkiewno-cmentarnego. Został założony prawdopodobnie na początku XX w. z chwilą wybudowania tu drewnianej cerkwi (ob. nieistniejącej). Zachowane nagrobki reprezentują miejscowy warsztat – podobne zachowane są w pobliskich Jaksmanicach i posiadają dekorację o ludowym charakterze.

5. Siedliska - Budynek koszar (obecnie szkoła) - powstały na przełomie XIX i XX, w jako zaplecze mieszkalno-techniczne dla grupy fortecznej Siedliskiej Twierdzy Przemyśl. Z całego założenia zachowało się kilka budynków, z których jeden(ob. przedszkole) został całkowicie przekształcony i pozbawiony cech stylowych, a inne są w stanie ruiny. Budynek będący przedmiotem wpisu został w latach 60-tych zaadaptowany na szkołę podstawową- wymieniono wówczas wyposażenie wnętrza (posadzki, drzwi), zostawiając jego zasadniczy układ. Remont nie naruszył jego bryły, ona też jest głównym elementem zasługującym na zachowanie.

6. Siedliska - Fort XV "Borek" - jedyny fort Twierdzy Przemyśl z zachowanymi koszarami o konstrukcji ceglanej i stropach stało - betonowych. Fort założony na planie barkanu poprzedzała sucha fosa broniona na odcinku czołowym.

Zdjęcie 2 Fort XV „Borek

Źródło: https://samorzad.gov.pl/web/gmina-medyka

7. Siedliska - Fort I "Salis Soglio" - powstał w latach 1882-1886 według projekty Daniela Salis-Soglio. Założony na rzucie pięcioboku. Przy projektowaniu obiektu zakładano, że będzie fortem pancernym, jednak po roku od rozpoczęcia budowy zrezygnowano z montażu wież pancernych i zmodyfikowano pierwotny projekt.
8. Leszno - Cerkiew gr.-kat. obecnie kościół.
9. Leszno - Cmentarz gr.-kat. (obecnie komunalny) - stanowi cenny zespół ludowej rzeźby nagrobnej z przełomu XIX/XX w z przewagą rzeźb figuralnych o nieczęsto spotykanym natężeniu występowania. Stylistycznie są one pokrewne z produkcją bruśnieńskiego ośrodka kamieniarskiego – albo tam powstały, albo są wytworem jakiegoś miejscowego warsztatu kontynuującego tradycję rzeźby bruśnierskiej.
10. Hurko - Zespół dworski.
11. Jaksmanice - Zespół cerkiewny (obecnie kościelny) - zachował wszystkie trzy elementy dawnej kompozycji przestrzennej: d. cerkiew, dzwonnicę i cmentarz. Cerkiew została wybudowana w 1901 roku – być może na miejscu drewnianej i reprezentuje typowe cechy murowanej architektury cerkiewnej z początku XX wieku. Cmentarz pochodzi z 1 połowy XX wieku – zestaw zachowanych nagrobków jest reprezentatywny dla miejscowości południowo-wschodniej części województwa podkarpackiego. Całość reprezentuje duże walory zabytkowe.
12. Torki - Cmentarz komunalny – zabytkowa, południowa część cmentarza zawiera ok. 80 luźno stojących nagrobków, głównie z przełomu XIX/XX w. Najstarszy datowany

nagrobek pochodzi z 1886r. Są to głównie kamienne i betonowe postumenty z krzyżami bądź figurami świętych.

13. Torki – cerkiew grekokatolicka, ob. Kościół rzymsko – katolicki parafialny pw. Wniebowzięcia NMP.

Walory krajobrazowe południowej części gminy stwarzają możliwości dla rozwoju bazy wypoczynku weekendowego dla miasta Przemyśla. Występujące na obszarze gminy, z dogodnym dojazdem i siecią drogową, liczne obiekty kulturowe o znaczeniu przyrodniczym i historycznym, w tym obiekty forteczne będące przedmiotem szczególnego zainteresowania turystycznego, stanowią ważne elementy dziedzictwa kulturowego o znaczeniu ponad regionalnym i są szansą dla rozwoju turystycznego gminy ukierunkowanego na turystykę poznawczą i edukacyjną. Funkcje turystyczne mogą być wiązane z propagowaniem zdrowej żywności w formie gospodarstw agroturystycznych, w szczególności w południowej części gminy (Jaksmanice, Siedliska), które posiadają korzystne warunki środowiskowe sprzyjające rozwojowi turystyki.

Główną atrakcją turystyczną obszaru są liczne obiekty wpisane do rejestru zabytków. Gmina od wielu lat zabezpiecza środki budżetowe i pozabudżetowe na remonty i modernizację tych obiektów, w celu przywrócenia im właściwych funkcji użytkowych i historycznych.

Gmina Medyka leży na szlaku architektury drewnianej województwa podkarpackiego. Na podkarpackiej część szlaku najczęściej spotykanymi obiektami są drewniane cerkwie. Nie brak jednak cennych, zabytkowych kościołów i pięknej zabudowy wiejskiej. Spotkać można także stare dworki oraz obiekty zabytkowej techniki. Szlak o łącznej długości 1202 km, podzielony jest na 9 tras. Kościół parafialny p.w. Św. Piotra i Pawła w Medyce oraz dawna cerkiew greckokatolicka p.w. św. Bazylego w Lesznie znajdują się na piątej, tzw. trasie przemyskiej.

Zdjęcie 3 Kościół p.w. Św. Piotra i Pawła w Medyce

Źródło: Urząd *Gminy Medyka*

Zdjęcie 4 Dawna cerkiew greckokatolicka w Lesznie

Źródło: www.wikipedia.org

Zdjęcie 5 Zespół Dworski w Medyce

Źródło: Urząd *Gminy Medyka*

Niewątpliwą atrakcją terenów gminy Medyka jest możliwość uprawiania turystyki aktywnej. Na uwagę zasługuje „Forteczna trasa rowerowa", która ma na celu ożywienie i wzmocnienie możliwości ruchu turystycznego w rejonie przygranicznym w oparciu o pierścień fortów Twierdzy Przemyśl.

Mimo poważnych zniszczeń forty wywierają na zwiedzających ogromne i niezapomniane wrażenie. Dają pełny zarys rozwoju systemów obronnych z XIX i XX wieku oraz znaczenia twierdzy. Forty stanowią rzadką w swoim rodzaju pamiątkę I wojny światowej.

Mapa 3 Trasa rowerowa na terenie gminy Medyka

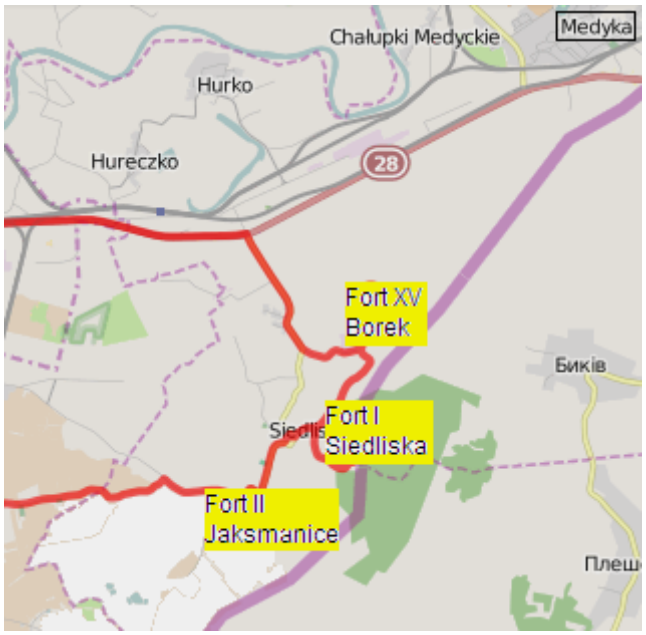

- przebieg trasy rowerowej

Źródło: Opracowanie własne

Koszty związane z realizacją trasy w 75% pokryły środki uzyskane na ten cel z Unii Europejskiej. Pozostałe 25% pokryło 6 gmin: Krasiczyn, Medyka, Orły, Przemyśl, Żurawica i Gmina Miejska Przemyśl. Zagranicznym partnerem inwestycji było ukraińskie miasto Mościska, na terenie, którego znajduje się kilka fortów. Trasa rowerowa składa się z dwóch części, przez teren gminy Medyka przebiega fragment jej południowej części.

Z punktu widzenia rozwoju turystki niezwykle istotne znaczenie ma stan bazy noclegowej. Na terenie gminy działa sześć całorocznych gospodarstw agroturystycznych, po dwa w miejscowości Hureczko i Jaksmanice, po jednym w miejscowościach Medyka i Hurko, oferujących łącznie 39 stałych miejsc noclegowych oraz Pensjonat Borek w Medyce, który oferuje swoim gościom 14 miejsc noclegowych.

Oferta turystyczna gminy Medyka pod względem walorów architektonicznych i przyrodniczych jest niezwykle interesująca, szczególnie w dobie wzrastającego popytu na ekologię, eko i agroturystykę. Wskazuje na to duży potencjał rozwojowy w tej dziedzinie gospodarki, mogący w istotny sposób uzupełniać obecne dochody mieszkańców z prowadzenia indywidualnych gospodarstw rolnych. Wskazane jest stworzenie innowacyjnej i spójnej oferty turystycznej dążącej do wykreowania marki Gminy wykorzystującej duży potencjał do uprawiania turystyki kulturowej, aktywnej i rekreacyjnej.

3.7. Ochrona zdrowia

Jednym z istotnych czynników wpływających na sytuację zdrowotną i jakość życia mieszkańców gminy jest dostęp do opieki zdrowotnej.

Pod względem infrastruktury ochrony zdrowia i opieki społecznej wyraźnie widać dominację miasta Przemyśla, który stanowi centrum medyczne dla całego powiatu.

W Gminie Medyka opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „HIPOKRATES". Dodatkowo w miejscowości istnieją dwie apteki (dane GUS na koniec 2019 roku) i gabinet rehabilitacyjny. Służba zdrowia, zarówno placówki jak i personel w pełni zabezpieczają podstawową opiekę mieszkańcom. Specjalistyczną opiekę zdrowotną mieszkańcom zapewniają przychodnie i szpital w Przemyślu.

Tabela 26 Szczegółowe dane dotyczące ochrony zdrowia w gminie Medyka

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	2019
Przychodnie ogółem	ob.	1	1
Praktyki lekarskie na wsi	-	1	1
Przychodnie na 10 tys. ludności	ob.	2	2
Podstawowa opieka zdrowotna – porady ogółem	-	11 355	12 575
Apteki ogólnodostępne	ob.	1	2
Punkty apteczne	ob.	0	0
Mgr farmacji pracujący w aptekach	osoba	1	2
Ludność na aptekę	osoba	6 498	3 271

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Według informacji Urzędu Gminy, od 2021 roku na terenie gminy jedna z dwóch aptek utraciła zezwolenie na działalność, czego nie uwzględniają powyższe dane GUS.

Na terenie gminy nie ma Zakładów Opiekuńczo – Leczniczych, Zakładów Pielęgnacyjno – Opiekuńczych i Hospicjów

3.8. Pomoc społeczna

Działania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Medyka realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców gminy Medyka poprzez zabezpieczenie ich bytu oraz podstawowych potrzeb niematerialnych i materialnych. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Medyka na lata 2016-2026.

Ośrodek, według danych na koniec 2020 roku, zatrudnia 10 pracowników (kierownik, główny księgowy, trzech pracowników socjalnych, dwóch pracowników realizujących świadczenia rodzinne oraz Fundusz Alimentacyjny, jeden pracownik realizujący świadczenia wychowawcze, Asystent rodziny, opiekun socjalny realizujący podstawowe usługi opiekuńcze u osób starszych), a na umowę zlecenie zatrudniony jest pracownik świadczący specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Ośrodek realizuje swoje zadania na podstawie ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późń. zm.), a także na podstawie innych ustaw tj.:

- wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- świadczeniach rodzinnych,
- pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem”,
- ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna,
- pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Karcie Dużej Rodziny,
- ochronie zdrowia psychicznego,
- zatrudnieniu socjalnym.

Realizuje również zadania wynikające z przepisów prawa z zakresu osłony socjalnej i polityki społecznej, w tym prorodzinnej.

Do głównych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Medyce należy prowadzenie całokształtu spraw w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności polegających na:

- tworzeniu warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej;
- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawami świadczeń;
- pracy socjalnej rozumianej, jako działalności zawodowej skierowanej na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania

w społeczeństwie oraz tworzenie warunków do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;
- pobudzaniu aktywności.

W 2020 roku w ramach zadań zleconych i zadań własnych przyznano świadczenie 316 osobom obejmując pomocą społeczną 188 rodzin.

Tabela 27 Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin w 2020 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	85	199
Sieroctwo	2	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	29	147
w tym wielodzietność	25	132
Bezrobocie	135	396
Bezdomność	4	4
Niepełnosprawność	58	167
Długotrwała lub ciężka choroba	91	234
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	24	82
w tym rodziny niepełne	18	58
w tym rodziny wielodzietne	2	12
Przemoc w rodzinie	2	2
Alkoholizm	27	48
Zdarzenia losowe	2	8

Źródło: Raport o stanie Gminy Medyka za 2020 rok

Jak przedstawiają powyższe dane w 2020 roku najczęstszą przyczyną objęcia rodzin pomocą społeczną było bezrobocie. W dalszej kolejności przyczyną objęcia rodzin pomocą społeczną była długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

W 2020 roku większość budżetu na pomoc społeczną w ramach zadań własnych gminy przeznaczonych zostało na zasiłki stałe, okresowe oraz na zasiłki celowe i celowe na zakup żywności, w tym na posiłki dla dzieci i młodzieży w szkołach. Skuteczna realizacja zadań GOPS nie jest możliwa bez współdziałania z władzami samorządowymi, kuratorami sądowymi, ZUS-em, KRUS-em, służbą zdrowia, szkołami, parafiami, sołtysami i innymi jednostkami oraz osobami prywatnymi, zainteresowanymi losem osób będących w trudnej sytuacji. Współpraca ta pozwala na zintegrowanie działań pomocowych na terenie gminy oraz przyczynia się do uzyskania ciekawych rozwiązań problemów społecznych.

Zgodnie z ustawą do zadań własnych gminy należy również dożywianie dzieci. W 2020 roku w gminie Medyka realizowany był program dożywiania dzieci w szkołach w ramach Programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023. W ramach w/w programu realizowano wsparcie m. in. w formie:

- świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności,
- posiłku (obiady szkolne, posiłek w przedszkolu).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Medyce realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez współpracę z Policją, Sądem, Prokuraturą, kuratorami sądowymi, kuratorami społecznymi, pedagogami, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i innymi osobami oraz instytucjami.

Współpraca dotyczy poradnictwa, interwencji i wzajemnego wsparcia oraz uzupełniania podejmowanych działań, a także bieżącego monitorowania problemu w środowiskach przez pracowników ośrodka. W obszarze pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy finansowej, świadczy pracę socjalną, wskazuje miejsca gdzie można uzyskać pomoc, współpracuje z różnymi grupami zawodowymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku 2020 zostały podjęte działania wobec 22 sprawców przemocy w rodzinie, wszczęto 22 procedury Niebieskiej Karty natomiast liczba osób poszkodowanych w wyniku przemocy w rodzinie wyniosła 24.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu to system zaplanowanych działań, które mają pomóc przywrócić takim rodzinom zdolności do doprowadzeniu do sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece zastępczej.

Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewniane jest wsparcie, które polega w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Na terenie gminy Medyka, rodziny zagrożone kryzysem są stale monitorowane przez Asystenta rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników medycznych i inne instytucje, w tym także – w razie potrzeby – przez Policję i kuratorów sądowych. Asystent rodziny pełni kluczową rolę w niesieniu pomocy rodzinom dysfunkcyjnym w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, niezaradności życiowej a także w prowadzeniu gospodarstwa domowego, planowaniu wydatków i innych obowiązkach rodzicielskich (np. kontakty ze szkołą, instytucjami). Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeśli dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą, rolą asystenta będą działania na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Medyce w 2020 roku zatrudniał jednego Asystenta rodziny. Pracą Asystenta rodziny objętych było 14 rodzin, w których było 31 dzieci, najczęściej z przyczyn: problemów opiekuńczo – wychowawczych; nieprawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego; niskiego poziomu kompetencji wychowawczych rodziców; braku aktywności zawodowej rodziców; długotrwałego bezrobocia; nadużywania alkoholu przez rodziców; niepełnosprawności.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin wielodzietnych zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. To zniżki np. na przejazdy kolejowe, niższe opłaty paszportowe, możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych, księgarni czy w końcu zniżki na zakup ubrań, obuwia, kosmetyków, książek czy paliwa. Posiadanie Karty ułatwia więc dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Medyce realizuje świadczenia rodzinne. Świadczeniami rodzinnymi są:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- świadczenie rodzicielskie.

Program Rodzina 500+ to pomoc finansowa ze strony państwa, którą mogą otrzymać rodzice oraz opiekunowie dzieci do 18 roku życia. Celem świadczenia jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Program Rodzina 500+ to od lipca 2019 roku 500 zł miesięcznie na każde dziecko niezależnie od dochodu. Świadczenie przysługuje rodzinie bez względu na stan cywilny rodziców. W 2020 roku w ramach programu 500+ wypłaconych zostało 14 066 świadczeń na dzieci z 739 rodzin.

Świadczenie „Dobry Start" to 300 złotych płatne raz w roku dla każdego uczącego się dziecka. Świadczenie przysługuje na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymają je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Rodzina może liczyć na wsparcie niezależnie od posiadanego dochodu.

W Urzędzie Gminy Medyka funkcjonuje również stanowisko Pełnomocnika rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i spraw socjalnych, który przyjmuje i realizuje wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego i energetycznego, wnioski o stypendium szkolne o charakterze socjalnym, stypendium szkolne za osiągnięcia sportowe i wyniki w nauce oraz wnioski o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej.

3.9. Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz niski stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gminy oraz często są jednym z aspektów atrakcyjności inwestycyjnej. Przygraniczne położenie oraz funkcjonujące przejście graniczne powodują, że sprawa bezpieczeństwa publicznego jest bardzo ważna tak dla mieszkańców jak i osób przekraczających Granicę Państwa. Za bezpieczeństwo na terenie gminy odpowiada Komisariat Policji w Medyce.

Duży wpływ na komfort życia mieszkańców jest rozbudowana struktura Ochotniczej Straży Pożarnej, która oprócz działalności mającej na celu zapobiegania pożarom oraz interwencji w wyniku ich powstania, bierze czynny udział w akcjach ratowniczych i zagrożeniach ekologicznych związanych z ochroną środowiska. Jej placówki znajdują się w Medyce, Torkach, Lesznie, Hurku i Hureczku. Decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 23 lutego 2004 roku, OSP w Medyce została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, dzięki czemu wspomagana jest finansowo przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz ma możliwość pozyskiwania specjalistycznego sprzętu.

Ochotnicza Straż Pożarna w Medyce w 2017 roku zakupiła nowy wóz ratowniczo-gaśniczy marki IVECO EUROCARGO 150 EW za kwotę 723 240,00 zł. Dzięki współpracy jednostki z Gminą udało pozyskać na w/w zakup dotację w łącznej kwocie 421 000,00 zł, co stanowiło 72% ceny pojazdu, pozostałą kwotę w wysokości 302 240,00 zł zabezpieczyła z własnego budżetu Gmina Medyka.

Dzięki pozyskanym przez Gminę Medyka w 2018 roku środkom z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej – Funduszu Sprawiedliwości Ministerstwa Sprawiedliwości RP zakupiono w celu doposażenia Jednostek OSP z terenu gminy następujący sprzęt ratownictwa medycznego:

1. Defibrylator AED Life pack 1000 wraz z zestawem medycznym przekazany na stan OSP Medyka,
2. Defibrylator AED Life pack 1000 wraz z zestawem medycznym przekazany na stan OSP Torki,
3. Zestaw medyczny przekazany na stan OSP Hureczko.

Łączny koszt zakupionego sprzętu wyniósł 36 000,00 zł, z czego 99% stanowiły środki pozyskane z Funduszu Sprawiedliwości, natomiast 1% pokryty został przez Gminę Medyka ze środków własnych.

Teren gminy Medyka i powiatu przemyskiego obejmuje swoim działaniem jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Przemyślu.

3.10. Komunikacja i transport

Dostępność komunikacyjna gminy jest czynnikiem determinującym wielopłaszczyznowy rozwój społeczno – gospodarczy. Planowanie działań związanych z rozwojem obszarów wiejskich powinno opierać się o upowszechnienie dostępu do dóbr i usług, które są podstawą egzystencji społeczności lokalnej. Dostępność komunikacyjna to także czynnik napędu gospodarczego, który jest elementem kluczowym do poprawy jakości życia mieszkańców.

Drogi publiczne ze względu na funkcję w sieci drogowej dzielą się według przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 poz. 470) na następujące kategorie:

- drogi krajowe,
- drogi wojewódzkie,
- drogi powiatowe,
- drogi gminne.

Infrastruktura komunikacyjna gminy Medyka oparta jest na zapewniającej bardzo dobrą dostępność zewnętrzną drodze krajowej nr 28 relacji Zator – Wadowice – Nowy Sącz – Krosno – Sanok –Bircza – Przemyśl – Medyka – Granica Państwa, której długość na terenie gminy wynosi 7,113 km.

Ważnym węzłem komunikacyjnym dla gminy jest znajdujący się poza jej obszarem, odległy o 12 km od Medyki w kierunku zachodnim Przemyśl, w którym droga nr 28 krzyżuje się z drogą krajową nr 77 relacji Lipnik – Sandomierz – Stalowa Wola – Leżajsk – Tryńcza – Jarosław – Radymno – Przemyśl, na której w odległości 16 km od Przemyśla znajduje się węzeł autostradowy (A4 – DK77).

Dobra dostępność komunikacyjna względem obszaru kraju oraz przejście graniczne z Ukrainą ma bardzo pozytywny wpływ na rozwój gospodarczy obszaru gminy.

Mapa 4 Zewnętrzna dostępność komunikacyjna gminy Medyka

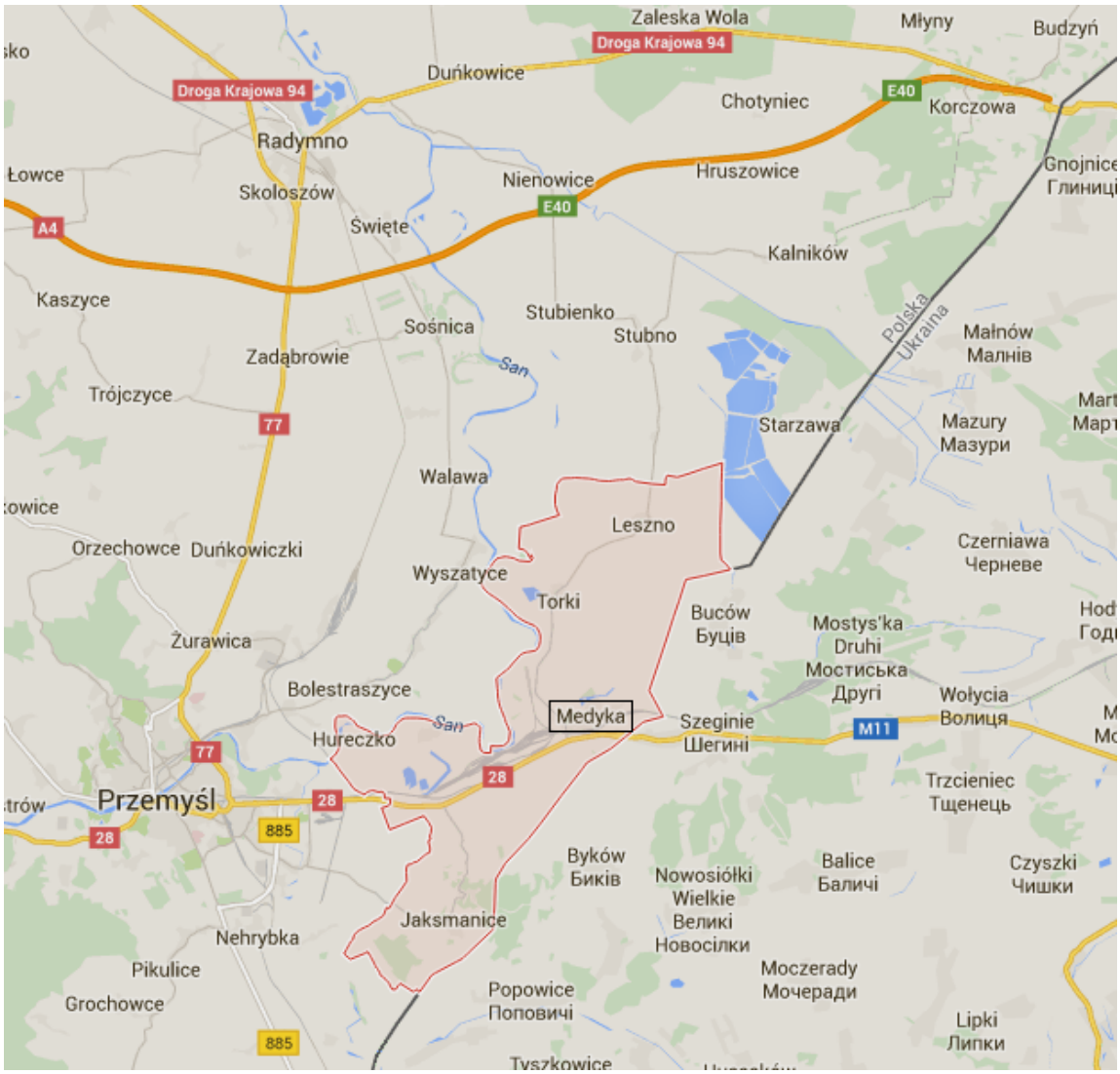

- granica administracyjna gminy Medyka

Źródło: Opracowanie własne

W powiązaniu z drogą krajową, ze względu na brak na terenie gminy Medyka dróg wojewódzkich, zasadniczy układ komunikacyjny obszaru tworzą drogi powiatowe. Pomimo bardzo zróżnicowanego stanu technicznego, razem z drogami gminnymi mają największy wpływ na mobilność i dostępność wewnętrzną wszystkich miejscowości gminy.

Na terenie Gminy Medyka znajdują się następujące drogi powiatowe:

1. 1818 – Radymno – Medyka,
2. 2119 – Hurko – Jaksmanice,
3. 2419 – Hurko – Hureczko,
4. 2422 – Medyka – Granica Państwa,

5. 2421 – Chałupki Medyckie – Medyka Towarowa,
6. 2420 - Hurko - Medyka Towarowa,
7. 2120 – Krówniki – Jaksmanice.

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 23,676 km.

Uzupełnienie wymienionej sieci dróg stanowią drogi gminne. Obsługują one głównie przyległą zabudowę na terenie poszczególnych miejscowości gminy. Część nawierzchni tych dróg jest w średnim stanie technicznym i użytkowym, wymaga remontów i modernizacji, co jest warunkiem koniecznym do zaspokajania potrzeb gospodarczych oraz społecznych wsi w zakresie transportu.

Na terenie Gminy Medyka znajdują się następujące drogi gminne:

1. 116301R – (dz. 259, 257 – Hureczko; 265 – Hurko) - Hurko – Hureczko – 2,5 km;
2. 116302R – (dz. 320/1- Medyka; dz. 750, 749, 748 – Leszno) - Medyka – Leszno – 5,4 km;
3. 116303R – (dz. 289 – Medyka; 340 – Torki) - Medyka – Torki – 2,0 km;
4. 116304R – (dz. 19/2 – Siedliska) - Siedliska - Fort – 1,2 km;
5. 116305R – (dz. 254, 238 i 242/2 – Hureczko) - Hureczko – Remiza OSP – 2,57 km;
6. 116306R – (dz. 1430/7, 1433/1, 1433/2, 1299, 1042 – Medyka) cmentarz w Medyce - Biedronka – 0,6 km;
7. 116307R – (dz. 1420, 1430/6, 1419, 1417/3 – Medyka) – 0,470 km;
8. 116308R – (dz. 770, część 1042 - Medyka) - Wiadukt kolejowy - Remiza OSP Medyka – 0,6 km;
9. 116309R – dz. 264, 275 - Medyka – 0,650 km droga przez osiedle w Medyce;
10. 116310R – dz. 441 - Medyka – 0,950 km droga stadionu w Medyce do Starego urzędu;
11. 116311R – dz. 568 – Medyka – 0,270 km droga przy urzędzie gminy w Medyce;
12. 116312R – dz. 324/3 i część dz. 329/3 – Torki – 1,580 km;
13. 116313R – dz. 324/5 i część dz. 335 – Torki – 1,210 km;
14. 116314R – dz. 320 – Torki – 0,300 km;
15. 116315R – (dz. 242/2 – Hureczko – Hureczko – Droga Hurecka – 0,500 km;
16. Bez numeru –(dz. 210 w Hurku) – 1,22 km;
17. Bez numeru –(dz. 236 w Hurku) – 0,485 km;
18. Bez numeru –(dz. 917 w Lesznie) – 0,510 km.

Układu drogowego występującego na terenie gminy stwarza dogodne powiązania zarówno wewnętrzne pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, jak i zewnętrzne regionalne i ponadregionalne.

Potrzeby mieszkańców gminy w zakresie komunikacji zbiorowej zabezpieczają linie autobusowe oraz linia kolejowa. Na terenie Gminy Medyka autobusowe przewozy pasażerskie realizuje firma F. H. U. Mariusz Franków (Eurobus), która w ramach przetargu nieograniczonego została wybrana, jako operator publicznego transportu zbiorowego. Przewoźnik świadczy usługi na następujących liniach komunikacyjnych:

1. Medyka – Przemyśl,
2. Przemyśl – Medyka,
3. Jaksmanice – Przemyśl,
4. Przemyśl – Jaksmanice,
5. Hureczko – Hurko – Przemyśl,
6. Przemyśl – Hurko – Hureczko.

Potrzeby mieszkańców w zakresie komunikacji zbiorowej w miejscowościach Torki i Leszno są zaspokajane również przez firmę F. H. U. Mariusz Franków w ramach linii komunikacyjnej Przemyśl – Kalników i Kalników – Przemyśl, a także przez Firmę Bus Natura w ramach tych samych linii komunikacyjnych. Gmina nie posiada dworca autobusowego.

W systemie komunikacyjnym gminy Medyka duże znaczenie ma także transport kolejowy. Przez terytorium gminy przebiega międzynarodowa magistrala kolejowa nr 91, będąca częścią trasy E-30, która prowadzi ruch z Europy Zachodniej na Ukrainę.

Na odcinku Przemyśl – Medyka niezależnie od połączeń międzynarodowych, są prowadzone trzy połączenia w zakresie lokalnego ruchu pasażerskiego. Osobowe stacje kolejowe to: Medyka (przy przejściu granicznym), Medyka Rozrządowa, Medyka Towarowa oraz Hurko.

W zakresie ruchu towarowego linia kolejowa jest wyposażona w kilka stacji, w tym leżący na terenie trzech gmin węzeł przeładunkowy Medyka – Przemyśl – Żurawica, związanych wzajemnie torami normalnymi i szerokimi (występującymi na terenie Ukrainy). W obrębie węzła istnieją mniejsze bocznice przeładunkowe.

Na terenie miejscowości Medyka i Hurko znajduje się graniczny, kolejowy port przeładunkowy, tzw. „suchy port" rud żelaza, stali i kontenerów. Kolejowa magistrala z dużym kompleksem przeładunkowym stwarza bardzo dobre warunki dla wzmożonej aktywności gospodarczej w dziedzinach produkcyjnych i składowo - magazynowych. W lipcu 2007 r. w Medyce oddano do użytku najnowocześniejszy terminal przeładunkowy w Polsce. W ciągu roku można na nim przeładować do 400 tys. ton ładunków sypkich i sztukowych, 120 tys. ton towarów w opakowaniach niewymagających składowania pod dachem i do 50 tys. ton towarów w opakowaniach, które trzeba magazynować pod dachem. Cała infrastruktura terminalu zajmuje 13 hektarów. Pociągi mogą wjeżdżać na tory normalne o długości 1 500 metrów oraz tory szerokie o długości 2 400 metrów. Do przeładunku są wykorzystywane m.in. dwie suwnice bramowe o udźwigu 16 i 40 ton, dźwig samojezdny o udźwigu 11 ton oraz wózki widłowe. Całość nakładów w nowoczesny, kolejowy port przeładunkowy wyniosła ok. 34 mln zł. Inwestycję całkowicie sfinansowała spółka Trade Trans. Dzięki Centrum Obsługi Granicznej, Medyka jest ważnym ogniwem w tranzycie towarów z zachodu Europy na Ukrainę i dalej na daleki wschód. Transport jest szybki, bezpieczny, sprawny i ekonomiczny.

Sieć komunikacji publicznej i prywatnej w miarę możliwości zabezpiecza dojazd mieszkańcom do miast i uczniom do placówek oświatowych.

3.11. Gospodarka mieszkaniowa i budownictwo

Jednym z zadań własnych gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkaniowych. Gmina powinna zgromadzić własny zasób mieszkaniowy i zarządzać nim w taki sposób, aby jak najlepiej zaspokajał on potrzeby rodzin, których dochód powoduje brak możliwości zakupu własnego mieszkania. Według danych Urzędu Gminy w zasobach komunalnych gminy na koniec 2020 roku znajdowało się 4 mieszkania o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 236,22 m². Gmina Medyka nie posiada lokali socjalnych.

Na obszarze gminy na koniec 2019 roku znajdowało się 1 558 budynków mieszkalnych – w odniesieniu do roku 2014 ich ilość wzrosła o 96.

Statystyka mieszkań wskazuje, że w 2019 roku w gminie było 1 659 mieszkań a średni przyrost ich ilości w okresie minionych 5 lat wyniósł 5,27%.

Tabela 28 Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Medyka

Zasoby mieszkaniowe ogółem	Jednostka miary	2014	2019
Mieszkania	szt.	1 576	1 659
Izby	szt.	6 845	7 319
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m²	140 724	151 641
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m²	89,3	91,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m²	21,7	23,2
Mieszkania na 1000 mieszkańców	- -	242,5	253,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się wzrost dostępu mieszkańców gminy do urządzeń techniczno – sanitarnych. Od roku 2014 do końca 2019 roku 83 mieszkania zostało wyposażone w łazienkę oraz centralne ogrzewanie a dostęp do gazu z sieci uzyskało 48 mieszkań.

Tabela 29 Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne

Wyszczególnienie	2014	2019
Wodociąg	1 478	1 561
Ustęp spłukiwany	1 361	1 444

Łazienka	1 297	1 380
Centralne ogrzewanie	1 081	1 164
Gaz sieciowy	1 111	1 159

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Na koniec 2019 roku 83,2% ogółu mieszkań posiadało łazienkę, 94,1% było wyposażonych w wodociąg, a 70,2% posiadało centralne ogrzewanie.

Budownictwo

W latach 2015 - 2019 na terenie gminy Medyka oddano łącznie do użytkowania 100 nowych budynków - 87 budynków mieszkalnych oraz 13 budynków niemieszkalnych. Podstawowe informacje przedstawione w poniższej tabeli dotyczą budynków mieszkalnych i mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2015 – 2019. Przedstawione dane o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę).

Tabela 30 Budownictwo mieszkaniowe w latach 2015 - 2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
Budynki mieszkalne nowe						
Oddane budynki ogółem	szt.	24	12	16	19	16
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	3 216	1 834	2 127	2 413	2 211
Budynki rozbudowane						
Oddane mieszkania ogółem	szt.	-	-	-	-	1
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	-	-	-	-	53
Mieszkania						
Oddane mieszkania ogółem	szt.	24	12	16	19	17
Ilość izb ogółem	szt.	141	78	86	108	93

Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	3 216	1 834	2 127	2 413	2 264

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Obok budownictwa mieszkalnego, na terenie gminy powstają także budynki niemieszkalne. W okresie ostatnich 5 lat powstało 13 budynków.

Podstawowe informacje o oddanych do użytkowania nowych budynkach niemieszkalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 31 Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania w latach 2015 - 2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2015	2016	2017	2018	2019
Budynki biurowe						
Oddane budynki ogółem	szt.	-	-	-	1	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	-	-	-	8	-
Kubatura ogółem	m³	-	-	-	32	-
Budynki handlowo-usługowe						
Oddane budynki ogółem	szt.	-	1	-	-	2
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	-	9	-	-	1 313
Kubatura ogółem	m³	-	26	-	-	10 073
Budynki garaży						
Oddane budynki ogółem	szt.	1	1	-	-	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	43	49	-	-	-
Kubatura ogółem	m³	162	184	-	-	-
Budynki gospodarstw rolnych						
Oddane budynki ogółem	szt.	4	-	-	-	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	1 060	-	-	-	-
Kubatura ogółem	m³	6 752	-	-	-	-

Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego						
Oddane budynki ogółem	szt.	-	1	-	-	-
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	-	1 129	-	-	-
Kubatura ogółem	m³	-	9 343	-	-	-
Pozostałe budynki niemieszkalne						
Oddane budynki ogółem	szt.	-	-	-	1	1
Powierzchnia użytkowa ogółem	m²	-	-	-	71	38
Kubatura ogółem	m³	-	-	-	385	212
RAZEM						
Oddane budynki ogółem	**szt.**	**5**	**3**	**-**	**2**	**3**
Powierzchnia użytkowa ogółem	**m²**	**1 103**	**1 187**	**-**	**79**	**1 351**
Kubatura ogółem	**m³**	**6 914**	**9 553**	**-**	**417**	**10 285**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

3.12. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociągowa

Zadania w zakresie dostarczania wody na terenie Gminy Medyka realizowane są przez Gminny Zakład Usług Wodnych, będący gminną jednostką organizacyjną, który zajmuje się polityką i strategią zrównoważonego i zdynamizowanego rozwoju podstawowej infrastruktury komunalnej poprzez zapewnienie mieszkańcom gminy, w jak największym procencie dostępu do gminnej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Realizowane są wielokierunkowe działania, projekty i przedsięwzięcia proekologiczne i środowiskowe opierające się na skanalizowaniu i dostępie do sieci zbiorczej wodociągowej mieszkańców gminy.

Wszystkie miejscowości gminy Medyka wyposażone są w rozwinięte systemy wodociągowe. Komunalny system wodociągowy jest rozbudowany i w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców – zaopatruje w wodę 96% ludności gminy Medyka. Sieć wodociągowa gminy zasilana jest z ujęć głębinowych grupowych oraz z wodociągów miasta Przemyśla. Na obszarze gminy funkcjonuje grupowe ujęcie wody w miejscowości Torki zaopatrujące siecią wodociągową miejscowości Medyka, Torki i Leszno. Miejscowości Hurko, Hureczko, Siedliska i Jaksmanice zaopatrywane są w wodę zakupywaną hurtowo od Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Przemyślu.

Według danych Urzędu Gminy w 2020 roku na potrzeby gospodarstw domowych i indywidualnych gospodarstw rolnych sprzedano 175,2 dam^3, a na cele pozostałe (między innymi dla jednostek gospodarki uspołecznionej) 18,0 dam^3. Ilość sprzedanej wody zanotowała minimalny spadek w stosunku do roku 2019, kiedy wyniosła odpowiednio 176,4 dam^3 i 20,0 dam^3.

Cena wody pobranej z gminnej sieci wodociągowej w latach 2019-2020 wynosiła 3,37 zł netto za jeden 1m^3.

Jakość wód podziemnych kontrolowana jest w ramach sieci krajowej monitoringu przez Państwowy Instytut Geologiczny. Zadaniem sieci jest stała kontrola, jakości wód podziemnych we wszystkich poziomach użytkowania. Ochrona, jakości wód z ujęć wód podziemnych jest realizowana poprzez ustanowienie i przestrzeganie zakazów w strefach ochronnych, ich właściwe zagospodarowanie oraz prowadzenie monitoringu i nadzoru urządzeń i sieci wodnych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, na koniec 2019 roku średnie zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca zwiększyło się z 22,3 m^3 w 2014 roku do 27,0 m^3 w 2019 roku.

Tabela 32 Wybrane dane dotyczące instalacji wodociągowej w gminie Medyka

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	2019
Długość czynnej sieci wodociągowej	Km	68,7	68,9
- w tym będącej w zarządzie bądź administracji gminy	Km	54,3	54,5
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 353	1 374
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	Osoba	6 233	6 280

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Stopień wykorzystania zbiorowego zaopatrzenia w wodę jest bardzo wysoki, na koniec 2019 roku wynosił 96,0%.

<u>Sieć kanalizacyjna</u>

Głównymi źródłami zanieczyszczenia wód powierzchniowych są ścieki komunalne i przemysłowe. Znaczący wpływ mają również spływy powierzchniowe, szczególnie z terenów stanowiących grunty orne.

Działalność w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków, podobnie jak zaopatrzenia w wodę, prowadzi Gminny Zakład Usług Wodnych w Medyce. Na terenie gminy działa oddana

do eksploatacji w 2005 roku biologiczno - mechaniczna oczyszczalnia ścieków o projektowej przepustowości 748 m3/dobę, która obsługuje wszystkie miejscowości znajdujące się na terenie gminy. Oczyszczalnia posiada wymagane parametry oczyszczania ścieków, potwierdzane na bieżąco przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Rzeszowie, Delegatura w Przemyślu. Oczyszczalnia osiąga porównywalne wskaźniki eksploatacyjne z innymi tego typu obiektami w kraju i spełnia wszystkie wymogi stawiane tego typu obiektom, włącznie z systemem składowania, kompostowania, wywożenia odpadów i osadów ściekowych, jeśli wymaga tego technologia i procedura.

Tabela 33 Wybrane dane dotyczące instalacji kanalizacyjnej w gminie Medyka

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	2019
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	Km	88,3	92,5
- w tym będącej w zarządzie bądź administracji gminy	Km	80,7	84,9
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 333	1 346
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	Osoba	6 141	6 186

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Według danych Urzędu Gminy, w 2020 roku do oczyszczalni ścieków dostarczono łącznie 177,5 dam^3 ścieków (177,0 dam^3 w 2019 roku). Natomiast zgodnie z danymi GUS, na koniec 2019 roku z sieci kanalizacyjnej korzystało 94,6% ogółu ludności gminy.

Sieć gazowa

Gaz ziemny staje się najwygodniejszym nośnikiem energii dla ludzkości. Jego zalety powodują, że od wielu lat trwa na świecie dynamiczny rozwój gazownictwa. Decydują o tym także względy ekonomiczne i ekologiczne (surowiec ten jest najbardziej przyjazny dla środowiska naturalnego).

W gminie Medyka sieć rurociągów gazowych jest dobrze rozbudowana i dociera do wszystkich miejscowości. Z gazu korzysta ok. 69,8% ogółu ludności. Sieć gazowa gminy oparta jest na systemie gazociągów średnioprężnych, gazociągów rozdzielczych, odgałęzień i przyłączy do budynków.

Tabela 34 Wybrane dane dotyczące instalacji gazowej w gminie Medyka

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2014	2019
Długość czynnej sieci gazowej	m	75 782	69 961
Długość czynnej sieci przesyłowej	m	5 779	5 779
Długość czynnej sieci rozdzielczej	m	70 003	64 182
Czynne przyłącza do budynków ogółem	szt.	1 249	1 284
- w tym do budynków mieszkalnych	szt.	1 190	1 208
Liczba odbiorców gazu	gosp.	1 090	1 128
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	776	814
Ludność korzystająca z sieci gazowej	Osoba	4 577	4 566

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL – na dzień opracowywania strategii dostępne były dane z 2019 r.

Większość obiektów użyteczności publicznej na terenie gminy wyposażonych jest w systemy ogrzewania z kotłami gazowymi. W zabudowie jednorodzinnej i gospodarstwach rolnych występują także indywidualne źródła ciepła (gaz przewodowy, energia elektryczna, piece opalane paliwem stałym, gaz, olej opałowy itp.).

Na obszarze gminy eksploatowany jest gaz ziemny w ramach obszaru górniczego „Przemyśl". Kopalnia gazu stanowi węzeł technologiczny, w którym zbiegają się gazociągi przesyłowe systemu ogólnokrajowego. Obiekty ze względu na związane z nimi przepisy szczególne, stwarzają utrudnienia w zabudowie i zagospodarowaniu gruntów w ich otoczeniu.

Gospodarka odpadami

W wyniku nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, od dnia 1 lipca 2013 r. zaczęły obowiązywać nowe zasady odbioru odpadów. Nowy system obejmuje również wszystkich mieszkańców gminy Medyka. Przyjęcie takiego rozwiązania przyczyniło się do zwiększenia odbioru odpadów trafiających do instalacji odzysku, jak również do zmniejszenia ilości nielegalnie składowanych odpadów w miejscach niedozwolonych.

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe, obiekty użyteczności publicznej oraz obiekty infrastruktury związane z handlem, usługami, itp. Wytworzone odpady mają typowy charakter dla gminy wiejskiej.

Na terenie gminy Medyka funkcjonuje stacjonarny punkt selektywnej zbiórki odpadów, natomiast nie ma infrastruktury technicznej typu składowisko odpadów i sortownia. Firmy świadczące usługi w zakresie gospodarki odpadami zostały wyłonione na podstawie przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w trybie przetargów nieograniczonych.

Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, w 2020 r. zajmował się Zakład Oczyszczania „B i M Dybkowie" z siedzibą przy ul. Wincentego Witosa 48 w Żurawicy. Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, zajmowała się firma EKOLINE Usługi Komunalne z siedzibą w Nizinach 290. Odpady z poszczególnych miejscowości odbierane są według ustalonego harmonogramu.

W roku 2020, według danych Urzędu Gminy w Medyce zostało złożonych przez właścicieli nieruchomości 1885 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Łącznie zostało zgłoszonych 4825 mieszkańców. Stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w 2020 r. wynosiły 23,00 zł od jednej osoby na miesiąc, jeżeli odpady były zbierane w sposób selektywny oraz 46,00 zł, jeżeli odpady były zbierane w sposób nieselektywny.

W 2020 roku na terenie Gminy Medyka odebrano i zagospodarowano o 121,08 Mg więcej odpadów niż w roku poprzednim oraz o 181,27 Mg więcej niż w roku 2018. Szczegółowe dane dotyczące ilości odebranych odpadów komunalnych w latach 2018 – 2020 wyrażonych w Mg z podziałem na ich rodzaj przedstawia poniższa tabela.

Tabela 35 Dane dotyczące odebranych odpadów komunalnych w gminie Medyka

Rodzaj odpadów	2018	2019	2020
Zmieszane odpady komunalne	1 252,57	1 210,85	1 225,50
Papier i tektura	4,95	26,69	28,62
Szkło	57,06	65,76	101,92
Tworzywo sztuczne	35,59	-	3,66
Odpady opakowaniowe	47,59	81,31	25,24
Metale	-	1,50	-
Odpady wielkogabarytowe	34,28	33,76	67,70
Odpady biodegradowalne	30,46	43,18	24,12
Zużyty sprzęt elektroniczny	6,03	8,54	11,84

Zużyte opony	5,87	16,86	16,86
Inne niż wymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	-	46,14	150,21
Razem	**1 474,40**	**1 534,59**	**1 655,67**

Źródło: Urząd Gminy Medyka

3.13. Planowanie przestrzenne

Kierunki rozwoju przestrzennego gminy Medyka określa Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Medyka, przyjęte uchwałą Rady Gminy Medyka Nr XXIII/167/2020 z dnia 29 kwietnia 2020 r., które zmieniło dotychczas obowiązujące studium z 2002 roku.

W celu kształtowania zabudowy oraz wskaźników zagospodarowania terenu tworzone są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na działkach gminnych i prywatnych, umożliwiające przyjęcie wieloletniego kierunku działań standaryzujących ład i porządek przestrzenny oraz stwarzające możliwość zrównoważonego rozwoju podstawowej infrastruktury komunalnej i społecznej oraz sprawniejszego zasiedlania obszarów gminy. Obligatoryjnie realizowane są programy i projekty zmierzające do harmonizacji i kształtowania przestrzeni publicznej.

Tereny objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, a także opublikowane dotychczas plany zagospodarowania w gminie Medyka zostały przedstawione na poniższej mapie oraz w tabeli.

Mapa 5 Obszary objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w gminie Medyka (stan na 31.12.2020 r.)

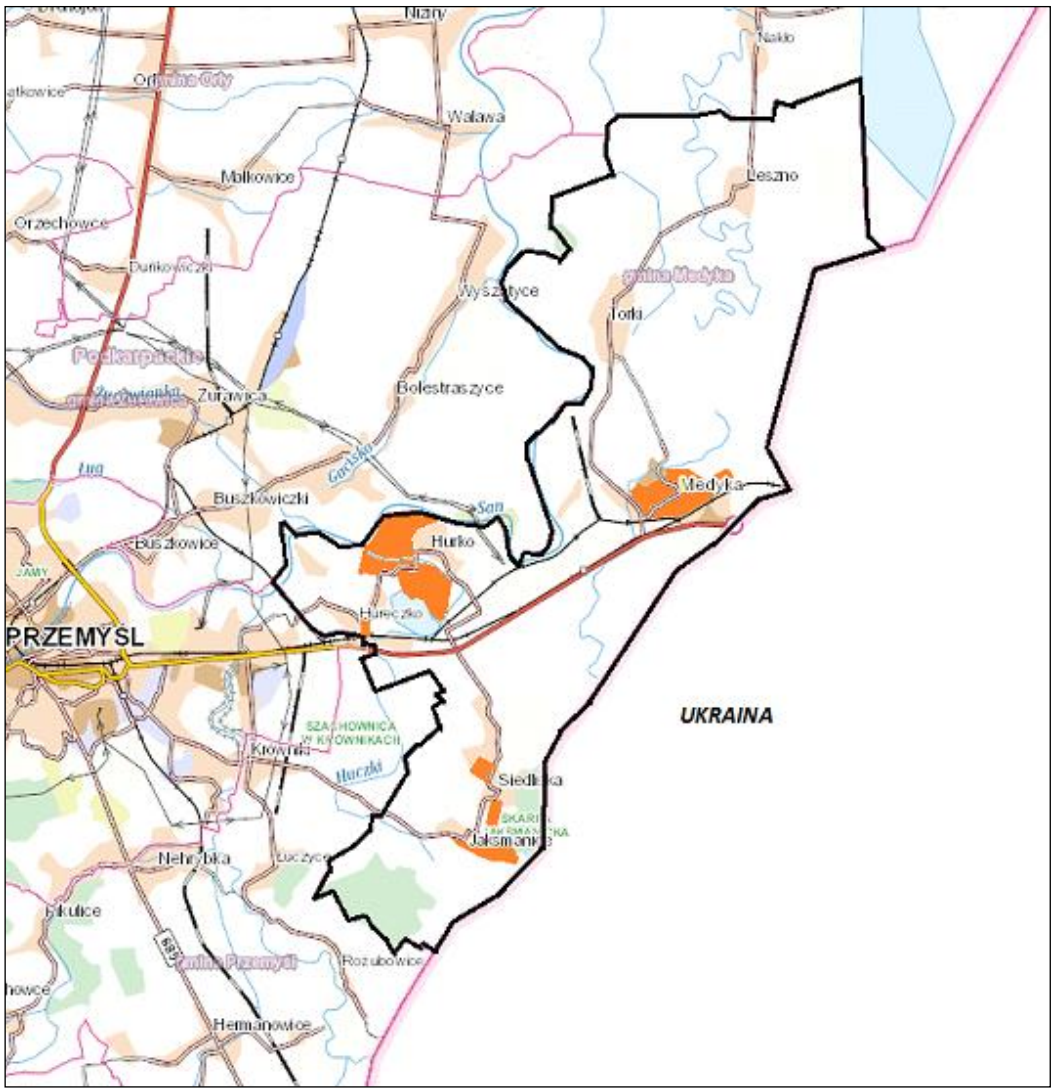

- obszary na terenie Gminy Medyka objęte obowiązującym M.P.Z.P.

Źródło: Urząd Gminy Medyka

Tabela 36 Wykaz uchwalonych i opublikowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Medyka

L.p.	Miejscowość	Uchwała Rady Gminy Medyka w sprawie przystąpienia do sporządzenia MPZP	Uchwała Rady Gminy Medyka w sprawie uchwalenia ustaleń MPZP	Nr Dziennika Urzędowego publikującego uchwałę	Wejście w życie MPZP
1	Medyka	Uchwała Nr XVIII/139/96 z dnia 15.07.1996 r.	Uchwała Nr XXIII/226/98 z dnia 30.04.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 10 poz. 117 z dnia 01.07.1998 r.	15.07.1998 r.
2	Jaksmanice	Uchwała Nr VII/67/95 z dnia 24.03.1995 r.	Uchwała Nr XXII/159/96 z dnia 20.12.1996 r.	Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 4 poz. 58 z dnia 27.03.1997 r.	10.04.1997 r.
3	Siedliska	Uchwała Nr VII/67/95 z dnia 24.03.1995 r.	Uchwała Nr XXII/160/96 z dnia 20.12.1996 r.	Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 4 poz. 59 z dnia 27.03.1997 r.	10.04.1997 r.
4	Siedliska	Uchwała Nr VII/67/95 z dnia 24.03.1995 r.	Uchwała Nr XXII/161/96 z dnia 20.12.1996 r.	Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 4 poz. 60 z dnia 27.03.1997 r.	10.04.1997 r.
5	Hureczko	Uchwała Nr VII/69/95 z dnia 24.03.1995 r.	Uchwała Nr XXII/158/96 z dnia 20.12.1996 r.	Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 4 poz. 57 z dnia 27.03.1997 r.	10.04.1997 r.
6	Siedliska	Uchwała Nr VII/68/95 z dnia 24.03.1995 r.	Uchwała Nr XXXV/240/98 z dnia 17.06.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Przem. Nr 16 poz. 239 z dnia 31.08.1998 r.	15.09.1998 r.
7	Medyka	Uchwała Nr XXXI/218/98 z dnia 27.02.1998 r.	Uchwała Nr III/14/98 z dnia 18.12.1998 r.	Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 15 poz. 705 z dnia 20.07.1999 r.	5.08.1999 r.

8	Medyka	Uchwała Nr XXXI/3/2002 z dnia 26.03.2002 r.	Uchwała Nr III/24/2002 z dnia 16.12.2002 r.	Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 18 poz. 356 z dnia 15.03.2003 r.	29.03.2003 r.
9	Hurko	Uchwała Nr XXXIII/15.06 z dnia 26.04.2006 r.	Uchwała Nr VII/28/07 z dnia 27.02.2007 r.	Dz. Urz. Woj. Podk. Nr 25 poz. 709 z dnia 12.04.2007 r.	13.05.2007 r.
10	Hurko Hureczko	Uchwała Nr XLIV/336/10 z dnia 10.11.2010 r.	Uchwała Nr XXXI/193/13 z dnia 07.05.2013 r.	Dz. Urz. Woj. Podk. poz. 2427 z dnia 10.06.2013 r.	25.06.2013 r.
11	Medyka	Uchwała Nr XXIV/148/12 z dnia 30.10.2012 r.	Uchwała Nr XLI/258/14 z dnia 31.01.2014 r.	Dz. Urz. Woj. Podk. poz. 900 z dnia 07.03.2014 r.	22.03.2014 r.
12	Hurko	Uchwała Nr XLIX/344/17 z dnia 30.11.2017 r.	Uchwała Nr XXVI/183/2020 z dnia 10.06.2020 r.	Dz. Urz. Woj. Podk. poz. 2891 z dnia 09.07.2020 r.	23.07.2020r.

Źródło: Urząd Gminy Medyka

W celu oceny aktualności ,,Studium" i planów miejscowych, wójt dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń ,,Studium".

Ze względu na mały odsetek terenów objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, zagospodarowanie przestrzenne jest realizowane poprzez wydawanie przewidzianych prawem decyzji o warunkach zabudowy lub decyzji inwestycji celu publicznego.

3.14. Gospodarka finansowa

Podstawą gospodarki finansowej gminy Medyka w roku 2020 była uchwała Rady Gminy Medyka Nr XVIII/130/19 z 20 grudnia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Medyka na 2020 rok. W trakcie roku dokonano zmian w planie budżetu uchwałami Rady Gminy Medyka oraz zarządzeniami Wójta Gminy Medyka.

Tabela 37 Realizacja budżetu Gminy Medyka w 2020 roku (stan na 31.12.2020 r.)

Wyszczególnienie	Plan	Zmiany planu	Plan po zmianach	Wykonanie planu	Procent wykonania
Dochody	30 671 035,00	2 911 438,97	33 582 473,97	33 894 509,08	100,93
Wydatki	32 312 983,00	3 945 873,80	36 258 856,80	33 180 453,93	91,51
Przychody	3 020 988,00	834 434,83	3 855 422,83	4 644 635,72	120,47
Rozchody	1 379 040,00	- 200 000,00	1 179 040,00	1 179 040,00	100,00

Źródło: Raport o stanie Gminy Medyka za 2020 rok

W 2020 roku z wykonanych na kwotę 33 894 509,08 zł dochodów znaczącą większość, bo aż 31 562 501,57 zł, czyli 93,12% stanowiły dochody bieżące. Głównym ich źródłem były:

- dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące – 11 909 394,30 zł (w tym głównie na zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczenia wychowawcze, rodzinne itp.) – 35,14 % dochodów ogółem;
- subwencja ogólna z budżetu państwa – 8 637 369,00 zł (w tym cześć oświatowa 5 554 980,00 zł) – 25,48% dochodów ogółem;
- wpływy z podatków, opłat lokalnych i innych opłat stanowiących dochody JST (wraz z odsetkami i dochodami związanymi z ich poborem) – 4 059 277,65 zł – 11,98%;
- wpływy z podatku dochodowego – 3 247 564,87 – 9,58% dochodów ogółem;
- opłaty za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków – 1 305 750,27 zł (realizowane przez Gminny Zakład Usług Wodnych w Medyce) – 3,85% dochodów ogółem;
- wpływy z najmu i dzierżawy – 850 381,72 zł – 2,51% dochodów ogółem;
- opłaty za odprowadzenie odpadów komunalnych z terenów zamieszkałych – 1 280 906,40 zł – 3,78% dochodów ogółem.

Wykres 7 Kształtowanie się wysokości dochodów budżetu Gminy Medyka, w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej

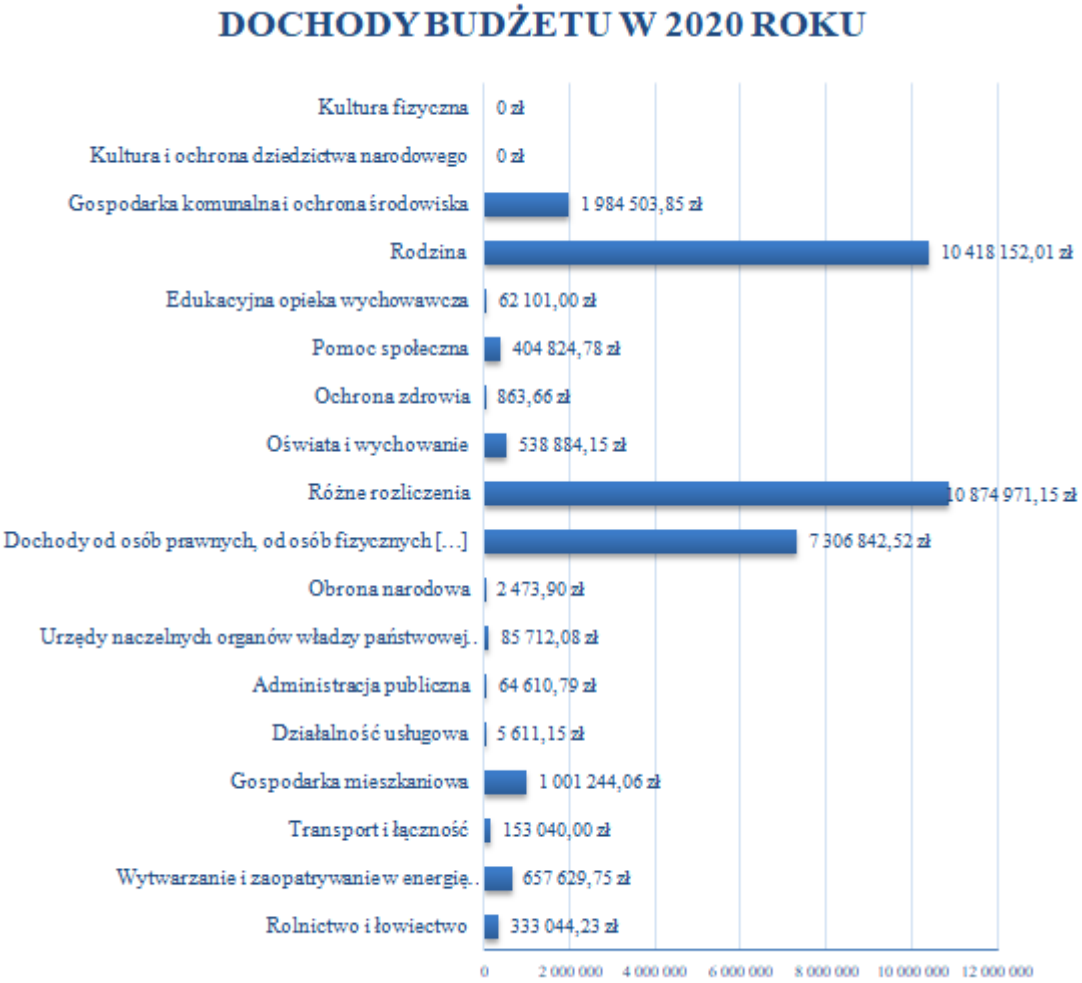

Źródło: Raport o stanie Gminy Medyka za 2020 rok

W ogólnej kwocie 33 180 453,93 zł wydatkowanych w 2020 roku z budżetu Gminy Medyka, kwotę 29 562 113,06 zł, czyli 89,09% stanowiły wydatki bieżące.

Wśród nich najwięcej środków finansowych, bo 11 606 771,73 zł, czyli 34,98% wydatków ogółem przeznaczonych było na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i świadczenia dla rodzin o charakterze socjalnym.

Drugą grupą wydatków bieżących są koszty oświaty i wychowania, czyli koszty utrzymania szkół podstawowych, przedszkola, dowozu uczniów, środki na pokrycie kosztów pobytu dzieci z gminy Medyka w przedszkolach poza terenem gminy. Wydatki te wyniosły 9 269 385,80 zł, czyli 27,94% wydatków gminy. Otrzymana subwencja oświatowa, dotacja na zadania w zakresie wychowania przedszkolnego, grant na zakup laptopów do nauki zdalnej oraz dotacja na wyposażenie szkół w podręczniki wyniosły 5 845 994,60 zł, czyli zabezpieczyły poniesione

wydatki w 63,07%. Pozostała kwota 3 423 391,20 zł, czyli 36,93% wydatków na oświatę i 10,32% wydatków ogółem została sfinansowana ze środków gminy.

Kolejną grupą znaczących wydatków są koszty poniesione na administrację publiczną. Kwota 2 983 258,18 zł stanowi 8,99% ogółu wydatków gminy. Wydatki te obejmują koszty utrzymania Urzędu Gminy, koszty działalności Rady Gminy i obsługi posiedzeń, wykonywanie zadań z zakresu administracji rządowej zleconych gminie m.in. ewidencji ludności, dowodów osobistych, USC, kwalifikacji wojskowej, obrony cywilnej, koszty organizacji i obsługi spisu rolnego.

Wydatki na utrzymanie Gminnego Zakładu Usług Wodnych w 2020 roku wyniosły 1 158 900,99 zł, czyli 3,49% wydatków gminy. Główne wydatki stanowiły: zakup wody od PWIK Przemyśl, energii elektrycznej, wynagrodzenia wraz z pochodnymi, opłaty i usługi remontowe.

Wykres 8 Kształtowanie się wysokości wydatków budżetu Gminy Medyka, w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej

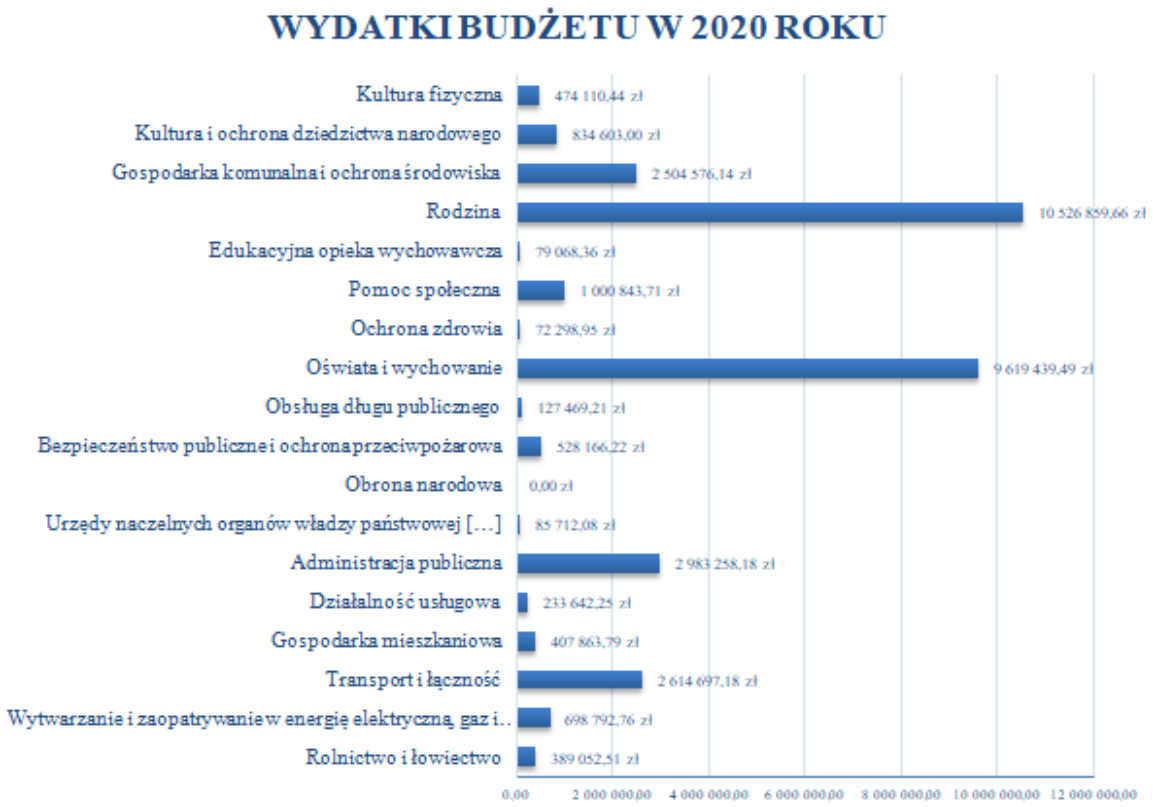

Źródło: Raport o stanie Gminy Medyka za 2020 rok

Przychody Gminy Medyka w 2020 roku wyniosły 4 644 635,72 zł i ich źródłem były wolne środki w kwocie 1 803 916,88 zł, zaciągnięty kredyt w kwocie 2 837 320,00 zł oraz niewykorzystane w roku poprzednim środki na przeciwdziałanie alkoholizmowi – 3 398,84 zł.

Rozchody w kwocie 1 179 040,00 zł stanowiły, przypadające do spłaty w 2020 roku, raty wcześniej zaciągniętych kredytów.

Na koniec 2020 roku gmina posiadała **należności** w wysokości 1 016 364,37 zł, z tego należności wymagalne to 702 183,80 zł, natomiast **zobowiązania** gminy na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiły 1 087 983,86 zł (głównie należne za 2020 rok dodatkowe wynagrodzenie roczne oraz jednorazowy dodatek uzupełniający dla nauczycieli wraz z pochodnymi).

Dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca osiągnęły w roku 2020 kwotę 5 166,85 zł, wydatki 5 058,00 zł, wydatki inwestycyjne 551,58 zł, natomiast zadłużenie na jednego mieszkańca 1 046,40 zł.

Przedstawione dane wskazują, iż Gmina Medyka jest w dobrej kondycji finansowej.

3.15. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Zgodnie z informacjami zawartymi na mapach zagrożenia powodziowego przekazanych przez KZGW, w gminie Medyka zagrożenie powodziowe dotyczy:

- Obszarów Q 10%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat – obszar przy zachodniej granicy gminy w Hureczku oraz Medyka i Torki wzdłuż rzeki San,
- Obszarów Q 1%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat – obszar przy zachodniej granicy gminy wzdłuż rzeki San, spora część obszarów Q 1% znajduje się pomiędzy zabudowaniami w miejscowościach Hurko i Hureczko, w Torkach sięgają od Sanu do jeziorka (tereny rekreacyjne), w centralnej części gminy tereny te znajdują się wzdłuż terenów kolejowych – po ich wschodniej stronie,
- Obszarów Q 0,2%, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat – obszary te zajmują niemal cały obszar Hurka i Hureczka, północno-zachodnią część miejscowości Siedliska oraz południową i zachodnią część Medyki.

Mapa 6 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Medyka.

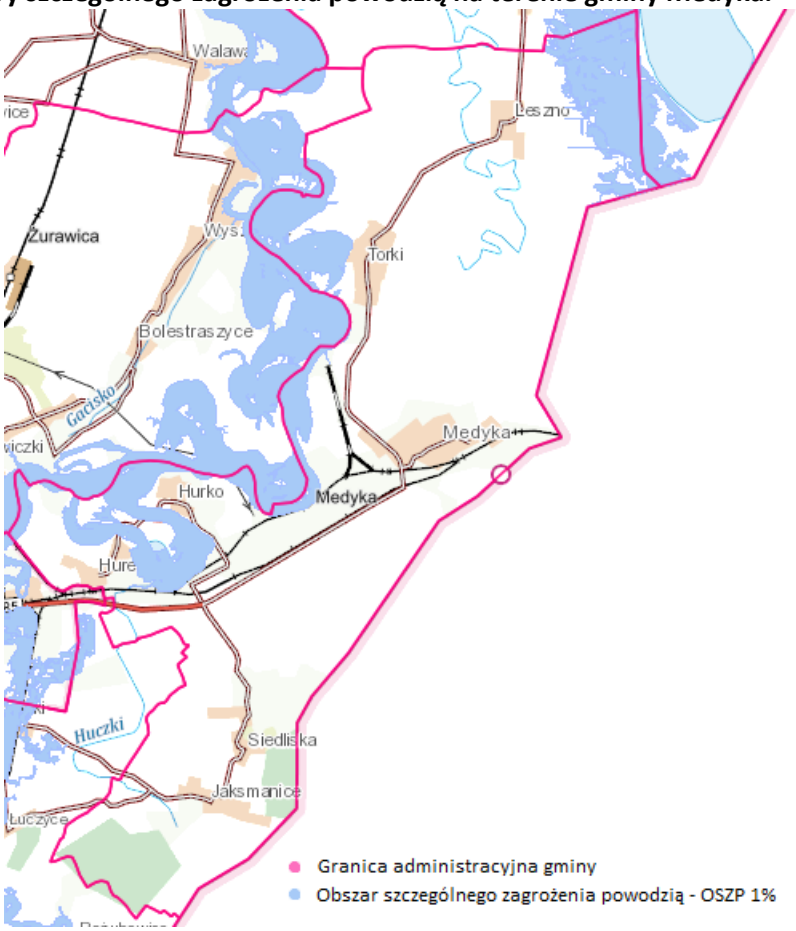

Źródło: https://www.geoportal.gov.pl, opracowanie własne.

4. Główne problemy w obszarach strategii

Na podstawie przeprowadzonych warsztatów diagnostycznych i strategicznych, analizy desk research oraz badań społecznych zostały zidentyfikowane główne problemy Gminy Medyka.

Na potrzeby pracy nad strategią przyjęta została następująca definicja, czym jest problem – nieakceptowana sytuacja odnosząca się do podmiotu strategii, uniemożliwiająca utrzymanie pożądanego stanu lub osiągnięcie zamierzonych celów/rezultatów, a także nieakceptowany skutek oddziaływania wewnętrznych lub zewnętrznych czynników rozwojowych.

Problemy zostały określone w trzech obszarach:

- społecznym,
- infrastruktury i środowiska,
- gospodarki i promocji gminy.

4.1. Główne problemy w obszarze społecznym

Tabela 38 Główne problemy w obszarze społecznym

L.p.	Podobszar	Problemy
1	Warunki życia	a) Negatywne skutki behawioralne związane z zagrożeniem COVID-19; b) Ogromny wzrost uzależnień dzieci od urządzeń elektronicznych; c) Zaburzona komunikacja interpersonalna (trudność odnalezienia się grupie, zamknięcie na inne osoby) w odniesieniu do dzieci i młodzieży; d) Problem izolacji społecznej, szczególnie osób starszych; e) Wzrost liczby osób z zaburzeniami depresyjnymi wynikającymi z długotrwałej izolacji; f) Zauważalny wzrost wykrywalności chorób (m.in. nowotworowych), wynikający z kumulacji osób, które nie były zdiagnozowane wcześniej ze względu na ograniczoną dostępność do badan diagnostycznych; g) Narastające negatywne zjawisko wagarowania i palenia papierosów wśród dzieci i młodzieży; h) Ograniczona możliwość załatwiania niektórych spraw w urzędzie drogą elektroniczną.

2	Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek	a) Niskie zainteresowanie ofertą kulturalną u mieszkańców; b) Niewystarczający poziom zainteresowania dostępną ofertą kulturową; c) Silnie rozwinięty model kultury domowej (rezygnowanie z oferty kulturalnej w przestrzeni publicznej na rzecz łatwości dostępu do oferty TV, Internetu); d) Brak dostępu do różnorodnych form kultury; e) Mała dostępność oferty sportowej dla dziewczynek i dziewcząt; f) Niewystarczająca aktywizacja dziewcząt do zajęć sportowych; g) Niewystarczająca oferta sportowa dla dzieci na terenach wiejskich; h) Nierówny dostęp do dóbr kultury dla osób z terenów wiejskich; i) Niewystarczająca oferta sportowa dla osób z niepełnosprawnością, dla osób starszych, w szczególności na terenach wiejskich; j) Brak ofert zajęć dla dzieci z niepełnosprawnością typu „Nieprzetarty szlak”.
3	Ochrona zdrowia i życia	a) Ograniczony dostęp do pewnych grup lekarzy-specjalistów; b) Wydłużony czas oczekiwania na rehabilitację (problem ogólnokrajowy, systemowy); c) Występowanie zachowań patologicznych, obecność osób przebywających pod wpływem alkoholu w miejscach publicznych w kontekście zagrożenia demoralizacją dzieci i młodzieży oraz bezpieczeństwa dzieci i dorosłych oraz samych osób nadużywających alkoholu.
4	Opieka i pomoc społeczna	a) Brak żłobka; b) Niewystarczająca oferta opieki nad osobami starszymi.
5	Kapitał ludzki	a) Niewystarczający dostęp do zróżnicowanej oferty kształcenia w szkołach zasadniczych i średnich; b) Ograniczona oferta zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, w szczególności w szkołach i na terenach wiejskich; c) Niewystarczające/ograniczone możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych w miejscu zamieszkania; d) Niż demograficzny i coraz wyższe koszty utrzymania szkół.
6	Kapitał społeczny	a) Niewystarczająca liczba liderów społecznych; b) Trudności w dotarciu i zachęceniu, zmotywowaniu, mieszkańców do udziału w wydarzeniach organizowanych na terenie Gminy; c) Niewystarczające informowanie mieszkańców o wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe; d) Niewystarczająca współpraca organizacji pozarządowych przy organizacji wydarzeń przez urząd Gminy;

7	Potencjał kulturowy	a) Niewystarczająca świadomość potencjału kulturowego Gminy wśród mieszkańców i jego wpływu na kształtowanie rozwoju społecznego i gospodarczego; b) Niewystarczający/niski stopień turystycznego wykorzystania walorów kulturowych Medyki; c) Rozproszenie, utrudniony dostęp i ograniczone możliwość zabezpieczenia (zbiory prywatne) części zbiorów związanych z dziedzictwem kulturowym Medyki; d) Brak obiektu prezentującego w jednym miejscu aspekty związane z wielokulturowością z terenu Gminy; e) Niewystarczający stopień digitalizacji zbiorów kultury Medyki (historia umiera razem z ludźmi).

Źródło: Opracowanie własne

4.2. Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko

Tabela 39 Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko

L.p.	Podobszar	Problemy
1	Zasoby techniczne	a) Brak całorocznego obiektu sportowo-rekreacyjnego; b) Niewystarczająca powierzchnia obiektów użyteczności publicznej.
2	Transport, komunikacja	a) Zbyt wąskie drogi na części terenów Gminy; b) Złe oznakowanie i organizacja części dróg, w szczególności skrzyżowań; c) Niewystarczająca ilość chodników na terenach wiejskich, w szczególności na ruchliwych drogach; d) Zły stan techniczny części dróg gminnych i powiatowych; e) Niewystarczająca długość ścieżek rowerowych.
3	Potencjał i ład przestrzenny	a) Mały stopień pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego; b) Brak programu rewitalizacji obszarów zdegradowanych.
4	Potencjał ekologiczny	a) Ograniczenia w stosowaniu OZE; b) Wysoka energochłonność gminnego oświetlenia; c) Występowanie źródeł niskiej emisji; d) Niewystarczająca przepustowość kanalizacji deszczowej; e) Niekorzystne rozmieszczenie drzew w części terenów (zacienienie mieszkań, ograniczenie widoczności komunikacyjnej) oraz zagrożenie bezpieczeństwa wynikające z drzew rosnących przy ciągach komunikacyjnych.

Źródło: Opracowanie własne

4.3. Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy

Tabela 40 Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy

L.p.	Podobszar	Problemy
1	Przedsiębiorczość	a) Duże rozproszenie przestrzenne świadczonych usług; b) Niewystarczające wsparcie dla przedsiębiorców;
2	Rolnictwo	a) Zmniejszająca się liczba gospodarstw rolnych; b) Nadmierna inwazyjność czeremchy amerykańskiej; c) Brak gospodarstw ekologicznych.
3	Rynek pracy	a) Mała liczba ofert pracy dla kobiet; b) Niedostatek firm działających na rynku krajowym lub globalnym; c) Bierność zawodowa osób długotrwale bezrobotnych.
4	Promocja i atrakcyjność inwestycyjna Gminy	a) Brak dokumentu strategii promocji gminy.

Źródło: Opracowanie własne

5. Gmina w oczach mieszkańców

W sferze środowiska geograficznego najlepiej wypadły walory krajobrazowe, zagospodarowanie przestrzeni publicznych (w tym: place, skwer, parki) oraz stan środowiska naturalnego. Świadczy to o tym, że mieszkańcy doceniają oraz dbają o miejsce, w którym żyją, oraz że ich potrzeby społeczno-gospodarcze, środowiskowe i funkcjonalne są na bieżąco zaspokajane. Renta położenia gminy Medyka jest jak najbardziej korzystna, bowiem znaczna jej część obejmuje obszar zwany „Bramą Przemyską", a część Dolinę Dolnego Sanu. Rzeźba terenu w gminie Medyka jest głównie równinna, lecz ukształtowanie terenu we wsiach Siedliska oraz Jaksmanice jest lekko pagórkowata.

Zdecydowanie gorzej wypadły usługi turystyczne oraz atrakcyjność gminy dla turystów, głównie ze względu na to, że walory krajobrazowe gminy stwarzają jedynie możliwości rozwoju turystyki. Szczególnym zainteresowaniem, zwłaszcza w okresie letnim, cieszą się fortyfikacje będące elementem Twierdzy Przemyśl.

Wykres 9 Środowisko geograficzne – ocena strefy funkcjonalnej

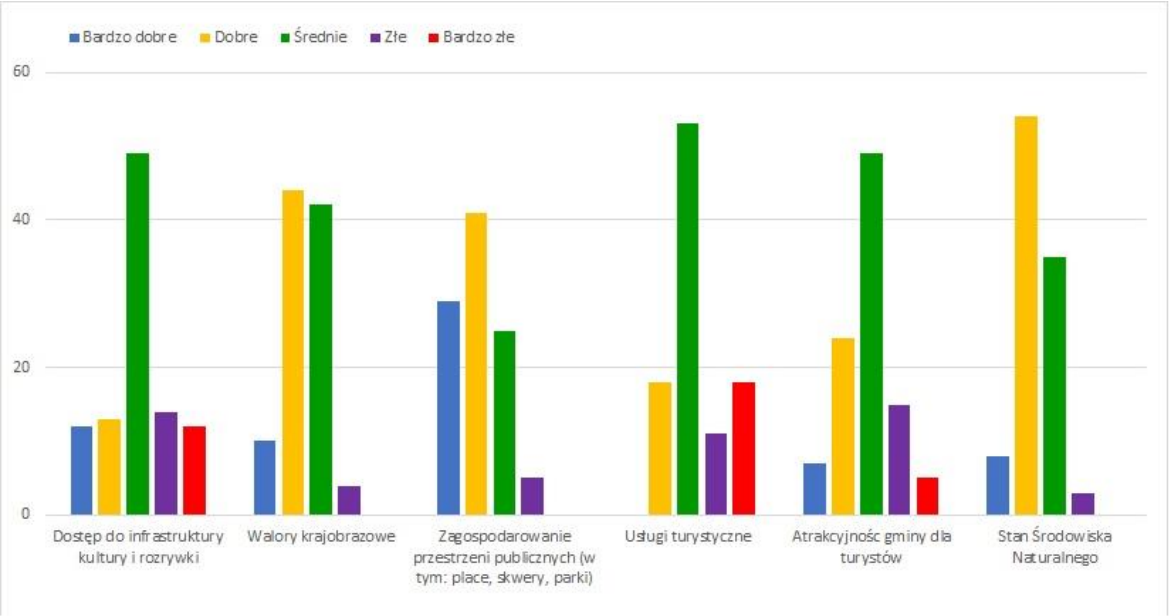

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Gospodarka

Analizując elementy gospodarcze Gminy Medyka, można zauważyć, że najlepiej wypadły dostęp do usług publicznych świadczonych przez internet – co w czasie pandemii koronawirusa pozwala na ograniczony kontakt i zachowanie zasad bezpieczeństwa oraz rozwój rolnictwa i branży rolno-spożywczej. W złym świetle przedstawiają się natomiast atrakcyjne miejsca pracy w przemyśle oraz ogólnie rynek pracy, a związane jest to z występującym zjawiskiem trwałego bezrobocia oraz brakiem nowych miejsc pracy. W konsekwencji następuje wzrost ubóstwa oraz mieszkańców emigrujących w poszukiwaniu pracy.

Wykres 10 Gospodarka – ocena sfery funkcjonalnej

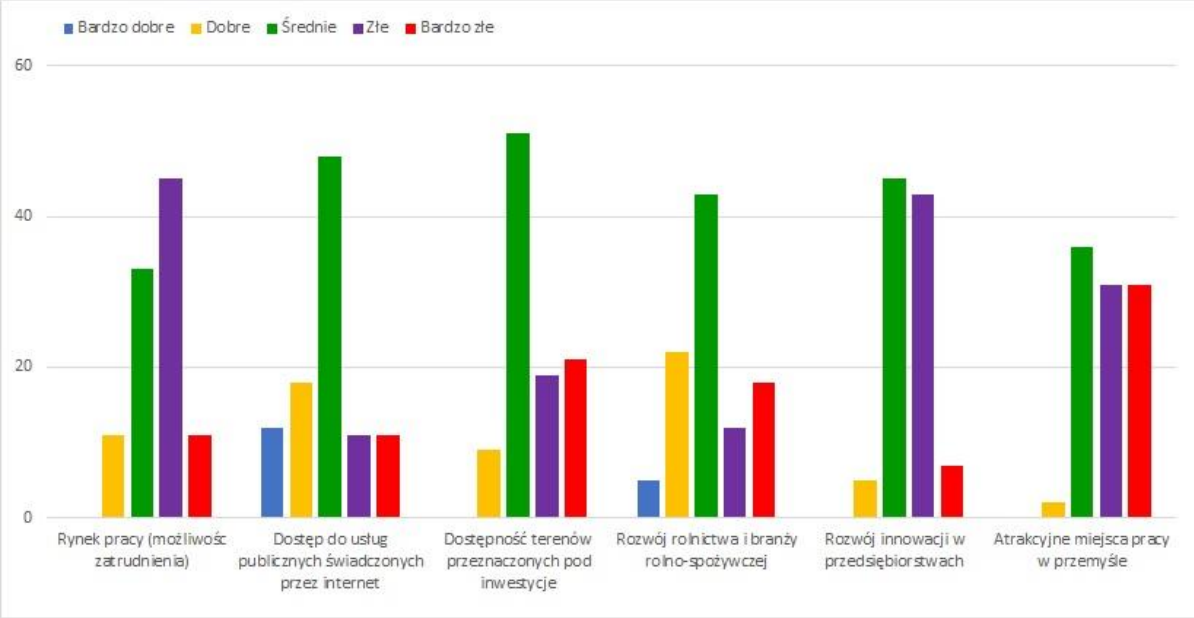

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Infrastruktura techniczna

Dostępność wybranych elementów infrastruktury technicznej, przedstawionych na poniższym wykresie, stoi na dobrym poziomie. System wodociągowy i kanalizacyjny w pełni zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Stan i jakość dróg oraz dostępność transportu publicznego z punktu widzenia mieszkańca Gminy Medyka również wypada dobrze co świadczy o dążeniu do poprawy jakości życia poprzez utrzymywanie transportu, jako czynnika napędu gospodarczego, na dobrym poziomie.

Wykres 11 Infrastruktura techniczna – ocena sfery funkcjonalnej

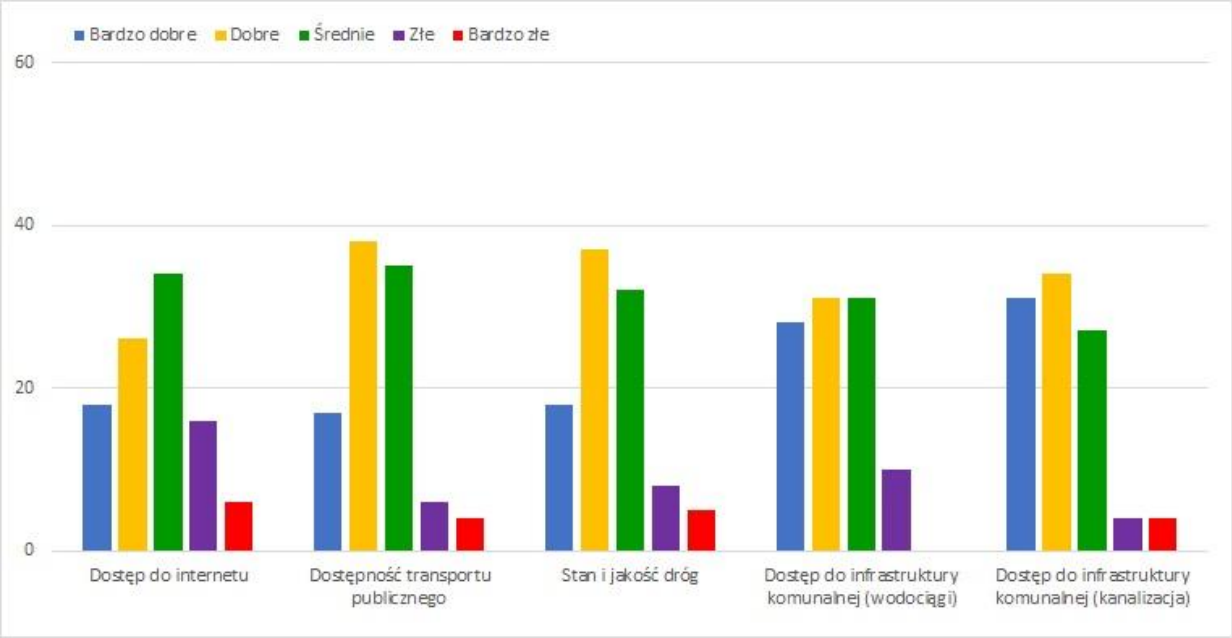

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

<u>Infrastruktura społeczna</u>

Z analizy dostępnych danych wynika, że edukacja przedszkolna i szkolnictwo na poziomie podstawowym, – jako zadania miejscowych placówek oświatowych, są dobrze realizowane. Szkolnictwo na poziomie średnim wypada gorzej względem ww. rodzajów kształcenia ze względu na dostępność placówek, a raczej jej brak. Placówki kształcące na poziomie średnim dostępne są w oddalonym o ok. 12 km mieście Przemyśl.

Za realizowane zadań z zakresu pomocy społecznej odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Medyce, który spełnia swoją misję pomocy mieszkańcom w trudnych sytuacjach życiowych, rodzinom dysfunkcyjnym, a także osobom niepełnosprawnym.

Wykres 12 Infrastruktura społeczna – ocena sfery funkcjonalnej

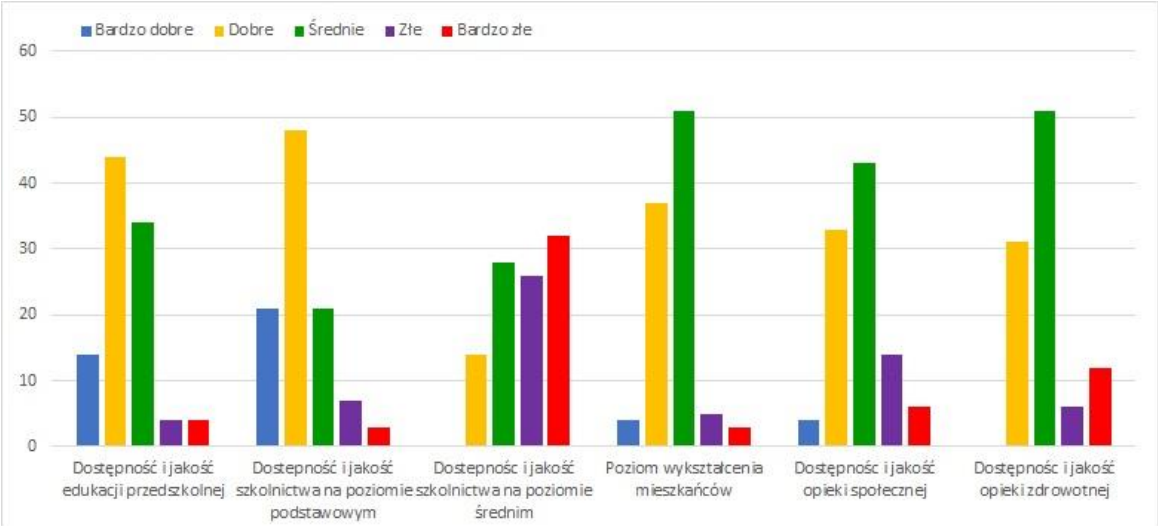

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Najbardziej zagrażającymi problemami społecznymi w Gminie Medyka są bezrobocie oraz brak atrakcyjnych miejsc pracy. Te i wiele innych problemów mogą stanowić przeszkodę dla efektywnego funkcjonowania społeczeństwa, co uniemożliwi w przyszłości realizację celów społecznych. Podstawą do niwelowania różnic w sytuacji materialnej społeczności – będącej wynikiem braku miejsc pracy – wydaje się być kilkutorowe podejście do problemu, a mianowicie pomoc w zdobyciu niezbędnych kwalifikacji lub przekwalifikowanie się oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi świadczącymi usługi podnoszenia kwalifikacji.

Wykres 13 Wybrane problemy społeczne

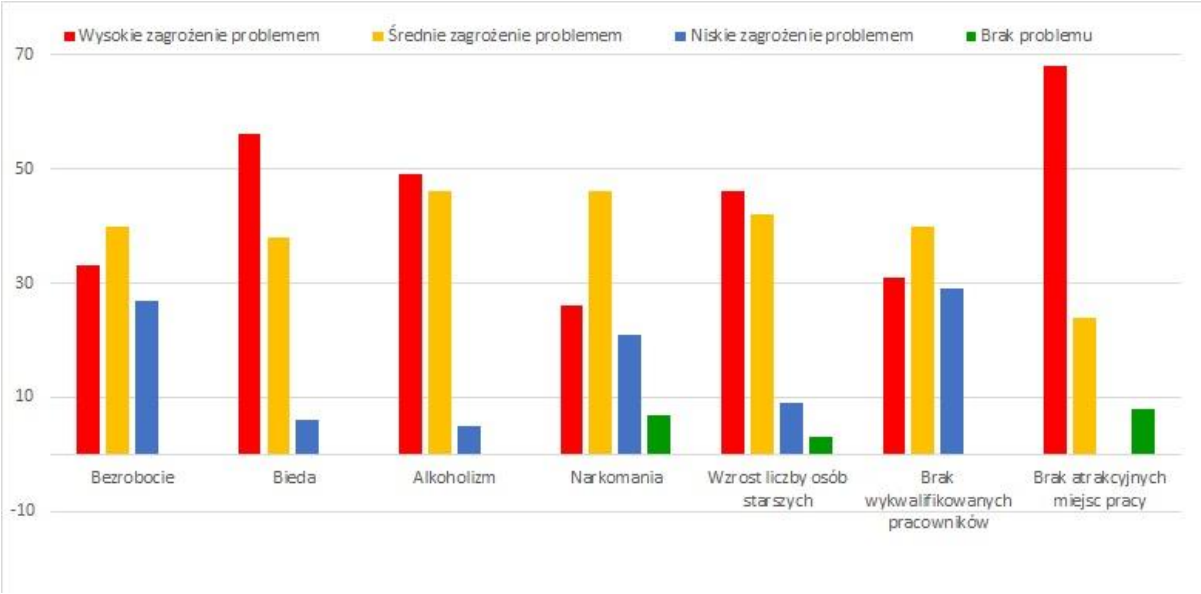

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Mieszkańcy za najważniejsze uważają sprowadzenie do gminy dużego inwestora z branży spożywczo-przetwórczej, który zapewniłby miejsca pracy osobom bezrobotnym wykwalifikowanym w tym kierunku, jako czynnik mogący wpłynąć na rozwój Gminy Medyka w późniejszych latach. Ważnym aspektem rozwoju jest również gospodarka odpadami, ponieważ poprzez jej rozwój, a konkretnie rozwój własnej infrastruktury do gospodarowania odpadami, można obniżyć cenę za odbiór odpadów od mieszkańców.

Wykres 14 Wybrane priorytety mogące mieć wpływ na rozwój Gminy Medyka w latach 2021 – 2030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Przeprowadzone badanie ukazuje strukturę społeczeństwa Gminy Medyka, dominują osoby do 35 roku życia z wykształceniem wyższym lub średnim. Znaczna część mieszkańców zatrudniona jest w sektorze publicznym oraz prywatnym, a niewielka ich część prowadzi własne przedsiębiorstwa.

Wykres 15 Ludność w Gminie Medyka

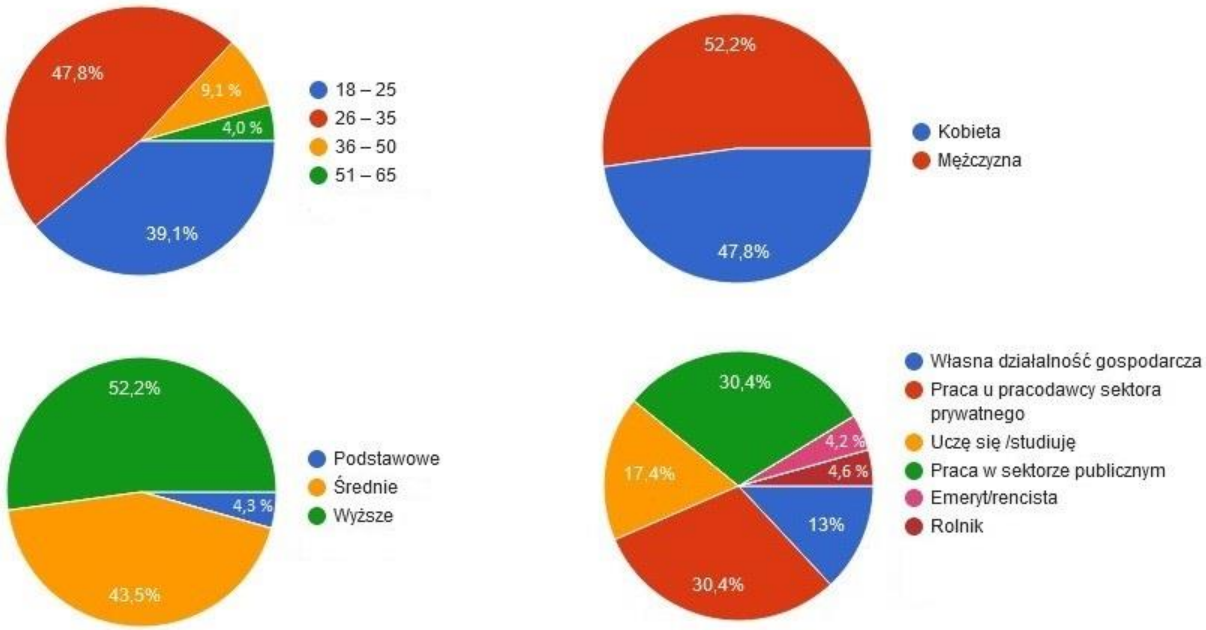

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

6. Wnioski z diagnozy - analiza SWOT

Analiza SWOT

Analiza SWOT (czynników rozwojowych) to procedura analityczna umożliwiająca porządkowanie i prezentację danych. Jest to jedno z podstawowych narzędzi planowania strategicznego.

Jej nazwa stanowi akronim czterech typów czynników rozwojowych:

- S-Strengths (Atuty) – pozytywne czynniki wewnętrzne, mocne strony, przewagi lub zalety mogące przyczynić się do osiągania celów,
- W-Weaknesses (Słabości) – negatywne czynniki wewnętrzne, bariery, wady i braki, mogące przeszkodzić w realizacji celów,
- O-Opportunities (Szanse) – pozytywne czynniki zewnętrzne, pochodzące z otoczenia (takie, na które nie ma możliwości wpływu), mogące przyczynić się do osiągania celów,
- T-Threats (Zagrożenia) – negatywne czynniki zewnętrzne pochodzące z otoczenia (takie, na które nie ma możliwości wpływu), mogące przeszkodzić w realizacji celów.

Analiza SWOT ocenia istniejące i prognozowane czynniki zmian w kategoriach wewnętrznych sił i słabości oraz zewnętrznych szans i zagrożeń. Analiza ta ukierunkowuje myślenie na rozwiązywanie problemów, podejmowanie wyzwań, poszukiwanie kierunków rozwoju i projektowanie działań. Metoda ta stanowi zarazem pomost między fazą diagnostyczną a fazą programowania Strategii.

Analiza została przeprowadzona na podstawie analizy desk research, wyników badania społecznego, a przede wszystkim rezultatów prac podczas warsztatów diagnostycznych. Silne i słabe strony można rozumieć, jako cechy charakteryzujące obecnie Gminę i odnoszące się przede wszystkim do jego wewnętrznego potencjału.

Tabela 41 Zidentyfikowane czynniki analizy SWOT w obszarach Strategii

Wewnętrzne uwarunkowania Gminy Medyka	
Mocne strony Gminy	**Słabości Gminy**
W obszarze społecznym	
• Zapewnione bezpieczeństwo mieszkańców w Gminie; • Gmina bezpieczna pod względem zachowań społecznych; • Wartościowe, cykliczne wydarzenia kulturalne o znaczeniu/randze ponadlokalnym; • Aktywni seniorzy, poszukujący możliwości rozwoju i integracji; • Jedność w różnorodności – silne tradycje związane z współistnieniem różnych kultur i wyznań na terenie Gminy; • Silne poczucie tożsamości lokalnej mieszkańców Gminy; • Wysoka partycypacja społeczna w Gminie; • Realizacja projektów związanych z wielokulturowością; • Zaangażowanie ludzi (liderów i mieszkańców Gminy) na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Medyki; • Skuteczność w pozyskiwaniu środków finansowych (Gmina, jednostki organizacyjne, NGO).	• Niewystarczający poziom biernego uczestnictwa mieszkańców w kulturze; • Preferowanie przez dużą liczbę mieszkańców popularnych form rozrywki (TV, Internet); • Niewystarczająca liczba ośrodków wsparcia (w tym Kluby Seniora w Gminie w kontekście zjawiska starzejącego się społeczeństwa); • Starzejące się społeczeństwo; • Niski wskaźnik przyrostu naturalnego; • Gmina nie daje perspektyw ludziom młodym; • Młodzi nie mają motywacji finansowej i zawodowej, aby zostać w Gminie, pomimo że są patriotami lokalnymi; • Słabnące zainteresowanie biznesu partycypowaniem w finansowaniu kultury; • Niewystarczająca promocja Gminy poprzez wydarzenia kulturalne i uznane postaci polskiej kultury; • Niewystarczające wykorzystanie potencjału kulturowego w rozwoju turystyki w Gminie; • Ograniczone środki budżetu gminy na dofinansowanie placówek oświatowych i kulturalnych; • Ograniczone środki finansowe na organizację imprez sportowych i kulturalnych.

W obszarze infrastruktura i środowisko	
• Duży potencjał terenów pod funkcje rekreacyjne; • Dobra sieć drogowa łącząca Gminę z otoczeniem; • Wzrastająca świadomość ekologiczna; • Nowe technologie energetyczne, bazujące na odnawialnych źródłach energii.	• Brak finansowania przez Gminę OZE; • Brak dostępnych terenów inwestycyjnych; • Niewystarczający stopień uzbrojenia dróg w infrastrukturę techniczną; • Niedostateczny stan techniczny dróg; • Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna; • Duża ilość przydomowych kotłowni na węgiel; • Niedobór środków finansowych na inwestycje w budżecie gminy; • Duża powierzchnia nieużytków.
W obszarze gospodarki i promocji Gminy	
• Duża dostępność ziemi rolnej; • Możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego; • Możliwość rozwoju nowych form turystycznych (turystyka jednodniowa, sentymentalna, weekendowa); • Możliwość wypromowania produktów lokalnych, związana ze wzrostem zainteresowania produktami regionalnymi; • Pozyskanie inwestorów chcących ulokować biznes na obszarze gminy.	• Niewystarczająca dostępność miejsc parkingowych w okolicach lokali usługowych; • Dominacja małych firm usługowo-handlowych w strukturze przedsiębiorstw; • Wysoki stopień rozdrobnienia gospodarstw rolnych; • Niewielkie nakłady na promocję Gminy.

Zewnętrzne uwarunkowania w otoczeniu Gminy Medyka	
Szanse	**Zagrożenia**
W obszarze społecznym: • Zwiększenie świadomości społecznej w związku z wyzwaniami powstałymi na skutek COVID-19 (np. uświadomienie problemów i wyzwań wychowawczych, nowe kompetencje, uświadomienie potrzeby i wagi potrzeby interakcji przez dzieci i młodzież, przewartościowanie – rodzina i zdrowie, jako centralne wartości, rodzina, jako azyl emocjonalny dający poczucie bezpieczeństwa, docenienie roli nauczycieli przez rodziców. **W obszarze infrastruktura i środowisko:** • Możliwość pozyskania środków finansowych z UE. **W obszarze gospodarki i promocji Gminy:** • Możliwość wykorzystania wsparcia finansowego UE przez firmy na inwestycje rozwojowe.	**W obszarze społecznym:** • Nieprzewidywalne skutki rozwoju COVID-19; • Nieprzewidywalne skutki decyzji politycznych i gospodarczych, związanych z COVID-19; • Brak narzędzi systemowych umożliwiających zmotywowanie osób trwale bezrobotnych, które mogą podjąć pracę, ale nie chcą; • Istnieje ryzyko zwiększenia bezrobocia wynikające z braku motywacji do podjęcia pracy i korzystania ze środków pomocy społecznej – brak narzędzi systemowych w tym zakresie. **W obszarze infrastruktura i środowisko:** • Zagrożenia wynikające z pandemii; • Postępujące zanieczyszczenie środowiska. **W obszarze gospodarki i promocji Gminy:** • Zagrożenie utraty miejsc pracy i konieczności przekwalifikowania zawodowego; • Skomplikowana procedura ubiegania się o środki UE.

7. Plan operacyjny Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju Gminy

CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I ZADANIA

Struktura celów i zadań, która została wypracowana w ramach Strategii Rozwoju Gminy Medyka 2021-2030 jest przedstawiona poniżej na Schemacie 1.

Wizja i misja		
Obszar społeczny	**Obszar infrastruktury i środowiska**	**Obszar gospodarki i promocji Gminy**
Cele strategiczne	**Cele strategiczne**	**Cele strategiczne**
Cele operacyjne	**Cele operacyjne**	**Cele operacyjne**
Zadania realizacyjne	**Zadania realizacyjne**	**Zadania realizacyjne**

Do każdego z 3 obszarów zostały opracowane cele strategiczne stanowiące uszczegółowienie wizji. Cele określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie czasu oraz kierunkują działania na rzecz rozwoju Gminy Medyka. Cele strategiczne związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów Gminy.

Wskazane obszary priorytetowe i określone w nich cele strategiczne, cele operacyjne i zadania realizacyjne powiązane są z zidentyfikowanymi obszarami strategicznej interwencji (OSI), określając kierunki działań, mających na celu zniwelowanie występującego problemu, bądź też wykorzystanie zidentyfikowanego potencjału. Zostało to wykazane w modelu przestrzenno-funkcjonalnej gminy.

Tabela 42 Cele strategiczne Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030

Obszar społeczny	Obszar infrastruktury i środowiska	Obszar gospodarki i promocji Gminy
Cel strategiczny 1 **Zwiększene atrakcyjności warunków życia na terenie Gminy Medyka dla mieszkańców i osób osiedlających się** **OSI 1**	**Cel strategiczny 2** **Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych** **OSI 2**	**Cel strategiczny 3** **Wysoki stopień wykorzystania potencjału gospodarczego gminy** **OSI 3**

Źródło: Opracowanie własne

Celom strategicznym zostały przyporządkowane cele operacyjne dla realizacji, których określone zostały zadania realizacyjne.

Tabela 43 Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania realizacyjne Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021 – 2027 w obszarze społecznym

Cel strategiczny 1. Zwiększenie atrakcyjności warunków życia na terenie Gminy Medyka dla mieszkańców i osób osiedlających się		
Podobszar	**Cele operacyjne**	**Zadania realizacyjne**
1. Warunki życia	1.1. Zwiększona umiejętność reagowania społeczeństwa i instytucji w stanach zagrożenia	1.1.1. Wypracowanie schematów postępowań w przypadku wystąpienia nowych zagrożeń epidemiologicznych 1.1.2. Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie w przypadku wystąpienia zagrożenia 1.1.3. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom cywilizacyjnym zagrażającym dzieciom i młodzieży 1.1.4. Wprowadzenie systemu szybkiego powiadamiania mieszkańców
	1.2. Zwiększone bezpieczeństwo mieszkańców Gminy	1.2.1. Utworzenie jednostki ratownictwa medycznego stacjonującej na terenie gminy Medyka 1.2.2. Rozbudowa i modernizacja sieci monitoringu w Gminie 1.2.3. Prowadzenie działań prewencyjnych mających na celu likwidację nielegalnych wyścigów samochodowych i motocyklowych 1.2.4. Opracowanie i realizacja rozwiązań mających na celu zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych 1.2.5. Dalsze prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat szkodliwości stosowania używek 1.2.6 Doposażenie jednostek OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo – gaśniczy z terenu Gminy Medyka
	1.3. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne	1.3.1. Zwiększenie liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną 1.3.2. Promowanie możliwości korzystania z usług elektronicznych i narzędzi komunikowania się w sferze publicznej 1.3.3. Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu 1.3.4. Rozbudowa sieci światłowodowej na terenie gminy
2. Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek	2.1 Rozszerzona oferta sportowa w Gminie	2.1.1 Stworzenie oferty sportowej dla dziewczynek i dziewcząt 2.1.2 Stworzenie oferty sportowej dla dzieci z terenów wiejskich 2.1.3 Stworzenie oferty sportowej dla osób z niepełnosprawnością, dla osób starszych, w szczególności na terenach wiejskich 2.1.4 Stworzenie oferty sportowej dla dzieci małych (3-6 lat w wieku przedszkolnym)

	2.2 Rozszerzona oferta rekreacyjna w Gminie	2.2.1 Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej poprzez utworzenie całorocznego kompleksu sportowo- rekreacyjnego 2.2.2 Stworzenie zróżnicowanej, wszechstronnej, całorocznej, dostosowanej do wszystkich grup wiekowych oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów 2.2.3 Stworzenie atrakcyjnej oferty dla turystyki weekendowej zatrzymującej turystów na terenie gminy (organizacja czasu wolnego: rajdy rowerowe, turystyka piesza, grzybobrania, itp.)
	2.3 Zwiększony poziom uczestnictwa społeczności lokalnej w kulturze	2.3.1 Aktywizacja mieszkańców do udziału w wydarzeniach kulturalnych 2.3.2 Zwiększenie atrakcyjności oferty kulturalnej 2.3.3 Opracowanie ciekawej oferty wakacyjnej dla mieszkańców i turystów 2.3.4 Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty zajęć 2.3.5 Stworzenie możliwości zaangażowania w życie kulturalne i społeczne gminy dorosłych mieszkańców poprzez uczestnictwo w różnych grupach i formacjach
3. Ochrona zdrowia i życia	3.1 Lepszy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	3.1.1 Opracowanie diagnozy stanu zdrowia i potrzeb zdrowotnych mieszkańców gminy 3.1.2 Uściślenie współpracy i zwiększenie wsparcia na rzecz osób z chorobą nowotworową 3.1.3 Stworzenie preferencyjnych warunków do rozwoju prywatnej specjalistycznej praktyki lekarskiej w Gminie 3.1.4 Rozszerzenie oferty opiekuńczej dla starszych, chorych i niepełnosprawnych również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii
	3.2 Zmniejszone występowanie zachowań i ich skutków wynikających z nadużywania alkoholu	3.2.1 Edukacja (rozwijanie programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych) 3.2.2 Utworzenie Klubu AA
4. Opieka i pomoc społeczna	4.1 Rozszerzona opieka nad dziećmi do lat sześciu	4.1.1 Zwiększenie dostępności/liczby miejsc w przedszkolach i żłobkach publicznych 4.1.2 Utworzenie nowych punktów przedszkolnych oraz żłobków.
	4.2 Zwiększona oferta spędzania czasu dla osób starszych	4.1.1 Zwiększenie oferty spędzania czasu dla osób starszych (typu Klub Seniora, Uniwersytet III Wieku)
	4.3 Efektywny system pomocy społecznej	4.3.1 Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 4.3.2 Rozszerzenie pomocy dla mieszkańców w sytuacjach kryzysowych
5. Kapitał ludzki	5.1 Wyjście z ofertą do mieszkańców terenów wiejskich	5.1.1 Rozszerzenie współpracy szkół wiejskich z instytucjami kultury w celu stworzenia oferty zajęć w szkołach dla mieszkańców wsi

	5.2 Zapewniona wysoka, jakość kształcenia	5.2.1 Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, wspieranie talentów 5.2.2 Dostosowanie profili nauczania liceum do potrzeb rynku pracy i zainteresowań młodzieży 5.2.3 Wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy szkołami w kraju i za granicą 5.2.4 Sukcesywne doposażanie szkół w nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt 5.2.5 Wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych w organizacji szkoły jak i w działaniach uczniów
6. Kapitał społeczny	6.1 Rozwinięta i wspierana społeczność lokalnych liderów	6.1.1 Dalszy rozwój wsparcia liderów lokalnych 6.1.2 Opracowanie i przeprowadzenie programu edukacyjnego promującego ideę wolontariatu na terenie szkół w Gminie 6.1.3 Rozwój kreatywnego potencjału mieszkańców 6.1.4 Wykorzystanie innowacji społecznych w życiu gminnym 6.1.5 Wzmacnianie więzi społecznych
	6.2 Lepszy przepływ informacji o wydarzeniach na terenie Gminy	6.2.1 Zwiększenie promocji wydarzeń organizowanych w Gminie wśród mieszkańców poprzez media społecznościowe 6.2.2 Zacieśnienie współpracy z podmiotami realizującymi wydarzenia na terenie Gminy przy tworzeniu wspólnego kalendarza imprez
	6.3 Zwiększona aktywność społeczna mieszkańców Gminy	6.3.1 Przeprowadzenie badania społecznego mającego na celu diagnozę niskiego poziomu uczestnictwa mieszkańców w ofercie wydarzeń kulturalnych, sportowych, społecznych prowadzonych w Gminie i zbadania potrzeb i oczekiwań mieszkańców w tym zakresie 6.3.2 Prowadzenie działań na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy
7. Potencjał kulturowy	7.1 Gmina wypromowana poprzez swoją historię, tradycje i kulturę	7.1.1 Działania służące podniesieniu świadomości potencjału kulturowego Gminy wśród mieszkańców i pogłębianie wiedzy o historii "małej ojczyzny" 7.1.2 Prowadzenie działań promujących potencjał kulturowy Gminy na terenie kraju dla rozwinięcia ruchu turystycznego 7.1.3 Tworzenie kompleksowej oferty turystycznej wraz z podmiotami publicznymi i prywatnymi
	7.2 Zachowane i wypromowane dziedzictwo kulturowe	7.2.1 Dalsza promocja wykorzystująca wielokulturowość i historię gminy 7.2.2 Wykorzystanie w promocji gminy ważnych postaci historycznych, związanych z gminą 7.2.3 Rozbudowa muzeum Historii Medyki 7.2.4 Digitalizacja zbiorów kultury Medyki 7.2.5 Oznakowanie i promocja obiektów zabytkowych i miejsc historycznych

Tabela 44 Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania realizacyjne w obszarze infrastruktura i środowisko

Cel strategiczny 2. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych		
Podobszar	**Cele operacyjne**	**Zadania realizacyjne**
8. Zasoby techniczne	8.1 Szeroki dostęp do terenów budowlanych i przemysłowych niezbędnych do rozwoju działalności gospodarczej	8.1.1 Pozyskiwanie prywatnych inwestorów do budowy obiektów kubaturowych, w tym wielorodzinnych budynków mieszkalnych
	8.2 Rozwinięta pod kątem funkcji mieszkaniowej infrastruktura drogowa	8.2.1 Prowadzenie działań na rzecz poszerzenia strategicznych dróg w gminie 8.2.2 Prowadzenie pogłębionych działań informacyjnych i konsultacyjnych w procesie planowania przestrzennego
	8.3 Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe	8.3.1 Udostępnienie na atrakcyjnych warunkach terenów pod budownictwo mieszkaniowe 8.3.2 Zwiększenie dostępności przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe w dokumentach planistycznych gminy 8.3.3 Udostępnianie terenów pod inwestycje mieszkaniowe wspierane przez programy rządowe 8.3.4 System wsparcia budownictwa mieszkaniowego 8.3.5 Efektywne i elastyczne zarządzanie zasobem mieszkaniowym
	8.4 Rozwinięte funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe	8.4.1 Stworzenie kąpieliska wraz infrastrukturą usługowo-gastronomiczną, sportową, rekreacyjną
	8.5 Rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa	8.5.1 Opracowanie założeń koncepcyjnych całorocznego obiektu sportowo-rekreacyjnego 8.5.2 Modernizacja istniejących obiektów sportowych 8.5.3 Stworzenie skateparku, pumptracku itp. 8.5.4 Budowa placów zabaw, siłowni napowietrznych, miejsc sportowo-rekreacyjnych itp.
	8.6 Rozwinięta sieć gazowa	8.6.1 Współpraca z inwestorem przy opracowania planu rozwoju sieci gazowej

		8.6.2 Pomoc mieszkańcom przez Gminę w składaniu wniosków o przyłączenie do sieci gazowej
	8.7 Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa	8.7.1 Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz sieci wodociągowej na terenie gminy 8.7.2 Modernizacja urządzeń wodno – kanalizacyjnych
	8.8 Podniesiony standard infrastruktury kultury i edukacji	8.8.1 Poprawa stanu technicznego budynków szkół oraz terenów przyszkolnych 8.8.2 Rozwój przyszkolnej infrastruktury sportowej (sale gimnastyczne, boiska sportowe)
9. Transport, komunikacja	9.1 Poprawiony stan techniczny i parametry dróg, mostów i przepustów	9.1.1 Wykup terenów na poszerzenie drogi 9.1.2 Uregulowanie stanu prawnego terenów zajętych pod drogi 9.1.3 Przebudowa dróg z uwzględnieniem ścieżek rowerowych, chodników i rond 9.1.4 Poprawa stanu technicznego dróg gminnych 9.1.5 Budowa, przebudowa mostów przepustów na obszarze Gminy Medyka
	9.2 Zwiększone bezpieczeństwo i płynność ruchu	9.2.1 Dostosowanie skrzyżowań i przejść dla pieszych w celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników 9.2.2 Rozbudowa sieci dróg rowerowych i szlaków pieszo-rowerowych – tworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowych połączonego ze ścieżkami w sąsiednich gminach
	9.3 Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i gminna oraz sprawny i przyjazny transport	9.3.1 Analiza potrzeb w zakresie komunikacji gminnej, 9.3.2 Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań komunikacyjnych, transport osób powiązany z wdrażaniem nowoczesnych technologii 9.3.3 Stworzenie koncepcji rozwoju sieci połączeń alternatywnych (np., ścieżki rowerowe, ciągi piesze) - rozwój proekologicznego transportu publicznego/prywatnego 9.3.4 Wdrożenie rozwiązań koncepcji sieci połączeń alternatywnych (np. ścieżki rowerowe, ciągi piesze) 9.3.5 Współpraca z gminami ościennymi w projektowaniu zintegrowanej sieci połączeń alternatywnych (np., ścieżki rowerowe, ciągi piesze)
	9.4 Zwiększona dostępność miejsc parkingowych o odpowiednich o parametrach technicznych na terenie gminy	9.4.1 Modernizacja istniejących miejsc postojowych (likwidacja zbyt wysokich krawężników) 9.4.2 Wyznaczenie miejsc postojowych przy obiektach użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola)

		9.4.3 Podjęcie działań na rzecz rozwoju infrastruktury około drogowej z gestorami dróg wojewódzkich, krajowych i powiatowych pod kątem rozwoju infrastruktury rowerowej i parkingowej
10. Potencjał i ład przestrzenny	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej	10.1.1 Analiza Gminy pod względem zapotrzebowania na rewitalizację przestrzeni publicznej 10.1.2 Prowadzenie dialogu na temat polityki przestrzennej w celu realizacji potrzeb mieszkańców 10.1.3 Rewitalizacja przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców 10.1.4 Pielęgnowanie i utrzymanie terenów zieleni w mieście, w tym rewitalizacja i pielęgnacja istniejących parków miejskich 10.1.5 Uporządkowanie terenów zielonych w pasie drogowym z uwzględnieniem walorów estetycznych (ukwiecenie) 10.1.6 Utworzenie na terenie gminy głównego miejsca spotkań, wizerunkowego centrum gminy Medyki 10.1.7 Utworzenie nasłonecznionego miejsca rekreacyjno-parkowego w rejonie między szkołą, blokami a Urzędem Gminy Medyka 10.1.8 Przystosowanie wybranych przestrzeni publicznych do pełnienia funkcji rekreacyjnych 10.1.9 Utrzymywanie estetyki przestrzeni publicznej 10.1.10 Prowadzenie działań na rzecz przebudowy sieci elektroenergetycznych 10.1.11 Porządkowanie stanu i rozmieszczenia drzewostanu, w szczególności w miejscach gdzie występuje zagrożenie dla użytkowników dróg i stanowi uciążliwość 10.1.12 Zagospodarowanie terenów cmentarnych typu alejki, ławeczki, kosze na śmieci itp. 10.1.13 Budowa i modernizacja istniejących świetlic wiejskich położonych na terenie gminy 10.1.14 Budowa nowych remiz strażackich oraz modernizacja istniejących remiz na terenie Gminy Medyka 10.1.15 Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków, cmentarzy wojennych z obszaru Gminy Medyka

		10.1.16 Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych
11. Potencjał ekologiczny	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego	11.1.1 Likwidacja dzikich wysypisk 11.1.2 Popularyzacja wiedzy z zakresu ekologii i zachęcenie do zachowań proekologicznych 11.1.3 Wspieranie inicjatyw społecznych związanych z utrzymaniem dobrego stanu środowiska 11.1.4 Konsekwentne egzekwowanie zapisów prawa w zakresie ochrony środowiska 11.1.5 Wspieranie wdrażania programów eliminacji źródeł niskiej emisji 11.1.6 Racjonalizacja oświetlenia dróg i innych miejsc użyteczności publicznej (wymiana oświetlenia na energooszczędne) 11.1.7 Promowanie i wspieranie stosowania proekologicznych rozwiązań technologicznych w zakresie ogrzewania gospodarstw indywidualnych oraz produkcji energii z OZE 11.1.8 Tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania surowców energetycznych i realizacja inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii np. farmy fotowoltaiczne, instalacje prosumenckie 11.1.9 Termomodernizacja gminnych obiektów i zmniejszenie zapotrzebowania na energie budynków użyteczności publicznej 11.1.10 Udział w cyklicznych akcjach ekologicznych np. Sprzątanie Świata 11.1.11 Wprowadzenie innowacyjnych działań z zakresu gospodarki odpadami 11.1.12 Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Medyka 11.1.13 Utworzenie stacji ładowania elektrycznych samochodów na terenie Gminy Medyka
	11.2 Minimalizacja zagrożeń spowodowanych opadami deszczu	11.2.1 Opracowanie analizy zagrożeń związanych z podtopieniami 11.2.2 Analiza możliwości stworzenia nowych retencyjnych zbiorników wodnych w ramach rządowego programu

		11.2.3 Rozwój infrastruktury systemu gospodarowania wodami opadowymi (np. rozbudowa kanalizacji deszczowej, regulacja cieków wodnych)

Tabela 45 Cele strategiczne, operacyjne i zadania realizacyjne w obszarze gospodarki i promocji gminy

Cel strategiczny 3. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych		
Podobszar	**Cele operacyjne**	**Zadania realizacyjne**
12. Przedsiębiorczość	12.1 Stworzone sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości	12.1.1 Opracowanie programu wspierania przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości innowacyjnej 12.1.2 Poszerzenie usług finansowych, organizacyjnych oraz doradczych przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom rozwijającym się 12.1.3 Promowanie ofert instytucji wspierających potencjalnych przedsiębiorców 12.1.4 Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE 12.1.5 Edukacja z zakresu przedsiębiorczości i szkolenia dla potencjalnych przedsiębiorców 12.1.6 Wsparcie promocji lokalnych produktów rzemieślniczych i wyrobów artystycznych (rękodzieło)
13. Rolnictwo	13.1 Poprawiona efektywność gospodarstw rolnych	13.1.1 Promocja rolnictwa ekologicznego 13.1.2 Wspieranie działań na rzecz współpracy rolników i organizacji rolniczych 13.1.3 Promocja innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolnej oraz nowoczesnych metod upraw i hodowli 13.1.4 Promowanie produktów lokalnych
14. Rynek pracy	14.1 Rozwinięty rynek pracy	14.1.1 Wspieranie i zachęcanie pracodawców do przyjmowania uczniów i studentów na praktyki zawodowe 14.1.2 Wspieranie mieszkańców gminy pozostających bez pracy poprzez aktywizację zawodową, w tym konsultacje doradcy zawodowego 14.1.3 Badania potrzeb lokalnego rynku pracy 14.1.4 Organizacja staży dla osób do 30 roku życia 14.1.5 Dostęp do informacji w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń

		14.1.6 Wspieranie pracowników podczas przygotowywania się do zmian na rynku pracy i przekwalifikowywania się szczególnie w sektorze górniczym 14.1.7 Ułatwianie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez tworzenie sieci podmiotów ekonomii społecznej i stosowanie klauzuli społecznej
15. Promocja i atrakcyjność inwestycyjna Gminy	15.1 Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna Gminy	15.1.1 Stworzenie i wypromowanie oferty inwestycyjnej 15.1.2 Stworzenie punktu obsługi inwestora 15.1.3 Stosowanie zindywidualizowanej obsługi inwestorów 15.1.4 Stworzenie jednego miejsca na urzędowej stronie Gminy, które będzie integrowało informacje ważne dla przedsiębiorców (w tym aktualne informacje o terenach inwestycyjnych) 15.1.5 Utworzenie rady gospodarczej - ciała doradczego przy wójcie 15.1.6 Wytyczenie w studium uwarunkowań pod działalność gospodarczą 15.1.7 Przygotowanie zasobu gruntów i nieruchomości przeznaczonych pod nowe inwestycje gospodarcze
	15.2 Opracowany i wdrożony system promocji Gminy	15.2.1 Partycypacyjne opracowanie Strategii Promocji 15.2.2 Stworzenie marki turystycznej Gminy 15.2.3 Wypromowanie cyklicznej imprezy wizerunkowej o znaczeniu ponadregionalnym 15.2.4 Stworzenie koncepcji konkursów/akcji promujących gminę 15.2.5 Stworzenie i wdrożenie systemu wsparcia wielopoziomowej edukacji artystycznej, w tym otwartych warsztatów artystycznych 15.2.6 Promocja gminy przez lokalnych artystów

8. Wieloletni Plan Inwestycyjny

Nieodzownym elementem każdej Strategii Rozwoju jest Wieloletni Plan Inwestycyjny zawierający kluczowe i strategiczne inwestycje planowane do wykonania w celu realizacji założeń i priorytetów wskazanych w dokumencie strategicznym. Poniżej zamieszczono tabelę z kartami zadań, zawierającymi wybrane inwestycje kluczowe dla mieszkańców i władz gminy, których realizacja w szczególny sposób wpłynie na zmianę standardu życia mieszkańców.

Wybrane inwestycje, przedstawione poniżej nie wyczerpują katalogu przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach niniejszej strategii, a które będą bezpośrednio wpisywać się w realizację wskazanych w rozdziale 7 Plan operacyjny Strategii.

Tabela 46 Kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2021-2030

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i zakres	Okres realizacji	Szacunkowa wartość inwestycji w zł	Źródła finansowania	Cel operacyjny (oznaczenie)
Karta zadania nr 1	Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan: - budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących. - modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie Gminy Medyka. - modernizacja oczyszczalni ścieków położonych na terenie Gminy Medyka	2021-2030	2 500 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, NFOŚiGW, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	8.7 Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa
Karta zadania nr 2	Budowa, sieci dróg rowerowych na obszarze Gminy Medyka	2021-2030	900 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	9.2 Zwiększone bezpieczeństwo i płynność ruchu
Karta zadania nr 3	Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg na obszarze Gminy Medyka	2021-2030	2 600 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	9.1 Poprawiony stan techniczny i parametry dróg

Karta zadania nr 4	Budowa, przebudowa mostów przepustów na obszarze Gminy Medyka	2021-2030	1 100 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki (m.in.: Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	9.1 Poprawiony stan techniczny i parametry dróg
Karta zadania nr 5	Pozyskiwanie terenów pod inwestycje oraz ich uzbrojenie	2021-2030	900 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST	15.1 Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna Gminy
Karta zadania nr 6	Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Gminy Medyka	2021-2030	1 600 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, NFOŚiGW, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
Karta zadania nr 7	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Medyka	2021-2030	1 500 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, Podkarpacki Urząd Wojewódzki, WFOŚiGW/NFOŚiGW, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
Karta zadania nr 8	Utworzenie Domu Dziennego pobytu dla seniorów/utworzenie Klubu Senior +	2021-2030	450 000,00	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, Budżet RP (np. Program Senior +), budżet JST	4.2 Zwiększona oferta spędzania czasu dla osób starszych
Karta zadania nr 9	Utworzenie żłobka, przedszkola	2021-2030	900 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Budżet RP (Program Maluch) budżet JST	4.1 Rozszerzona opieka nad dziećmi do lat sześciu

Karta zadania nr 10	Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych pod zbiorniki wody na terenie Gminy Medyka	2021-2030	1 300 000,00	PROW 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	8.4 Rozwinięte funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe
Karta zadania nr 11	Modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych na obszarze Gminy Medyka	2021-2030	2 100 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Budżet RP (np. Sportowa Polska), Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	8.5 Rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa
Karta zadania nr 12	Rewitalizacja centrum Medyki oraz miejscowości Gminy Medyka	2021-2030	2 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, budżet JST, , Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
Karta zadania nr 13	Montaż Odnawialnych źródeł Energii na terenie Gminy Medyka	2021-2030	1 300 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, Programy NFOŚiGW, Programy WFOŚiGW Rzeszów, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
Karta zadania nr 14	Budowa i modernizacja istniejących świetlic wiejskich położonych na terenie gminy	2021-2030	600 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW, PROW 2021-2027, Programy Odnowy Wsi, budżet JST, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
Karta zadania nr 15	Budowa nowych remiz strażackich oraz modernizacja istniejących remiz na terenie Gminy Medyka	2021-2030	700 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW, Programy NFOŚiGW, Budżet RP np. Fundusz Solidarnościowy itp., Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
Karta zadania nr 16	Doposażenie jednostek OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo – gaśniczy	2021-2030	420 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW, Programy NFOŚiGW, Budżet RP np. Fundusz Solidarnościowy, Mały Strażak itp.	1.2. Zwiększone bezpieczeństwo mieszkańców Gminy

Karta zadania nr 17	Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków, cmentarzy wojennych z obszaru Gminy Medyka	2021-2030	900 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, PROW 2021-2027	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
Karta zadania nr 18	Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Medyka	2021-2030	360 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Programy WFOŚiGW w Rzeszowie, Krajowy Plan Odbudowy	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
Karta zadania nr 19	Montaż małej architektury (np. kosze na śmieci, ławki, stojaki rowerowe, tablice informacyjne itp.) w ogólnodostępnych miejscach	2021-2030	700 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
Karta zadania nr 20	Budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnej na terenie gminy Medyka (m.in. place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska wielofunkcyjne, ławki itp.)	2021-2030	1 500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	8.5 Rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa
Karta zadania nr 21	Budowa nowych alejek w parkach, miejscach zalesionych, centrach miejscowości z obszaru Gminy Medyka	2021-2030	1 100 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
Karta zadania nr 22	Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych	2021-2030	900 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, PROW 2021-2027	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
Karta zadania nr 23	Utworzenie stacji ładowania elektrycznych samochodów na terenie Gminy Medyka	2021-2030	500 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, Programy WFOŚiGW w Rzeszowie/ NFOŚiGW, Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego

9. Część planistyczna

9.1 Misja i wizja

Wizja

Wizja przedstawia pożądany obraz w danym okresie. Jest opisem wizerunku Gminy Medyka w odległej przyszłości, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Wizja jest możliwie szczegółową „fotografią" stanu i sytuacji Gminy w danym punkcie w przyszłości. Jest to koncepcja, która powinna być motywująca, określająca pozytywny obraz uwzględniający lokalne uwarunkowania. Ukierunkowana jest prognostycznie, określa cel, do jakiego zmierza gmina, wskazuje generalny kierunek jej rozwoju.

Podsumowując, wizja porządkuje przyszłość gminy, wyznacza ramy, w których ma być realizowana strategia oraz stanowi wzorzec określający tożsamość Gminy.

Wizja Gminy Medyka w 2030 roku

Gmina Medyka w 2030 roku to rozwinięta w wielu płaszczyznach m.in. rolniczo, gospodarczo i turystycznie miejscowość z rozbudowaną infrastrukturą techniczną i transportową, świadomie korzystająca z odnawialnych źródeł energii. Gmina z ciekawą ofertą sportowo-rekreacyjną i interesującą propozycją kulturalną, które odpowiadają na potrzeby mieszkańców oraz spełniają oczekiwania gości. Gmina Medyka to miejsce, dające swoim mieszkańcom stabilizację, poczucie bezpieczeństwa oraz wiele możliwości rozwoju.

Powyższą formułę można sprecyzować następująco:

GOSPODARKA:

- W zakresie gospodarczym Gmina Medyka jest miejscem oferującym atrakcyjne warunki inwestowania, przyciągającym nowych inwestorów i umożliwiającym tworzenie nowych miejsc pracy. Dynamicznie rozwija się tu przemysł.
- Lokalny rynek pracy zasilany jest wykwalifikowaną kadrą, czemu sprzyja dobrze ukierunkowana oferta szkolnictwa. Istniejące w gminie grunty rolne są efektywnie zagospodarowane i dynamicznie rozwija się tu rolnictwo ekologiczne.

TURYSTYKA

- W zakresie turystyki Gmina Medyka dysponuje szeroką ofertą usług oraz rozbudowaną bazą noclegową i gastronomiczną umożliwiającą aktywny wypoczynek w otoczeniu zadbanych terenów zieleni.
- Rozwija się tu turystyka sentymentalna, jednodniowa i weekendowa, czemu sprzyja rozbudowana sieć ścieżek rowerowych, szlaków konnych i turystycznych oraz tras nordic walking.

INFRASTRUKTURA

- W zakresie infrastruktury technicznej Medyka jest gminą zwodociągowaną, skanalizowaną i zgazyfikowaną, z rozwiniętą siecią światłowodową. Jest gminą czystą, ekologiczną, wykorzystującą odnawialne źródła energii.
- W obszarze infrastruktury transportowej Gmina Medyka dysponuje rozbudowaną i zmodernizowaną siecią drogową. Mieszkańcy mają możliwość skorzystania z szeroko rozwiniętej oferty alternatywnego transportu. Rozwinięta jest komunikacja międzymiastowa i gminna.

WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

- W zakresie mieszkalnictwa Gmina Medyka jest miejscem nowej zabudowy mieszkaniowej, gdzie rozwija się budownictwo wielorodzinne.
- Gmina Medyka dba o zapewnianie coraz wyższych standardów bezpieczeństwa swoim mieszkańcom i gościom.
- W zakresie oferty kulturalnej Gmina Medyka jest rozpoznawalna dzięki wypromowanej marce, bogatej i różnorodnej ofercie kulturalnej prezentującej dziedzictwo gminy. Zrewitalizowane są miejsca związane z historią gminy, w szczególności w aspekcie osadnictwa, włókiennictwa.
- Gmina Medyka z rozwiniętymi i dobrze wyposażonymi placówkami oświatowymi.
- Gmina Medyka swoim mieszkańcom, lokalnym twórcom, animatorom kultury, wolontariuszom tworzy sprzyjające warunki do aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturowym.

MISJA GMINY MEDYKA

Misja stanowi syntetyczną deklarację określającą najwyższego poziomu cel, najogólniejszą koncepcję działania. W strategii tworzonej z udziałem partnerów społecznych, misja określa też wspólne zobowiązania wobec przyszłości.
Misja odpowiada na pytania:

- Jaką gminą chcemy być?
- Co jest u nas unikalne/specyficzne?
- W czym i dla kogo chcemy być atrakcyjni?

Misja pełni także określone funkcje:

- Koncentruje na istocie rzeczy,
- Umożliwia dostosowanie działań do długookresowych celów,
- Wzmacnia utożsamianie się mieszkańców z gminą,
- Pobudza zainteresowanie gminą w otoczeniu.

Misja Gminy Medyka do roku 2030:

Jesteśmy Gminą posiadającą unikatową historię z wyjątkowym potencjałem kulturowym, tolerancyjną i przyjazną, z dużymi możliwościami w zakresie rozwoju przemysłu, turystyki, kultury, Gminą otwartą na innowacje oraz nowe technologie, dzięki czemu stwarzamy poczucie stabilizacji, bezpieczeństwa oraz perspektywy rozwoju i aktywności mieszkańców i inwestorów.

9.2 Cel nadrzędny

Cel nadrzędny wyznacza podstawowe kryteria oceny procesów rozwojowych. Ważne, aby wskazywał na te efekty procesu rozwojowego, które są autentycznie najważniejsze dla lokalnej społeczności. Jednocześnie istotne jest, by były to wyniki możliwe mierzalne, pozwalające na późniejszą ocenę osiąganych rezultatów.

Cel nadrzędny brzmi następująco: **Równowaga, wysoka, jakość i stabilizacja życia oraz satysfakcja mieszkańców.**

9.3 Paradygmat rozwoju

W ramach niniejszego dokumentu zaproponowano i przyjęto model zrównoważonego rozwoju jednostki samorządu terytorialnego. Ma on charakter funkcjonalny, oparty jest o cztery filary i zakłada zrównoważony terytorialnie rozwój, konsolidację zasobów i potencjałów, jest stymulowany racjonalnymi wyborami strategicznymi oraz ukierunkowany na osiągnięcie wysokiej, jakości życia.

Paradygmat rozwoju

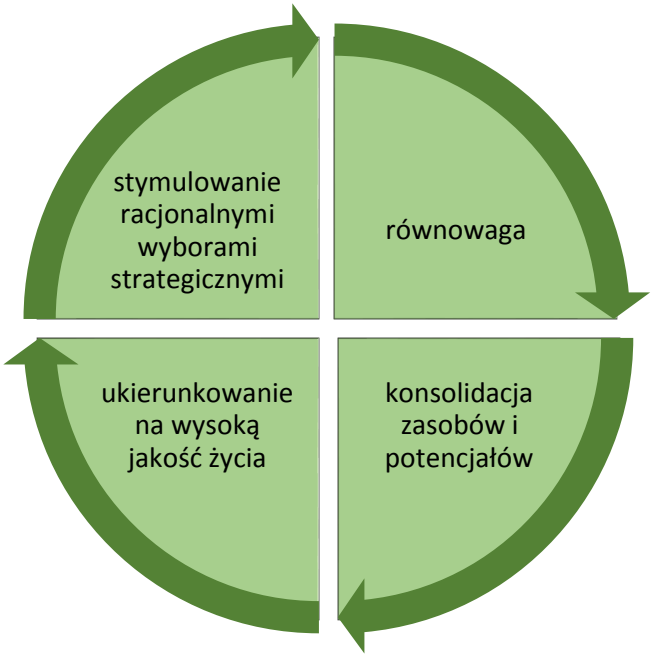

Kluczowym elementem wyżej zaprezentowanego modelu są wzajemne korelacje zarówno w przestrzeni, stymulujące i umożliwiające zrównoważony terytorialnie rozwój, jak i w układzie poszczególnych obszarów tematycznych (społecznych i gospodarczych), jako źródło synergii generujące wartość dodaną rozwoju. Niezwykle istotnym elementem są także powiązania międzyinstytucjonalne. Mowa tutaj przede wszystkim o zacieśnianiu współpracy podmiotów, instytucji administracji publicznej, organizacji pozarządowych (III sektor) oraz zacieśnienia relacji z mieszkańcami. Pozwoli to na zwiększenie potencjałów i aktywności na rzecz rozwoju, wzajemne uzupełnianie działań, poprawę efektywności, co przełoży się na lepsze wykorzystanie zasobów materialnych i nie materialnych na rzecz rozwoju i dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców.

9.4 Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Gminy

Podrozdział odnosi się do przepisów wskazujących, iż Strategia Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 określa w szczególności „model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy" zgodnie z art. 10e ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządnie gminnym.

Model struktury przestrzenno – funkcjonalnej służy będzie zobrazowaniu przestrzennej struktury gminy, wpisując w model poszczególne zadania inwestycje gminy. Przedstawione zadania inwestycyjne posiadają wyłącznie charakter przestrzenny, jednak stworzone zostały na podstawie szacowanych zadań inwestycyjnych, które gmina chciałaby zrealizować w perspektywie 2021-2030.

W ramach najważniejszych zadań inwestycyjnych można wymienić:

1. **Infrastruktura komunikacyjna:**
    - Rozbudowa sieci dróg rowerowych na obszarze Gminy Medyka,

- Modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp) na obszarze Gminy Medyka,
- Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg na obszarze Gminy Medyka,
- Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze Gminy Medyka.

2. Infrastruktura rekreacyjno sportowa:

- Zagospodarowanie terenów rekreacyjnych nad zbiornikami wody na terenie Gminy Medyka,
- Modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych na obszarze Gminy Medyka,
- Budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy Medyka (m.in. place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska wielofunkcyjne, ławki itp),

3. Infrastruktura techniczna:

- Inwestycje w Infrastrukturę wod-kan:
  - budowa kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących.
  - Modernizacja oczyszczalni ścieków i przepompowni ścieków położonych na terenie Gminy Medyka,
- Rewitalizacja Centrum Medyki oraz miejscowości Gminy Medyka,
- Montaż Odnawialnych źródeł Energii na terenie Gminy Medyka
- Utworzenie Domu Dziennego pobytu dla seniorów/utworzenie Klubu Senior +,
- Utworzenie stacji ładowania samochodów elektrycznych na terenie Gminy Medyka,
- Modernizacja istniejących świetlic wiejskich położonych na terenie gminy
- Modernizacja istniejących remiz na terenie Gminy Medyka,
- Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych.

Mapa 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka

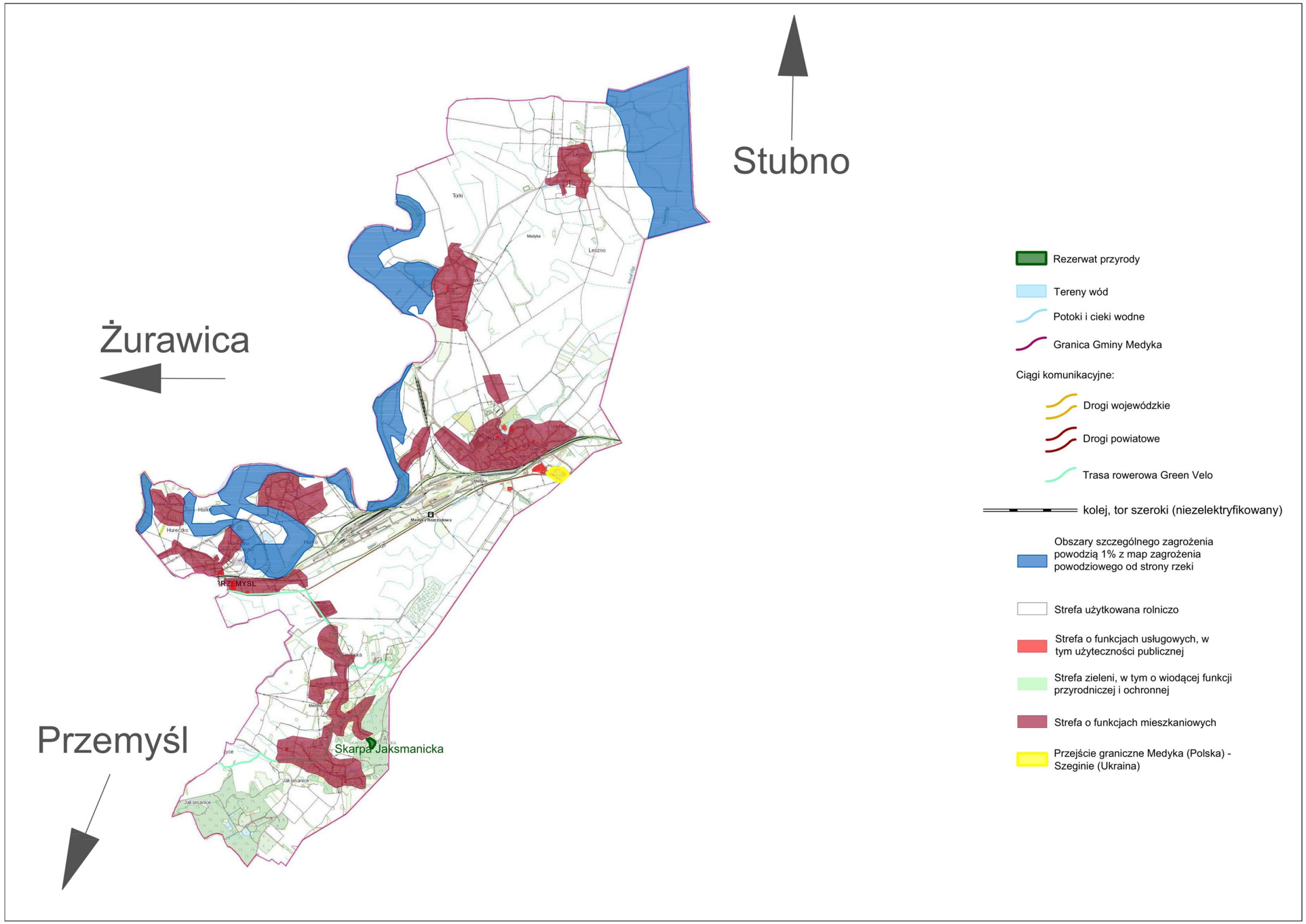

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka

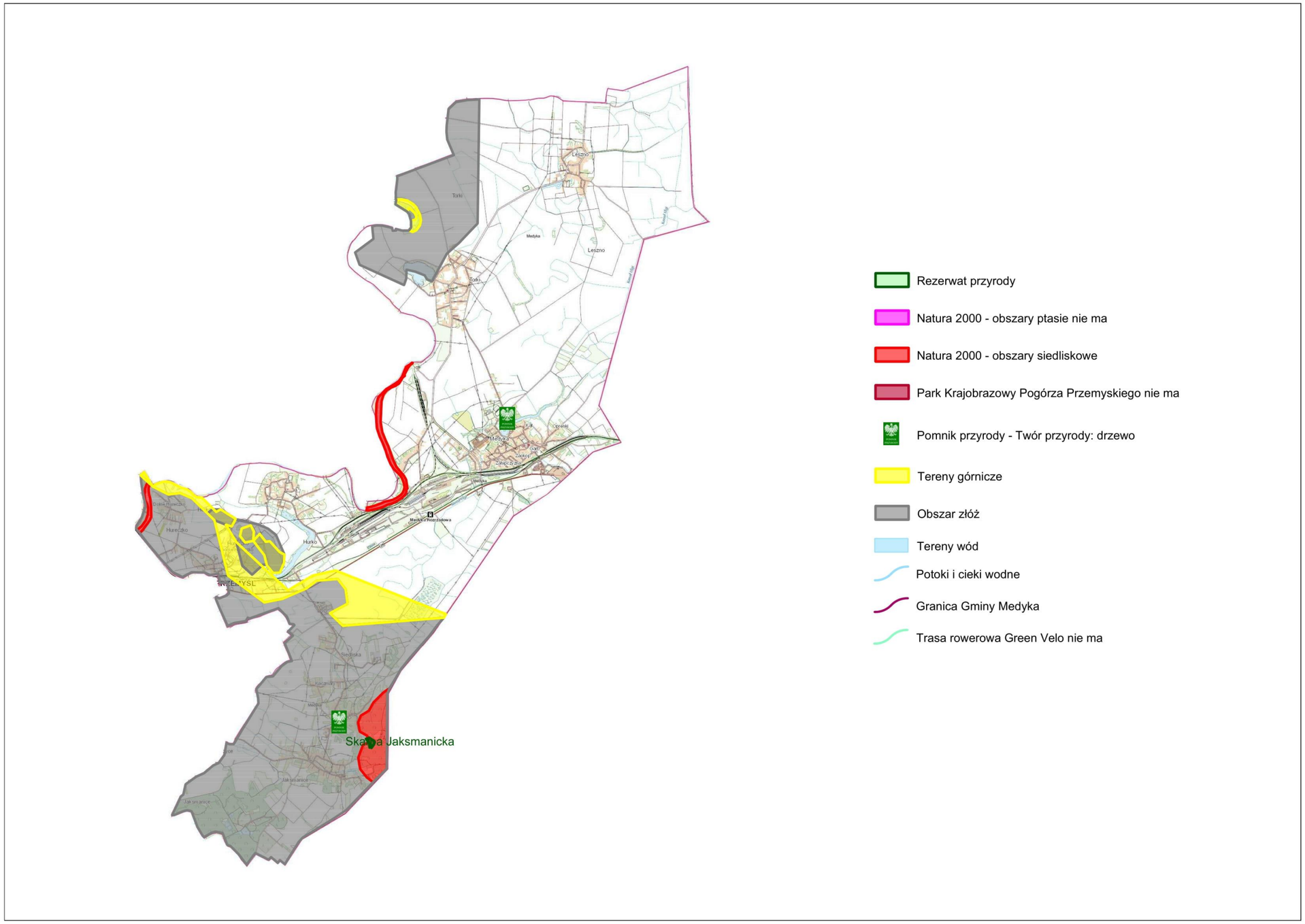

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka

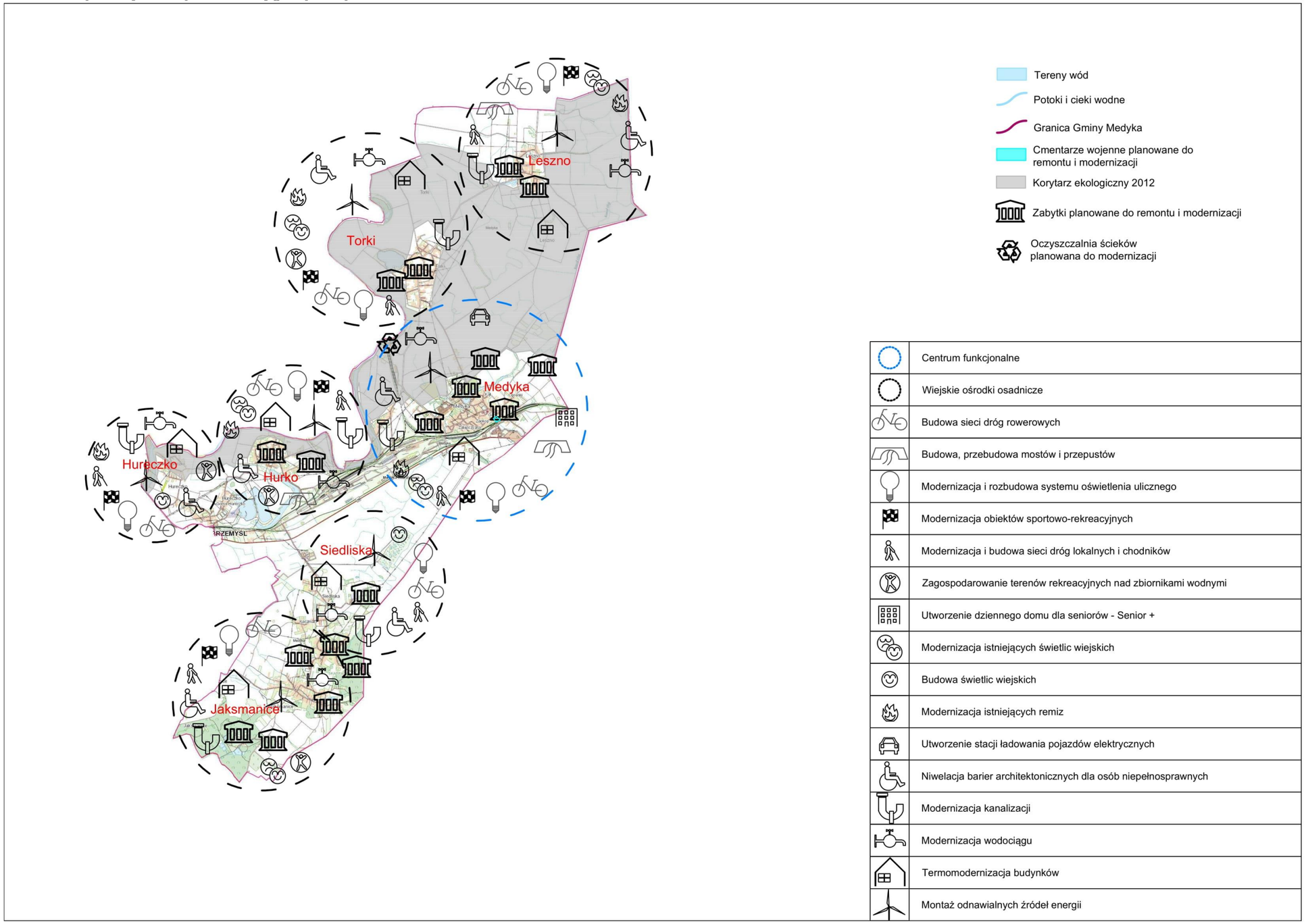

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka

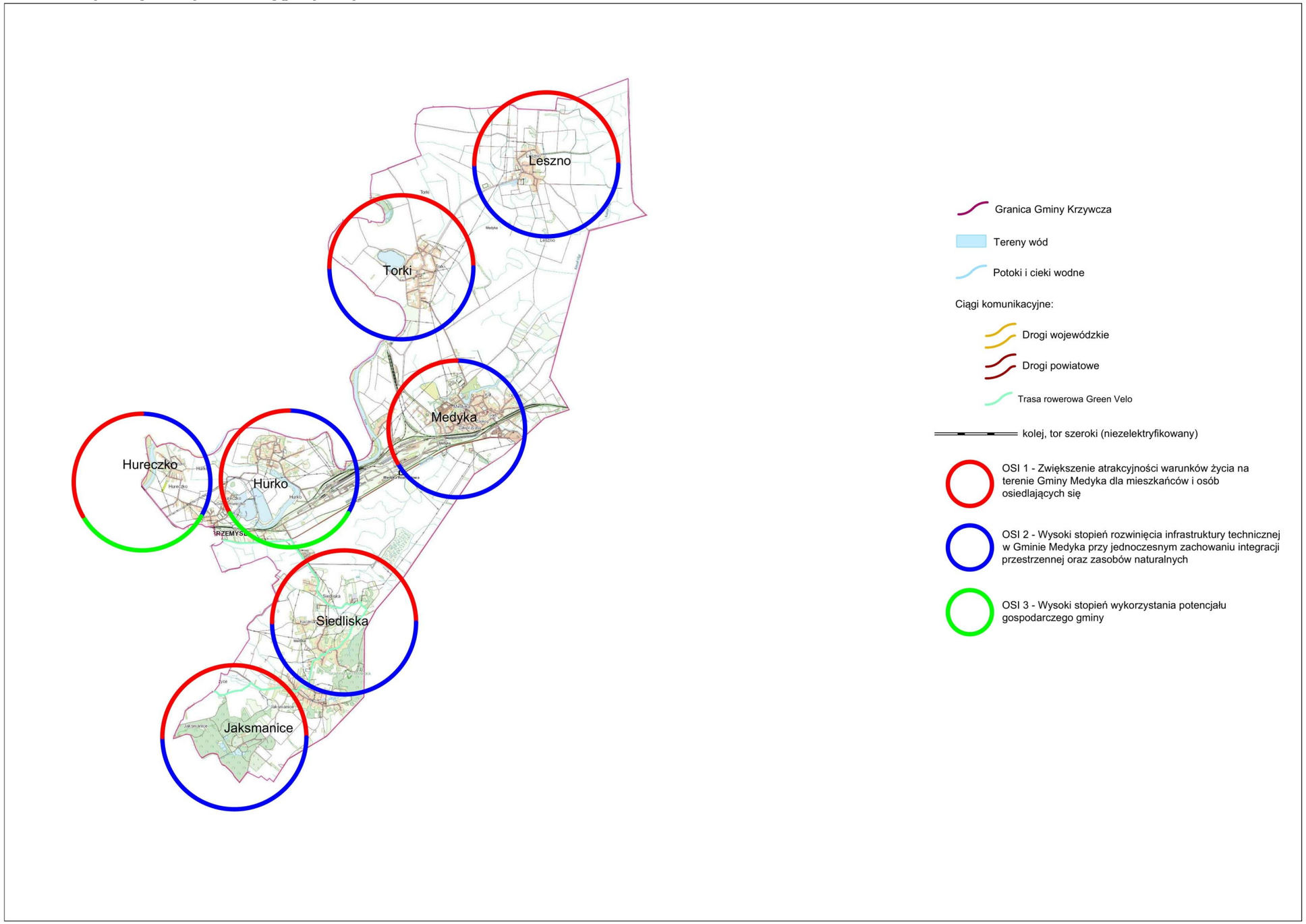

Źródło: Opracowanie własne

9.5 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Kolejnym z wyznaczników świadczących o zastosowaniu zintegrowanego podejścia w planowaniu rozwoju Gminy Medyka, jest określenie w ramach niniejszego dokumentu strategicznego ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Przedstawione w ramach niniejszego dokumentu ustalenia i rekomendacje, wskazują przewidywane oraz pożądane działania w dziedzinie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej. Sygnalizują one działania planistyczne niezbędne do realizacji strategii

Tabela 47 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Medyka

Nazwa obszaru	Charakterystyka	Najważniejsze założenia zintegrowanej polityki rozwoju	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej
Strefa o funkcjach usługowych, w tym użyteczności publicznej	Obszary administracyjno-usługowe, istotne ze względu na obsługę mieszkańców gminy oraz sąsiednich gmin wiejskich, a także skupiające miejsca pracy. Jest to głównie miejscowość Medyka. W miejscowości tej zlokalizowane są m.in. instytucje i obiekty użyteczności publicznej, punkty handlowo-usługowe, w tym tereny obsługi komunikacji o znaczeniu ponadlokalnym	• budowanie roli miejscowości Medyka, jako lokalnego lidera usług i handlu, • porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej, • zwiększanie potencjału gospodarczego, w tym wzmacnianie istniejących funkcji usługowych komercyjnych, • podnoszenie jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do usług.	• kształtowanie struktury przestrzennej uwypuklające i wzmacniające znaczenie istniejących obiektów o ważnych funkcjach lokalnych i ponadlokalnych, • mieszanie i dodawanie funkcji, • zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej (układ drogowy, infrastruktura piesza i rowerowa), • strategiczne planowanie miejsc parkingowych przy kluczowych obiektach, • rewitalizacja obszarów zdegradowanych w celu zwiększenia terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod działalność gospodarczą, • przestrzenie publiczne uwzględniane, jako ograniczona część ośrodków osadniczych stanowiącą podstawowy element integrujący układy urbanistyczne lub ruralistyczne i decydujące o atrakcyjności obszaru dla zamieszkania, • w planowaniu terenów usługowych należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych itp.) przy zachowaniu historycznych założeń, układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych, • w celu podkreślenia bogactwa kultury lokalnej oraz wzbogacenia funkcjonalnego rekomenduje się jej eksponowanie w przestrzeni

			potencjałów kulturowych oraz wykorzystanie dla potrzeb turystyki (m.in. poprzez: zagospodarowanie w formie szlaków turystycznych/tras rowerowych historycznych szlaków handlowych, kulturowych; wykorzystywanie istniejących obiektów dziedzictwa kulturowego jako wzorników w kształtowaniu lokalnej przestrzeni, a także bazy dla tworzenia instytucji kultury; zabezpieczenie zaplecza infrastrukturalnego dla wsparcia twórczości ludowej, a także ośrodków rzemiosła ludowego oraz tworzenia izb regionalnych; objęcie ochroną wszelkich przejawów działalności kulturowej i kulturotwórczej, przetrwałych tradycji, obrzędów, stroju ludowego oraz wspieranie współczesnych form kontynuacji tradycji lokalnych, ochronę i eksponowanie miejsc pamięci narodowej, w tym miejsc wydarzeń i walk historycznych), • za fundamentalne w zakresie poprawy funkcjonowania układu podstawowych powiązań elektroenergetycznych; modernizację istniejącej infrastruktury energetycznej oraz budowę nowych elementów, a także poprawę stabilności zaopatrzenia w energię z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych, • w celu zapewnienia dostępności do ośrodków obsługi skupiających funkcje usługowe (ośrodek gminy oraz ośrodki gminne innych JST, jak również ośrodek powiatowy i o znaczeniu subregionalnym – miasto Przemyśl) oraz zwiększenia mobilności mieszkańców lokalne polityki przestrzenne powinny uwzględniać przywrócenie i usprawnienie powiązań komunikacyjnych miejscowości wiejskich z ośrodkami lokalnymi i ponadlokalnym
Strefa o funkcjach mieszkaniowych	Obszary mieszkaniowe z przewagą zabudowy	• podnoszenie jakości życia i komfortu zamieszkania	• kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy z możliwością jej uzupełnienia,

	jednorodzinnej oraz zagrodowej zlokalizowane przede wszystkim wzdłuż istniejących najważniejszych dróg na terenie gminy. Obszary te charakteryzują się tradycyjnymi dla fizjonomii wsi cechami rozplanowania i sposobem sytuowania zabudowy	poprzez realizację przedsięwzięć w zakresie infrastruktury technicznej, z zakresu ochrony środowiska, komunikacyjnej, • zwiększenie atrakcyjności osadniczej gminy, • zwieszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy w kontekście rozwoju budownictwa, mieszkaniowego jednorodzinnego • kształtowanie, porządkowanie i uzupełnianie struktury przestrzennej, • ochrona krajobrazu kulturowego.	• kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową, • tworzenie spójnej i jednolitego wizerunku obszarów o funkcjach mieszkalnych, • kształtowanie zieleni m.in. poprzez powiązanie z usługami sportu i rekreacji, • zachowanie szczególnie cennych krajobrazowo jako wolnych od zabudowy, • zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej m.in. poprzez układ dróg publicznych i ścieżek rowerowych, • poprawa dostępności infrastruktury usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, obiekty sportowe skwery), • w planowaniu terenów mieszkaniowych, należy zapewnić ochronę ogólnodostępnych miejsc i możliwości tworzenia nowych przestrzeni publicznych (zieleńców, parków, placów zabaw, terenów sportowo-rekreacyjnych itp.) przy zachowaniu historycznych założeń, układów urbanistycznych i przestrzeni publicznych, • porządkowanie struktur przestrzennych możliwie z zachowaniem skali i form zabudowy charakterystycznej dla terenów wiejskich, • planowanie terenów urbanizacji warunkowanych równoczesną realizacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
Strefa mająca funkcje stref działalności gospodarczej	Obszary pełniące kluczową rolę dla rozwoju gospodarczego gminy,	• zwiększanie atrakcyjności	• uzbrajanie terenów zabudowy działalności gospodarczej w infrastrukturę techniczną – kanalizację sanitarną i nakaz odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej,

Strefa zieleni, w tym o wiodącej funkcji przyrodniczej i ochronnej	Lasy zajmują ok. 1,68 % powierzchni gminy. Na obszarze gminy znajdują się następujące formy ochrony przyrody i krajobrazu: 15 pomników przyrody – drzewa w tym 14 w Medyce (park) 1 w Siedliskach, Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Rzeka San" PLH180007, oraz „Fort Salis Sogilo" PLH180008	• wykorzystanie obszarów leśnych oraz ich najbliższego sąsiedztwa do realizacji działań z zakresu rekreacji i wypoczynku (także sportu i turystyki czynnej) oraz ochrony zdrowia i edukacji (ścieżki edukacyjne, szlaki turystyczne, itp), • ochrona bioróżnorodności biologicznej i zrównoważone wykorzystanie systemu przyrodniczego, • zapobieganie degradacji środowiska leśnego dla zapewnienia harmonijnego rozwoju życia mieszkańców gminy, • zwiększenie dostępności terenów zieleni, • wykorzystanie potencjału przyrodniczego do stworzenia atrakcyjnej oferty aktywnego spędzania czasu wolnego,	• zapewnienie dużego udziału zieleni w strukturze przestrzennej gminy, • zachowanie istniejących i tworzenie dodatkowych kompleksów leśnych oraz towarzyszących im łąk w dotychczasowym użytkowaniu, uzupełnianie i poszerzanie kompleksów leśnych, • przeznaczenie lasów na cele rekreacyjne uzależnione od utrzymania funkcji ekologicznej (biologicznej, klimatycznej itp.) oraz drożności przestrzeni leśnej, • organizacja ścieżek edukacyjnych i stref wejścia do lasu wyposażonych w miejsca parkingowe, infrastrukturę rowerową, tablice informacyjne i małą architekturę, umożliwiającą edukację, rekreację i wypoczynek, • wykorzystanie istniejącego potencjału endogenicznego dla rozwoju obszarów rekreacyjno-wypoczynkowych, sportowych i turystycznych, • porządkowanie istniejących i tworzenie nowych zespołów zieleni, • zwiększenie dostępności komunikacyjnej: pieszej, rowerowej oraz samochodowej, • umożliwienie lokalizacji obiektów budowlanych związanych z funkcją obszarów i usługami wspierającymi te funkcje, w tym niezbędnej infrastruktury – przy założeniu minimalizowania negatywnego oddziaływania obiektów na krajobraz, • w granicach korytarzy ekologicznych: utrzymanie przestrzeni wolnych od zabudowy, zapewnienie odpowiednich rozwiązań przestrzennych umożliwiających migrację zwierząt (np. mosty

		• poprawa jakości zamieszkania oraz atrakcyjności osadniczej.	ekologiczne, przepusty, estakady itp.) w przypadku konieczności sytuowania nasypów ziemnych poprzecznie do osi korytarza, w tym kształtowanie naturalnych alternatywnych sposobów łączności ekologicznej (obejść ekologicznych), kształtowanie pasmowe struktury przyrodniczej (łąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych), uwzględnianie zwiększania ciągłości leśnych korytarzy ekologicznych poprzez zalesienie, odbudowa stosunków hydrologicznych, • lokalne dokumenty planistyczne winny zawierać zapisy dotyczące ograniczenia działań wpływających negatywnie na obszary chronione.
Strefa użytkowana rolniczo	W strukturze gruntów Gminy Medyka dominują użytki rolne, które zajmują ok. 82,9% powierzchni całej gminy. Obszar ten obejmuje: grunty orne, łąki, pastwiska oraz sady.	• Zachowanie specyfiki i tożsamości gminy wiejskiej, • zachowanie, ochrona przed wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej, jakości i przydatności rolniczej, • zachowanie i ochrona systemu przyrodniczego, • rozwój rolnictwa ekologicznego.	• utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych, • kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej, • przeciwdziałanie rozdrobnieniu areału rolnego i realizacja procesu scalania gruntów, • realizacja przedsięwzięć zalesień gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych, • umożliwienie przekształcenia gruntów rolnych w tereny o innym użytkowaniu, jak: lasy, agroturystyka, turystyka, rekreacja, sport, wypoczynek, produkcja energii ze źródeł odnawialnych, parki i inne tereny zieleni urządzonej,

			• priorytetowe podejście do indywidualnych /sąsiedzkich systemów zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, • w celu ochrony walorów przestrzeni rolniczej rekomenduje się: minimalizowanie negatywnego oddziaływania na krajobraz obiektów kubaturowych poprzez ograniczenie zajmowanej przez nie powierzchni oraz wysokości obiektów, ochrona otwarć widokowych i szerokich panoram przed zwartymi ciągami zabudowy zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów nieleśnych posiadających walory przyrodnicze (np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych), utrzymanie istniejących warunków gruntowo-wodnych, • wyznaczenie obszarów prowadzenia rolnictwa ekologicznego, w ramach, którego następuje wyeliminowanie nawozów sztucznych, środków chemicznych i organizmów genetycznie modyfikowanych, • w celu ochrony terenów rolnych przed degradacją oraz minimalizowania negatywnych skutków ekonomicznych związanych z rozpraszaniem zabudowy, rekomenduje się: ograniczenia w zakresie wyznaczania nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania (dopuszcza się możliwość włączenia w granice tych terenów, nieruchomości lub ich części położonych pomiędzy zainwestowanymi nieruchomościami, stanowiącymi dopełnienie istniejących struktur zabudowy); zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolnych

			(upraw polowych, łąk i pastwisk); niwelowanie potencjalnych konfliktów przestrzennych poprzez kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową.
Wody	Obszar obejmuje zbiorniki i cieki wodne w przestrzeni gminy oraz ich bezpośrednią otulinę biologiczną.	• ochrona istniejącego systemu zbiorników i cieków wodnych, • poprawa klas czystości wód na obszarze całej gminy, • wykorzystanie zbiorników i cieków wodnych dla rozwoju funkcji związanych ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką, przy pełnej ochronie systemu przyrodniczego.	• ochrona bezpośredniej otuliny biologicznej cieków wodnych zasadniczo z zakazem zabudowy kubaturowe (wyjątki: funkcje związane ze sportem, rekreacją, wypoczynkiem czy turystyką), • wprowadzenie zakazu podejmowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w bliskiej odległości od otuliny biologicznej cieków wodnych.

Źródło: Opracowanie własne

9.6 Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia

W ramach niniejszej części wskazano oczekiwane rezultaty związane z wdrożeniem działań zaplanowanych w ramach poszczególnych celów strategicznych. Ocena stopnia wdrażania zaplanowanych rezultatów będzie następowała przy wykorzystaniu dwóch rodzajów wskaźników:

- wskaźniki cząstkowe - odpowiadające bezpośrednim i bezzwłocznym efektom wynikającym z realizacji Strategii,
- wskaźniki oddziaływania - obrazujące konsekwencje Strategii Rozwoju Gminy, wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich odbiorców.

Wszystkie wskaźniki będą mierzone cyklicznie. Częstotliwość pomiaru uzależniona jest od kategorii wskaźników. Okresem bazowym, w stosunku, do którego porównywane są zmiany wskaźników jest rok, w którym szczegółowej diagnozie poddano sytuacje w gminie, tj. rok 2020.

Monitoring będzie prowadzony na dwóch płaszczyznach: strategicznej (dotyczy całej Strategii Rozwoju Gminy) oraz operacyjnej (dotyczy poszczególnych przedsięwzięć).

W poniższych tabelach przedstawiono w sposób szczegółowy rezultaty planowanych działań wraz z zestawieniami wskaźników pozwalającymi ocenić poziom wdrażania celów Strategii.

Tabela 48 Efekty wdrożenia obszaru 1 Obszar społeczny

Obszar 1. Obszar społeczny	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	• Zwiększanie umiejętności reagowania społeczeństwa i instytucji w stanach zagrożenia, • Zwiększanie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy, • Rozwinięte społeczeństwo informacyjne, • Rozszerzanie oferty sportowej w Gminie, • Rozszerzanie oferty rekreacyjnej w Gminie, • Zwiększanie poziomu uczestnictwa społeczności lokalnej w kulturze, • Lepszy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, • Zmniejszanie występowania zachowań i ich skutków wynikających z nadużywania alkoholu, • Rozszerzanie opieki nad dziećmi do lat sześciu, • Zwiększanie oferty spędzania czasu dla osób starszych, • Efektywny system pomocy społecznej, • Wyjście z ofertą do mieszkańców terenów wiejskich, • Zapewnianie wysokiej jakość kształcenia, • Rozwinięcie i wspieranie społeczności lokalnych liderów,

	• Lepszy przepływ informacji o wydarzeniach na terenie Gminy, • Zwiększanie aktywności społecznej mieszkańców Gminy, • Gmina wypromowana poprzez swoją historię, tradycje i kulturę, • Zachowane i wypromowane dziedzictwo kulturowe.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 49 Efekty wdrożenia obszaru 2 Infrastruktura i środowisko

Obszar 2. Infrastruktura i środowisko	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	• Szeroki dostęp do terenów budowlanych i przemysłowych niezbędnych do rozwoju działalności gospodarczej, • Rozwinięta pod kątem funkcji mieszkaniowej infrastruktura drogowa, • Rozwinięte budownictwo mieszkaniowe, • Rozwinięte funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe, • Rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa, • Rozwinięta sieć gazowa, • Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa, • Podniesiony standard infrastruktury kultury i edukacji, • Poprawiony stan techniczny i parametry dróg, • Zwiększone bezpieczeństwo i płynność ruchu, • Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i gminna oraz sprawny i przyjazny transport, • Zwiększona dostępność miejsc parkingowych o odpowiednich o parametrach technicznych na terenie gminy, • Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej, • Zwiększona czystość środowiska naturalnego , • Minimalizacja zagrożeń spowodowanych opadami deszczu.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 50 Efekty wdrożenia obszaru 3 Gospodarki i promocji Gminy

Obszar 3. Wysoka, jakość życia mieszkańców	
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	• Stworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, • Poprawiona efektywność gospodarstw rolnych, • Rozwinięty rynek pracy, • Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna Gminy, • Opracowany i wdrożony system promocji Gminy.

Źródło: Opracowanie własne

9.7 Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

Gmina Medyka położona jest w obrębie wydzielonych obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji przeanalizowane zostały następujące dokumenty:

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),
- Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030

Przez obszary specjalne rozumie się:

- **OF (obszary funkcjonalne)** – obszary, na których występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego); szczególnym typem obszaru funkcjonalnego jest miejski obszar funkcjonalny

- **OSI** (obszary strategicznej interwencji) – określone w strategii rozwoju obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł lub rozwiązania regulacyjne.

1. *OSI Krajowe - Krajowa Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030):*

- **Wschodnia Polska,**

Wschodnia część kraju w największym stopniu skupia obszary zagrożone marginalizacją, a jej województwa - lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie- znajdują się w grupie regionów o zdecydowanie niższym poziomie konkurencyjności w porównaniu do średniej w Unii Europejskiej. **W zasięgu OSI Wschodnia Polska znajduje się Gmina Medyka**.

Mapa 11 Wschodnia Polska

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

2. *OSI Regionalne - Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030*

Gmina Medyka wpisuje się w priorytety:

- **7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju,**
- **7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku** w szczególności:

7.3. Obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju:

7.3.1.Wzmocnienie szans rozwojowych obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją województwie

Zakładane działania

- rozwój sektora inwestycji prywatnych w oparciu o lokalne zasoby;

- aktywizacja lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych, poprzez wykorzystanie potencjału podmiotów publicznych, prywatnych, organizacji pozarządowych i mieszkańców;
- poprawa atrakcyjności inwestycyjnej poprzez zapewnienie przygotowanych terenów inwestycyjnych;
- pobudzanie procesów rozwojowych poprzez zapewnienie lepszej dostępności komunikacyjnej na zewnątrz, w tym rozwój infrastruktury drogowej łączącej się z węzłami sieci dróg szybkiego ruchu oraz infrastruktury kolejowej;
- włączenie komunikacyjne obszarów o utrudnionej dostępności;
- dostosowanie infrastruktury technicznej (energetycznej, telekomunikacyjnej, wodnokanalizacyjnej) i społecznej, warunkującej rozwój gospodarczy i wyższą jakość życia mieszkańców;
- wzmocnienie roli instytucji publicznych, jako inicjatora nawiązywania partnerstw, współpracy z innymi instytucjami publicznymi, społeczeństwem i innymi interesariuszami na rzecz rozwoju regionu;
- ograniczenie skutków peryferyjnego położenia obszarów przygranicznych poprzez wielopłaszczyznowe wykorzystanie potencjału współpracy transgranicznej;
- intensyfikacja działań w zakresie ochrony i poprawy stanu środowiska przyrodniczego.

Mapa 12 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – poziom regionalny

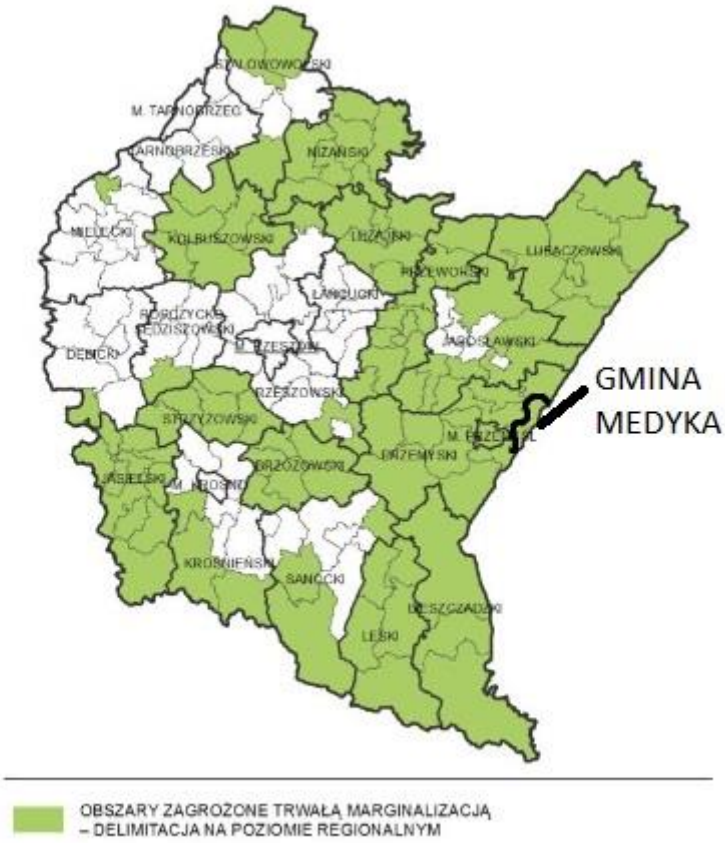

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

7.3.3.Rozwój i wspieranie obszaru gmin „Błękitnego Sanu”

Zakładane działania:

- wykorzystanie biegu rzeki San dla rozwoju przedsiębiorczości i atrakcyjności turystycznej poprzez wielofunkcyjne wykorzystanie i zagospodarowanie jego brzegów i obszarów nadbrzeżnych;
- utrzymanie walorów środowiska przyrodniczego w zlewni rzeki San poprzez rozwiązanie w sposób skoordynowany problemu gospodarki wodno-ściekowej i składowania odpadów;
- zabezpieczenia obszaru gmin „Błękitnego Sanu” przed zagrożeniem powodziowym.

Mapa 13 Obszar objęty Programem Strategicznym „Błękitny San"

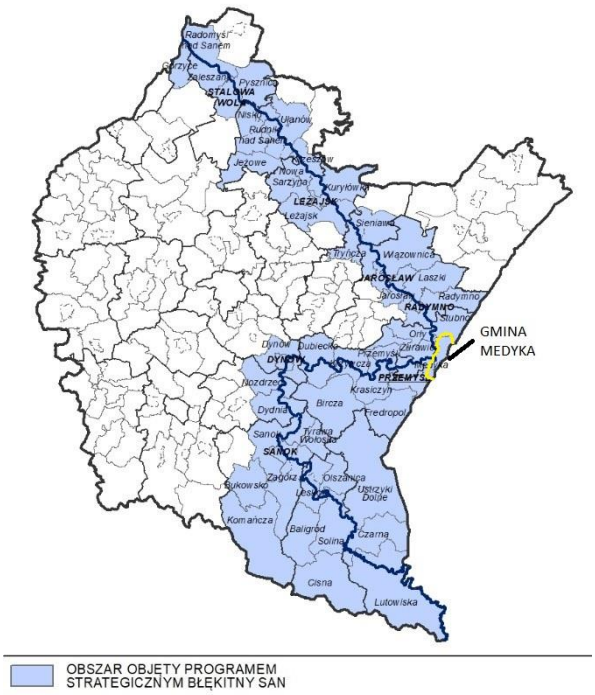

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

7.4. Obszary wiejskie – wysoka jakość przestrzeni do zamieszkania, pracy i wypoczynku:

7.4.1. Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich poprzez rozwój infrastruktury technicznej
Zakładane działania:

- poprawa dostępności komunikacyjnej obszarów wiejskich w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym, w tym w relacji do najbliższego regionalnego bieguna wzrostu;
- zwiększenie dostępności cyfrowej poprzez rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
- modernizacja i rozbudowa energetycznych linii przesyłowych, jako podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa;
- rozwój i poprawa dostępności do infrastruktury wodociągowej, kanalizacyjnej i ściekowej
- poprawa zarzadzania sektorem gospodarki odpadami;
- tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.

Mapa 14 Obszary wiejskie województwa podkarpackiego

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030

7.4.2. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Zakładane działania:

- promowanie lokalnych zasobów (produktów tradycyjnych, regionalnych, ekologicznych) w celu powstawania alternatywnych źródeł dochodów;
- aktywizacja lokalnych społeczności ukierunkowana na rozwój przedsiębiorczości jako element wzrostu dochodów ludności wiejskiej;
- kreowanie postaw przedsiębiorczych i lokalnych inicjatorów działalności gospodarczej;
- wspieranie i profilowanie specjalizacji regionalno-lokalnej oraz centrów produkcyjnousługowych,
- rozwój funkcji turystycznych, kompleksowo wykorzystujących lokalne zasoby i specjalizacje.

7.4.3. Integracja i aktywizacja społeczności wiejskiej w aspekcie społecznym i kulturowym

Zakładane działania:

- wsparcie mieszkańców w realizacji działań wynikających z lokalnych dokumentów strategicznych mających na celu wzmocnienie tożsamości regionalnej;
- podejmowanie współpracy na rzecz integracji społeczności lokalnej w planowaniu wspólnych działań i podejmowaniu wyzwań rozwojowych;
- poszerzenie i wzbogacenie oferty kulturalnej i usług czasu wolnego opartych na lokalnych zasobach przyczyniające się do zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców obszarów wiejskich, integracji społecznej i aktywizacji, szczególnie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- promocja lokalnej twórczości kulturalnej, rzemieślniczej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa, przyczyniającej się do wykreowania produktów charakterystycznych dla poszczególnych miejscowości w oparciu o istniejące zasoby;
- promocja regionalnych specjalizacji w rolnictwie, jego otoczeniu i rybactwie (winiarstwo, pszczelarstwo itp. oraz usługi socjalne i rzemiosło, handel, przetwórstwo produktów rolnych, rękodzieło itp.);
- upowszechnianie dobrych praktyk przez społeczność lokalną na płaszczyźnie międzyregionalnej i międzynarodowej; wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi.

7.4.4. Racjonalizacja przestrzeni wiejskiej

Zakładane działania:

- dostosowanie przestrzeni wiejskiej do potrzeb gospodarczych i społecznych mieszkańców;
- efektywne wykorzystanie przestrzeni poprzez rozwój funkcji rekreacyjnej, sportowej i społecznokulturalnej obejmującej budowę i adekwatne wyposażenie obiektów;
- wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego w projektowaniu przestrzeni wiejskiej;
- poprawa funkcjonalności i estetyki przestrzeni wiejskiej uzyskana poprzez wspieranie projektów
- mających na celu urządzanie i porządkowanie terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- racjonalne wykorzystanie przestrzeni produkcyjnej i osadniczej dzięki wspieraniu działań scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030:

- **OF - Wiejski obszar funkcjonalny uczestniczący w procesach rozwojowych**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

1) rozwój gospodarki rolnej, leśnej oraz działalności pozarolniczej;

2) rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców;

3) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;

4) wzmocnienie powiązań obszarów wiejskich z ośrodkami miejskimi – włączenie terenów wiejskich otaczających miasta w procesy rozwojowe;

5) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;

6) racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;

7) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

1) zagospodarowanie terenów wiejskich umożliwiające wzrost towarowości w rolnictwie;

2) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych, poprawiający wewnętrzną i zewnętrzną dostępność obszaru;

3) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;

4) rozwój rolnictwa dostosowanego do lokalnych warunków, poprawa struktury agrarnej gospodarstw;

5) rozwój i modernizacja bazy usług publicznych,

6) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

- **Przygraniczny obszar funkcjonalny**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

1) poprawa dostępności komunikacyjnej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;

2) wzmocnienie funkcjonalne ośrodków miejskich;

3) rozwój gospodarki rolnej i leśnej;

4) rozwój funkcji turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo,

5) rozwój w infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

1) zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;

2) rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;

3) integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;

4) wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;

5) poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;

6) współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej,

7) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

Mapa 15 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym - Przygraniczny obszar funkcjonalny

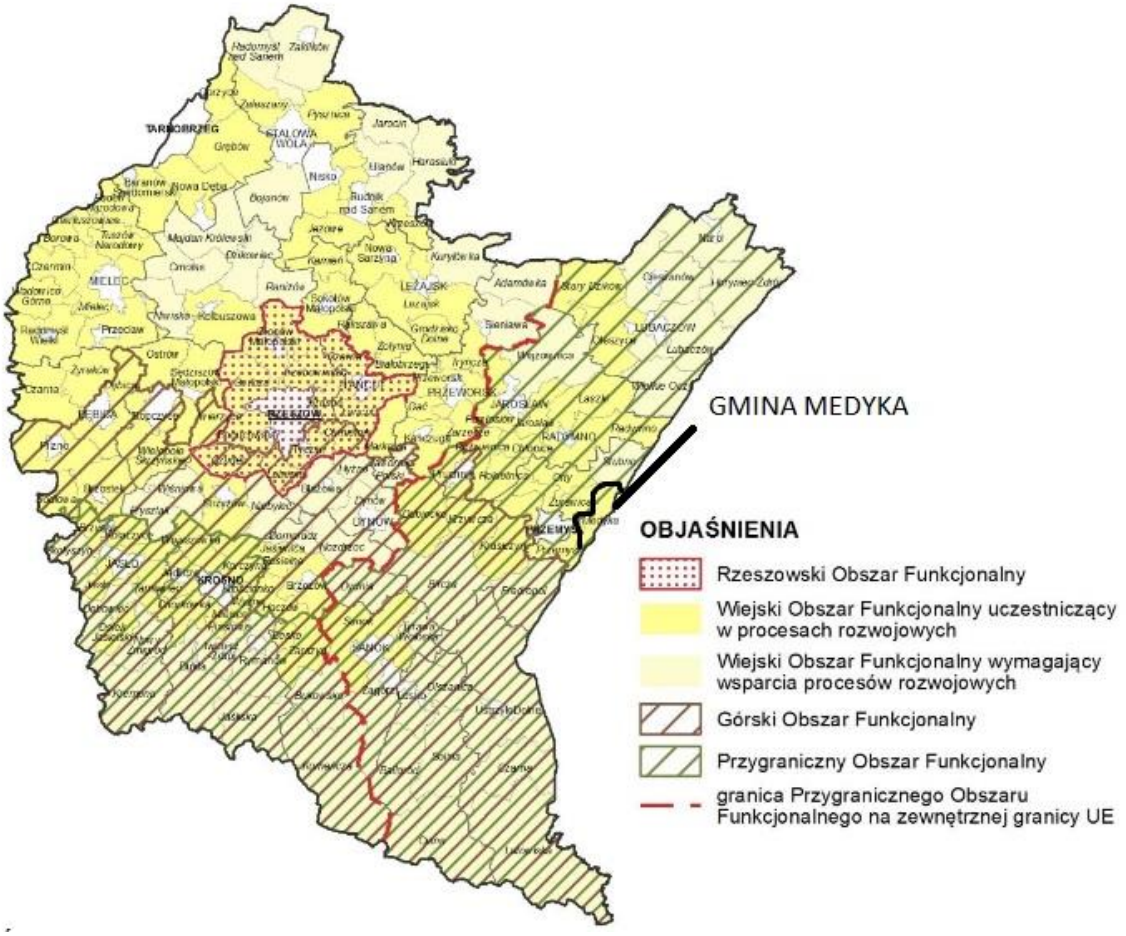

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030

- **OF - MOF Przemyśl**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

1) wzmacnianie potencjału gospodarczego i społecznego ośrodka subregionalnego stymulującego rozwój obszaru funkcjonalnego;

2) rozwój funkcji logistycznych i handlowych (transgranicznych);

3) rozwój stref aktywności gospodarczej;

4) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;

5) integracja i rozwój transportu publicznego;

6) rozwój niektórych usług wyższego rzędu;

7) rozwój rekreacji, różnych form usług turystycznych i usług kultury;

8) rozwój rolnictwa ekologicznego i specjalistycznego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

1) wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych gmin wchodzących w skład obszaru z rdzennym ośrodkiem miejskim, poprzez tworzenie i realizowanie wspólnych projektów rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych;

2) rozwój gospodarczy MOF z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju;

3) efektywne wykorzystanie kapitału ludzkiego, bazy infrastrukturalnej i tradycji oraz potencjału naukowo-badawczego dla rozwoju przemysłu, rzemiosła i usług;

4) efektywne wykorzystanie bogatych zasobów dziedzictwa kulturowego dla rozwoju różnych form usług turystycznych i usług kultury, w tym organizacji imprez o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym;

5) rozwój powiązań komunikacyjnych drogowych i kolejowych wzmacniających zewnętrzną i wewnętrzną dostępność obszaru, w tym rozbudowa węzła międzynarodowej komunikacji drogowej i kolejowej oraz budowa stałego przejścia granicznego drogowo-kolejowego Malhowice – Niżankowice;

6) rozwój infrastruktury małego ruchu granicznego;

7) rozwój terenów inwestycyjnych, w tym pod działalność logistyczną i handlową przy zapewnieniu wymaganego uzbrojenia i dogodnego powiązania komunikacyjnego z głównymi szlakami transportowymi;

8) podniesienie poziomu życia mieszkańców poprzez rozwój i modernizację bazy usług publicznych oraz bazy rekreacyjnej;

9) rozwój infrastruktury turystycznej, w tym turystyki biznesowej;

10) poprawa ładu przestrzennego poprzez porządkowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej MOF, dbałość o centra miejscowości, rewitalizację terenów i obiektów zdegradowanych;

11) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;

12) rozwój rolnictwa ekologicznego w tym specjalistycznej produkcji rolniczej;

13) uwzględnienie przy zagospodarowaniu terenów ograniczeń związanych z położeniem na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi i zagrożonych osuwaniem się mas ziemi.

- **Obszar funkcjonalny gospodarki rolno-spożywczej:**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

1) utrzymanie i wzmocnienie zrównoważonej gospodarki rolnej, opartej na zdywersyfikowanym wykorzystaniu ziemi;

2) zachowanie funkcji przemysłowych ośrodków miejskich oraz rozwój „zielonego przemysłu" tj. przemysłu opartego o produkty i surowce regionalne, funkcjonującego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;

3) rozwój stref aktywności gospodarczej oraz instytucji otoczenia biznesu;

4) rozwój bazy przetwórstwa rolno-spożywczego oraz usług związanych z obsługą rolnictwa;

5) utrzymanie i rozbudowa infrastruktury transportowej oraz technicznej, w tym energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii;

6) rozwój turystyki, w tym agroturystyki, w oparciu o bogate zasoby dziedzictwa kulturowego.

Zasady i warunki zagospodarowania:

1) utrzymanie dotychczasowego użytkowania terenów rolniczych, przy jednoczesnym tworzeniu warunków do rozwoju rolnictwa towarowego;

2) zachowanie walorów krajobrazu kulturowego, w tym tradycyjnego krajobrazu rolniczego;

3) rozwój rolnictwa ekologicznego, w szczególności na terenach o dobrym stanie środowiska;

4) uwzględnienie ochrony terenów o wysokim wskaźniku waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej przy lokalizacji inwestycji;

5) zapobieganie procesom suburbanizacji i rozpraszania zabudowy, powodującym degradację otwartych terenów wiejskich przydatnych dla rolnictwa, przez intensyfikację użytkowania terenów zainwestowanych;

6) utrzymanie istniejących urządzeń melioracyjnych oraz budowa zbiorników małej retencji dla celów gospodarczych;

7) przy zagospodarowaniu terenów uwzględnienie ograniczeń związanych z położeniem na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;

8) zachowanie i ochrona walorów dziedzictwa kulturowego, w tym rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych świadczących o unikatowej historii i kulturze obszaru;

9) rozwój infrastruktury turystycznej.

Mapa 16 Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym - Obszar funkcjonalny gospodarki rolno-spożywczej

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030

3. OSI – Lokalne - Strategia rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030

W ramach Strategii Rozwoju wyodrębniono 3 obszary priorytetowe, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

- Obszar 1. Obszar społeczny,
- Obszar 2. Obszar infrastruktury i środowiska,
- Obszar 3. Obszar gospodarki i promocji Gminy.

Obszary te powiązane są z zidentyfikowanymi lokalnymi obszarami strategicznej interwencji, co zostało przedstawione w załączniku graficznym, stanowiącym mapę nr 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka w rozdziale 9.4 Model strukturalny funkcjonalno – przestrzennej Gminy.

Tabela 51 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021 – 2030 z celami Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030

Cele Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030	Cele Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030	Cele Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021 – 2030
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym **2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych**	**OBSZAR TEMATYCZNY 1. GOSPODARKA I NAUKA**	**Cel strategiczny 2. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych** **Cel strategiczny 3. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych**
1.1.Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym	Cel szczegółowy priorytetu 1.3. Zapewnienie dobrych warunków i systemu wsparcia podmiotów gospodarczych i rolnictwa w dostosowaniu do wymagań i potrzeb współczesnej otwartej gospodarki	Cel operacyjny 8.1 Szeroki dostęp do terenów budowlanych i przemysłowych niezbędnych do rozwoju działalności gospodarczej Cel operacyjny 12.1 Stworzone sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości Cel operacyjny 13.1 Poprawiona efektywność gospodarstw rolnych Cel operacyjny 15.1 Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna gminy

1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 1.4. Dostosowanie procesów gospodarczych do warunków wynikających ze współczesnych standardów środowiskowych	Cel operacyjny 11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym **2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych** **3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie**	**OBSZAR TEMATYCZNY 2. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY**	**Cel strategiczny 1 Zwiększenie atrakcyjności warunków życia na terenie Gminy Medyka dla mieszkańców** **Cel strategiczny 2. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych** **Cel strategiczny 3. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych**
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.1. Podniesienie jakości edukacji i jej dostosowanie do wyzwań społeczeństwa przyszłości	Cel operacyjny 1.1 Zwiększona umiejętność reagowania społeczeństwa i instytucji w stanach zagrożenia Cel operacyjny 1.2 Zwiększone bezpieczeństwo mieszkańców gminy 4.1 Rozszerzona opieka nad dziećmi do lat sześciu 5.2 Zapewniona wysoka, jakość kształcenia

		8.8 Podniesiony standard infrastruktury kultury i edukacji
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.2 Zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa poprzez poprawę dostępności i jakości funkcjonowania systemu ochrony zdrowia	Cel operacyjny 1.1 Zwiększona umiejętność reagowania społeczeństwa i instytucji w stanach zagrożenia Cel operacyjny 3.1 Lepszy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej Cel operacyjny 3.2 Zmniejszone występowanie zachowań i ich skutków wynikających z nadużywania alkoholu
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.3 Rozwój form i instytucji kultury z uwzględnieniem dziedzictwa oraz wymagań nowoczesności	Cel operacyjny 2.3 Zwiększony poziom uczestnictwa społeczności lokalnej w kulturze Cel operacyjny 5.1 Wyjście z ofertą do mieszkańców terenów wiejskich Cel operacyjny 6.1 Rozwinięta i wspierana społeczność liderów lokalnych Cel operacyjny 6.2 Lepszy przepływ informacji o wydarzeniach na terenie Gminy Cel operacyjny 6.3 Zwiększona aktywność społeczna mieszkańców Gminy Cel operacyjny 7.1 Gmina wypromowana poprzez swoją historię, tradycje i kulturę Cel operacyjny 7.2 Zachowane i wypromowane dziedzictwo kulturowe Cel operacyjny 10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo –	Cel szczegółowy priorytetu 2.4 Wsparcie rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej oraz tworzenia dobrej jakości miejsc pracy	Cel operacyjny 14.1 Rozwinięty rynek pracy

wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją		
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 3.1 Wzmocnienie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	Cel szczegółowy priorytetu 2.5 Wzmocnienie podmiotowości obywateli, rozwój instytucji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie ich wpływu na życie publiczne	Cel operacyjny 6.1 Rozwinięta i wspierana społeczność lokalnych liderów
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.6 Wzrost poziomu adaptacyjności zawodowej i integracji społecznej w regionie	Cel operacyjny 2.3 Zwiększony poziom uczestnictwa społeczności lokalnej w kulturze Cel operacyjny 4.2 Zwiększona oferta spędzania czasu dla osób starszych Cel operacyjny 4.3 Efektywny system pomocy społecznej Cel operacyjny 6.3 Zwiększona aktywność społeczna mieszkańców Gminy Cel operacyjny 8.6 Rozwinięta sieć gazowa Cel operacyjny 10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej Cel operacyjny 12.1 Stworzone sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości Cel operacyjny 14.1 Rozwinięty rynek pracy Cel operacyjny 15.1 Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna Gminy

2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 2.7 Kształtowanie postaw prozdrowotnych, promocja aktywności fizycznej i wsparcie sportu kwalifikowanego	Cel operacyjny 2.1 Rozszerzona oferta sportowa w Gminie Cel operacyjny 2.2 Rozszerzona oferta rekreacyjna w Gminie Cel operacyjny 6.1 Rozwinięta i wspierana społeczność lokalnych liderów Cel operacyjny 8.4 Rozwinięte funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe Cel operacyjny 8.5 Rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportowa Cel operacyjny 9.2 Zwiększone bezpieczeństwo i płynność ruchu Cel operacyjny 9.3 Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i gminna oraz sprawny i przyjazdy transport Cel operacyjny 9.4 Zwiększona dostępność miejsc parkingowych o odpowiednich parametrach technicznych na terenie gminy Cel operacyjny 10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym **2.Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych**	**OBSZAR TEMATYCZNY 3. INFRASTRUKTURA DLA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I ŚRODOWISKA**	**Cel strategiczny 1 Zwiększenie atrakcyjności warunków życia na terenie Gminy Medyka dla mieszkańców** **Cel strategiczny 2. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych**

		Cel strategiczny 3. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 3.1 Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu oraz optymalizacji wykorzystania energii i zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym województwa	Cel operacyjny 8.6 Rozwinięta sieć gazowa Cel operacyjny 10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej Cel operacyjny 11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel operacyjny priorytetu 3.3 Poprawa wewnętrznej dostępności komunikacyjnej zapewniającej spójność przestrzenną regionu oraz integrację obszarów funkcjonalnych	Cel operacyjny 9.1 Poprawiony stan techniczny i parametry dróg, mostów i przepustów Cel operacyjny 9.2 Zwiększone bezpieczeństwo i płynność ruchu Cel operacyjny 9.3 Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i gminna oraz sprawny i przyjazny transport Cel operacyjny 9.4 Zwiększona dostępność miejsc parkingowych o odpowiednich parametrach technicznych na terenie gminy Cel operacyjny 10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej Cel operacyjny 11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego

1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	Cel szczegółowy priorytetu 3.4 Rozbudowa wysokiej jakości sieci informacyjno-komunikacyjnej dla zapewnienia możliwości rozwojowych województwa oraz dostępności do usług	Cel operacyjny 1.3 Rozwinięte społeczeństwo informacyjne Cel operacyjny 9.3 Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i gminna oraz sprawny i przyjazny transport Cel operacyjny 15.1 Zwiększona atrakcyjność inwestycyjna Gminy
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnymi i lokalnym	Cel szczegółowy priorytetu 3.5 Tworzenie miejsc umożliwiających prowadzenie działalności gospodarczej i rozwój usług turystycznych	Cel operacyjny 2.2 Rozszerzona oferta rekreacyjna w Gminie Cel operacyjny 7.1 Gmina wypromowana poprzez swoją historię, tradycje i kulturę Cel operacyjny 9.2 Zwiększone bezpieczeństwo i płynność ruchu Cel operacyjny 9.3 Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i gminna oraz sprawny i przyjazny transport Cel operacyjny 15.2 Opracowany i wdrożony system promocji Gminy
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy priorytetu 3.6 Zwiększenie odporności wszystkich struktur regionalnych na zagrożenia wynikające ze zmian klimatycznych	Cel operacyjny 1.2 Zwiększone bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Cel operacyjny 11.2 Minimalizacja zagrożeń spowodowanych opadami deszczu

1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy priorytetu 3.7 Ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania rozwoju cywilizacyjnego na stan środowiska	Cel operacyjny 11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy priorytetu 3.8 Ochrona środowiska oraz zachowanie różnorodności biologicznej w regionie	Cel operacyjny 11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
1.Zwiększanie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym **3. Zrównoważony rozwój przestrzenno-funkcjonalny obszaru**	**OBSZAR TEMATYCZNY 4. DOSTĘPNOŚĆ USŁUG**	**Cel strategiczny 1 Zwiększenie atrakcyjności warunków życia na terenie Gminy Medyka dla mieszkańców** **Cel strategiczny 2. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych** **Cel strategiczny 3. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych**
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy priorytetu 4.1 Poprawa dostępności mieszkańców do usług publicznych oraz zwiększenie ich	Cel operacyjny 1.3. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne Cel operacyjny 6.1 Rozwinięta i wspierana społeczność lokalnych liderów

1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów	kompleksowości i podniesienie standardu dzięki wykorzystaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych	
1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnymi i lokalnym	Cel szczegółowy priorytetu 4.2 Poprawa zarządzania przestrzenią oraz przeciwdziałanie występowaniu wykluczenia osób i obszarów ze względu na ograniczenia ekonomiczne czy infrastrukturalne	Cel operacyjny 8.2 Rozwinięta pod kątem funkcji mieszkaniowej infrastruktura drogowa Cel operacyjny 10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej Cel operacyjny 12.1 Stworzone sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości Cel operacyjny 15.2 Opracowany i wdrożony system promocji Gminy
2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	Cel szczegółowy priorytetu 4.3 Rozwijanie infrastruktury i integrowanie systemów zapewniających wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	Cel operacyjny 1.1 Zwiększona umiejętność reagowania społeczeństwa i instytucji w stanach zagrożenia Cel operacyjny 1.2. Zwiększone bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Cel operacyjny 10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej Cel operacyjny 11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo –	Cel szczegółowy priorytetu 4.4 Łączenie potencjałów i budowanie partnerstw oraz praktyczna implementacja rozwiązań	Cel operacyjny 9.3 Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i gminna oraz sprawny i przyjazny transport

wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym	organizacyjnych i technicznych wzmacniających procesy służące rozwojowi społeczno-gospodarczemu regionu	Cel operacyjny 12.1 Stworzone sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości
1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo – wschodnia Polska oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Cel szczegółowy priorytetu 4.5 Rozwój ponadregionalnych i transgranicznych powiązań regionu dla wzmocnienia pozycji konkurencyjnej i wykorzystania szans rozwojowych	Cel operacyjny 15.2 Opracowany i wdrożony system promocji Gminy

Źródło: Opracowanie własne

10 Cześć wdrożeniowa

Biorąc pod uwagę długookresowy charakter Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 z perspektywą należy podkreślić, że wdrażanie jej założeń jest procesem ciągłym, wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych oraz elastyczności w dostosowaniu się do wytycznych w zakresie pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych. W efekcie realizowanych przedsięwzięć stopniowo będą osiągane cele i w związku z tym będą zmieniały się priorytety.

Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 r. zależy w głównej mierze nie od odpowiedzialnego za jej opracowanie Wójta Gminy Medyka, ale od poziomu zaangażowania w realizację działań partnerów społeczno-gospodarczych. Wobec tego, system realizacji Strategii uwzględnia różnorodność instytucjonalną i organizacyjną. Proces wdrożenia Strategii oparty będzie o zasady wielopodmiotowego i wielopoziomowego zarządzania. Sygnalizuje to, że prowadzona będzie w tym zakresie efektywna współpraca z wieloma podmiotami publicznymi, lokalnymi i regionalnymi, reprezentantami sektora prywatnego i społecznego.

Mając na względzie usytuowanie Strategii u podłoża struktury zarządzania strategicznego oraz operacyjnego Gminy Medyka, jako definicję przyjęto wykorzystanie wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk z zakresu zarządzania programami, rozumianymi jako zespoły projektów powiązanych ze sobą i realizowanych dla osiągnięcia celu strategicznego określonego w ramach programu. Strategia ma charakter operacyjny i jako taka identyfikuje organizacyjne struktury wdrażające planowane cele, działania, zadania oraz ustalenia. Na strukturę organizacyjną składają się dwa typy podmiotów:

- podmioty wykonawcze, czyli jednostki sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego realizujące wyznaczone kierunki działań służące urzeczywistnieniu założonych celów,
- podmioty zarządzające, czyli koordynujące wdrożenie Strategii, jako całości, a przy tym prowadzące jego aktualizację, monitoring i ocenę.

Jako wyłączne kompetencje Rady Gminy Medyka zastrzeżono:

- podjęcie uchwały o przystąpieniu do opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy, określającej szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji w szczególności z sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
- uchwalenie Strategii Rozwoju Gminy;
- opiniowanie i uchwalanie zmian i aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy.

Jako wyłączne kompetencje Wójta Gminy Medyka zastrzeżono:

- sporządzenie projektu Strategii Rozwoju Gminy
- realizację zapisów Strategii w części dotyczącej sektora publicznego,
- zagwarantowanie i uwzględnienie w planach budżetowych finansowania kierunków działań ujętych w Strategii, zgodnie z założonym udziałem Gminy Medyka;
- podejmowanie decyzji o konieczności weryfikacji zapisów Strategii Rozwoju Gminy na podstawie inicjatywy m.in. gminnych jednostek czy partnerów społeczno-gospodarczych
- stymulowanie i koordynacja działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również na mobilizacja oraz integrowanie zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów oraz kierunków interwencji.

Instytucje i podmioty, zaangażowane w proces wdrażania Strategii można podzielić na trzy główne grupy:

- sektor publiczny – władze samorządowe gminy, urząd gminy i jednostki gminne, jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, w tym np. gminy sąsiednie,
- sektor biznesowy – przedsiębiorcy, kluczowi pracodawcy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze itp.
- sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni i osoby publiczne, reprezentanci młodzieży itp.
- Realizacja i wdrażanie Strategii opierać się będzie na następujących zasadach:
- **ZASADA RÓWNOWAŻENEGO ROZWOJU** - przewiduje podejmowanie działań i tworzenie warunków dla generowania rozwoju całej jednostki, ale z uwzględnieniem potrzeb

i potencjałów charakterystycznych dla różnych jej części; działania te zapewnią respektowanie ustaleń dokumentów w zakresie społeczno-gospodarczym i przestrzennym.

- **ZASADA CELOWOŚCI I EFEKTYWNOŚCI INTERWENCJI** – polega na zapewnieniu spójności działań różnych partnerów z celami Strategii, optymalizacji stosowanych metod i środków dla osiągnięcia założonych celów.
- **ZASADA NADRZĘDNOŚCI** - Strategia Rozwoju Gminy będzie stanowić dokument nadrzędny w stosunku do innych dokumentów na poziomie lokalnym. Determinuje to konieczność zapewnienia spójności wszystkich typów dokumentów opracowanych na szczeblu lokalnym z celami wyznaczonymi w ww. dokumencie.
- **ZASADA PARTNERSTWA I WSPÓŁPRACY**- przewiduje ona nawiązanie ścisłej współpracy instytucji publicznych i innych podmiotów realizujących w sposób bezpośredni lub pośredni działania związane z implementacją Strategii, jak również mieszkańców i ich organizacji oraz przedstawicieli świata biznesu i nauki, tak, aby w pełni angażować endogeniczne zasoby dla dynamicznego rozwoju gminy.
- **ZASADA WIELOSZCZEBLOWEGO ZARZĄDZANIA I ZINTEGROWANYCH PROJEKTÓW** – sensem przedmiotowej zasad jest podejmowanie skoordynowanych działań i inwestycji prorozwojowych realizowanych przez różne podmioty i finansowanych z różnych źródeł w celu zapewnienia ich komplementarności i znacznej wartości dodanej. Realizacja zintegrowanych projektów zapewni znacznie większe korzyści niż prowadzenie punktowych, odseparowanych od siebie działań i inwestycji.

10.1 Struktura zarządzania i wdrożenia strategii rozwoju gminy

Wójt Gminy Medyka, który jest odpowiedzialny za wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Medyka, składa Radzie Gminy sprawozdanie z jej realizacji, które przyjmowane jest lub odrzucane uchwałą Rady.

Wójt Gminy Medyka (odpowiedzialny jest za bieżący nadzór nad realizacją Strategii, dbałość o zagwarantowanie środków finansowych na jego skuteczną realizację oraz pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, podejmowanie decyzji o potrzebie dokonania zmian dokumentu). Samorząd Gminy Medyka będzie zaangażowany w realizację Strategii poprzez następujące obszary aktywności:

- **OBSZAR BEZPOŚREDNICH KOMPETENCJI** - Samorząd jest odpowiedzialny za programowanie i późniejszą koordynację wdrażania dokumentu strategicznego. Główna jego rola sprowadza się do sprawowania funkcji strategiczno - kontrolnej nad wdrażaniem Strategii. Równolegle Samorząd jest wykonawcą działań przypisanych kompetencyjnie tej jednostce samorządu terytorialnego i wykonuje je w ramach własnych struktur (Urząd Gminy w Medyce i gminne jednostki organizacyjne) bądź we współpracy z jednostkami autonomicznymi wobec samorządu lokalnego.
- **OBSZAR POŚREDNIEGO ODDZIAŁYWANIA** - obejmuje animacje projektów i działań, które finalnie realizowane będą przez partnerów społeczno-gospodarczych. W przypadku przedsięwzięć podejmowanych wspólnie przez Samorząd Gminy Medyka

z innymi partnerami społeczno-gospodarczymi Samorząd może zapewnić udział i realizację roli lidera w partnerstwie oraz partycypację finansową.

Zgodnie z właściwością gminy, zarządzanie i koordynacja wdrażania Strategii prowadzona będzie w strukturach organizacyjnych Urzędu Gminy w Medyce w ramach **Zespołu ds. wdrażania Strategii. W skład przedmiotowego zespołu wchodzić będą pracownicy zajmujący następujące stanowiska: Sekretarz Gminy, Stanowisko pracy ds. polityki społeczno-gospodarczej, promocji, Stanowisko pracy ds. ochrony środowiska, rolnictwa, leśnictwa, Stanowisko pracy ds. gospodarki gruntami i mieniem komunalnym, Stanowisko pracy ds. budownictwa i dróg, Stanowisko pracy ds. budownictwa komunalnego**.

Zadania realizowane przez każdą z osób zajmujących ww. stanowiska wykonywane będą w ramach swoich kompetencji. Do zadań Zespołu ds. wdrażania Strategii będzie należało:

- przygotowanie, koordynowanie oraz wdrażanie przedsięwzięć ujętych w ramach wykazu kierunków działań służących realizacji celów Strategii,
- uaktualnianie i kontynuacja procesu planowania, także w odniesieniu do poszerzenia Strategii o działania uwzględniające inne kategorie;
- dalsze programowanie procesów rozwojowych, wykraczających poza okres realizacji niniejszego dokumentu strategicznego (tj. rok 2034)
- koordynowanie, animowanie i inspirowanie działań społeczności lokalnej służących wdrożeniu zamierzeń Strategii,
- monitorowanie realizacji i ewaluacja procesu wdrażania Strategii;
- przygotowywanie sprawozdań i dokonywanie wewnętrznej oceny efektów wdrażania Strategii,
- harmonizowanie i poszerzanie partnerstwa,
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań.

Mając na względzie konieczność włączenia w proces wdrażania Strategii niemal całości struktury organizacyjnej Urzędu Gminy w Medyce czy gminnych jednostek organizacyjnych, ww. Zespół będzie miał możliwość wydawania wiążących dyspozycji i rekomendacji kadrze kierowniczej poszczególnych komórek i jednostek w omawianym zakresie. Zespół będzie pełnił nadzór merytoryczny nad innymi podmiotami (w zakresie odpowiadającym powierzonym im do realizacji przedsięwzięciom) w celu zapewnienia uzyskania właściwego poziomu poszczególnych wskaźników oraz zachowania wysokiego stopnia partycypacji społecznej.

Wśród podmiotów zaangażowanych w strukturę zarządzania i wdrażania Strategii znajduje się również Zespół ds. opracowania Strategii, który czuwał na bieżąco i uczestniczył aktywnie w pracach nad opracowywaniem dokumentu.

W proces opracowania, wdrażania i monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Medyka zaangażowane zostały różne grupy podmiotów i instytucji, w tym m.in.:

- Administracja rządowa – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Administracja samorządowa – w tym m.in. sąsiednie gminy i Zarząd Województwa
- Instytucje i podmioty sektora społecznego – w tym m.in. organizacje pozarządowe, organizacje społeczne, fundacje;
- Instytucje i podmioty sektora gospodarczego- w tym m.in. przedsiębiorstwa, ośrodki innowacji, klastry, grupy producentów, instytucje otoczenia biznesu, organizacje i zrzeszenia gospodarcze, izby gospodarcze, organizacje pracodawców.

Istotną rolą we wdrażaniu Strategii będą odgrywali partnerzy społeczno-gospodarczy, w tym m.in. jednostki sektora publicznego (administracja rządowa, samorządowa) i organizacje sektora społecznego, instytucje i organizacje sektora gospodarczego (adekwatnie do zakresu ich kompetencji) i inne. Przedmiotowa rola sprowadzać się będzie w głównej mierze do realizacji projektów własnych poszczególnych podmiotów, jak również inicjowanie działań na rzecz zmian organizacyjnych czy legislacyjnych tak, by rozwiązania systemowe wspierały realizację ustaleń Strategii. Na szczególną uwagę zasługuje tu również idea partnerstwa, której głównym zamierzeniem jest uzyskanie efektu synergii prowadzonych działań. Dlatego też partnerstwa zawierane w celu realizacji różnego rodzaju zamierzeń będą stanowiły niezwykle istotny mechanizm włączania partnerów społeczno-gospodarczych w proces rozwoju lokalnego.

10.2 System obiegu informacji w ramach zarządzania strategią rozwoju gminy

System obiegu informacji, jaki i środków finansowych związanych z wdrożeniem zaplanowanych kierunków działań będzie realizowany przez Zespół ds. wdrażania Strategii zgodnie z dotychczasowymi zarządzeniami i instrukcjami kancelaryjnymi obowiązującymi w Urzędzie Gminy w Medyce. W oparciu o Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz.U. 2011 nr 14, poz. 67) w Urzędzie Gminy w Medyce wprowadzono stosowne procedury, które rozstrzygają zakres odpowiedzialności i kompetencji poszczególnych jednostek urzędu, regulują zasady przepływu informacji w urzędzie, a także środków finansowych pozostających w dyspozycji jednostki samorządu terytorialnego.

Obieg informacji poza strukturą Urzędu Gminy w Medyce zapewnią stałe spotkania Zespołu ds. opracowania Strategii, na których będą przekazywane informacje nt. postępu wdrażania poszczególnych kierunków działań, w tym informacje o środkach zaangażowanych poza budżetem gminy. Kolejnym z elementów będą coroczne sprawozdania przedkładane Radzie Gminy Medyka przez Zespół ds. wdrażania Strategii.

10.3 System monitorowania i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Medyka

Strategia Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 to kluczowy dokument realizacji polityki rozwoju gminy. W ramach realizacji zaplanowanych projektów, przewiduje się sporządzenie

dokumentów wykonawczych, obowiązkowych lub fakultatywnych planów i programów, na podstawie, których zostaną zrealizowane zaplanowane działania.

Jednocześnie należy podkreślić, że system monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021 – 2030 bazuje na doświadczeniach wynikających z systemu obowiązującego w programach współfinansowanych środkami UE. Przede wszystkim wykorzystana zostanie:

- cykliczna [przynajmniej roczna] ocena efektów realizacji Strategii Rozwoju Gminy poprzez system wskaźników postępu rzeczowego (wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu) monitorowanych w postaci sprawozdań; rekomendowane wskaźniki składać będą się z następujących elementów:
    - nazwa wskaźnika,
    - jednostka miary,
    - wartość bazowa,
    - oczekiwany rezultat do roku 2030,
    - źródło danych.

- cykliczne spotkania [przynajmniej roczne] w zakresie formułowania rekomendacji usprawniających interwencję (w tym weryfikacja jej spójności w zakresie celów strategicznych oraz operacyjnych z dokumentami wyższego rzędu przede wszystkim na poziomie powiatu oraz regionu) organizowane we współpracy z ewaluatorem,
- monitoring projektów (w tym podmiotów) na terenie gminy ze środków europejskich (Fundusze Europejskie dla Podkarpacia na lata 2021-2027, programy krajowe).

Jednocześnie uzupełnieniem monitoringu będzie system ewaluacji, który wspierać będzie trafność, skuteczność oraz efektywność wdrażania Strategii Rozwoju Gminy. Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu. W ramach realizowanych badań wykorzystywane będą:

- Ewaluacja ex ante (warunek wypełnia już niniejsza strategia) – przeprowadzana w fazie wstępnej, gdy dokonywana jest analiza przyjętych rozwiązań pod kątem potencjalnej zdolności osiągnięcia efektów i poprawności konstrukcji wszystkich elementów danej interwencji.
- Ewaluacja bieżąca (on-going) - przeprowadzana w trakcie realizacji, zwłaszcza w przypadku przedsięwzięć złożonych, o długim okresie wdrożenia, gdy możliwe i celowe są ich korekty.
- Ewaluacja ex post – podsumowująca, zwykle o charakterze strategicznym, przeprowadzana po zakończeniu wdrażania interwencji.

W ramach ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 wykorzystane zostanie podejście metodologiczne oparte na teorii programów (logice interwencji), w tym w szczególności na

teorii zmiany (TBIE). Celem tego rodzaju ewaluacji jest identyfikacja poszczególnych mechanizmów zmian, jakie wystąpiły w związku z wdrażaną interwencją i ocena czy były one zgodne z logiką tej interwencji. Ewaluacje tego typu wskazują, dlaczego i jak działa określona interwencja.

Koniecznym uzupełnieniem działań ewaluacyjnych będzie zapewnienie adekwatnych i wiarygodnych źródeł danych potrzebnych do monitoringu interwencji oraz realizacji poszczególnych ewaluacji. Wykorzystywane będą w tym celu dane zbierane przez Urząd Gminy w Medyce, wytypowane instytucje gminne, GUS (BDL), a także pochodzące z realizowanych projektów europejskich, które następnie przedstawiane będą powołanemu zespołowi.

Monitoring Strategii

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu realizacji Strategii, w tym rezultatów, jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem Gminy. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny Strategii, w której cele strategiczne będą osiągane poprzez cele operacyjne z przypisanymi do nich zadaniami realizacyjnymi.

Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach może być badanie opinii mieszkańców. Badania mogą być uzupełnione konsultacjami społecznymi.

Sposób prowadzenia monitoringu
Podsystem monitoringu określa:

1) Źródła i częstotliwość pozyskiwania informacji

Niezbędne jest wykorzystywanie różnych źródeł informacji. Część informacji będzie pozyskiwana z istniejących systemów monitoringu i wyspecjalizowanych instytucji, w tym GUS. Ich zasoby informacyjne, zwłaszcza standardowo publikowane, mają jednak ograniczoną przydatność. Celowe będzie pozyskiwanie informacji z innych instytucji lub organizowanie badań (np. ankietowych). Pozyskiwanie części danych dla potrzeb monitoringu celów operacyjnych będzie dokonywane corocznie w ramach opracowanych raportów o stanie Gminy Medyka.

2) Sposób gromadzenia, przetwarzania, porządkowania i przechowywania informacji

Gromadzenie danych dla potrzeb monitoringu będzie dokonywane przez referaty i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego odpowiedzialne za prowadzenie monitoringu dla poszczególnych celów operacyjnych. Odpowiedzialność tych jednostek organizacyjnych będzie obejmowała: gromadzenie, weryfikację oraz przetwarzanie i przechowywanie danych odpowiednio do przypisanej grupy wskaźników. Jednostki odpowiedzialne będą wykorzystywały, jako źródła informacji cyklicznie przygotowywane w Urzędzie oraz jednostkach podległych dane sprawozdawcze odpowiednio do potrzeb przyjętych wskaźników. W przypadku wskaźników, dla których Urząd nie będzie dysponował

danymi, jednostka odpowiedzialna pozyska te informacje ze źródeł zewnętrznych. Opracowanie raportów z monitoringu należy do pracownika na stanowisku pracy ds. polityki społeczno-gospodarczej, promocji. Badania opinii będą wymagane w przypadku wskaźników, dla których Urząd nie będzie posiadał własnych oraz zewnętrznych źródeł informacji dla ich wyliczenia.

3) Zakres i częstotliwość sporządzania okresowych raportów oraz ich adresatów

Roczne raporty okresowe

Zakres raportów rocznych będzie obejmował wszystkie cele operacyjne oraz wskaźniki monitorowania. Raporty roczne wykorzystywane będą do bieżącego zarządzania Strategią przez wszystkie jednostki odpowiedzialne za realizację przypisanych im zadań. Raport okresowy będzie przedstawiany na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Raporty doraźne

W sytuacji wystąpienia ważnych, niedających się przewidzieć okoliczności zewnętrznych o charakterze społeczno-gospodarczym lub okoliczności wewnętrznych, może być opracowany raport doraźny na podstawie jednorazowej decyzji Wójta Gminy. Przeglądy doraźne swoim zakresem mogą objąć wszystkie obszary ujęte w Strategii (przegląd pełny) albo mogą mieć charakter przeglądu selektywnego, który będzie obejmował wybrany jeden lub kilka obszarów realizowanej Strategii.

Rezultatem przeglądu doraźnego będzie raport zawierający oprócz części analitycznej wnioski i rekomendacje dotyczące potrzeby i zakresu ewentualnej aktualizacji Strategii.

10.4 Analiza wskaźnikowa realizacji celów operacyjnych

Analiza wskaźnikowa bazującą na miernikach wyznaczonych dla każdego celu operacyjnego Strategii Rozwoju, będzie przygotowywana przez Zespół w oparciu o pozyskane dane statystyczne i informacje w skład, których wchodzą następujące źródła informacji:

- statystyka publiczna – generowana przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych, dostępna pod adresem www.stat.gov.pl – z uwzględnieniem opóźnienia w zamieszczaniu aktualnych danych statystycznych w Banku Danych Lokalnych (termin: koniec lipca każdego roku za rok poprzedni);
- statystyka prowadzona przez samorząd gminny – generowana i gromadzona przez poszczególne wydziały i referaty Urzędu Gminy w Medyce oraz jednostki gminne, zobowiązane do terminowego przekazywania danych i informacji dla Zespołu (wg załącznika nr 1 do Strategii Rozwoju);
- statystyka prowadzona przez podmioty prywatne, pozarządowe, samorząd powiatowy, samorząd regionalny i administrację rządową dot. działań zbieżnych merytorycznie z badanym celem operacyjnym.

W wyborze mierników określających postęp realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 przyjęto zasadę ograniczonej liczby mierników monitorowania dla każdego z celów – zgodnie z rekomendacjami zawartymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku). Przy doborze mierników kierowano się adekwatnością, jednak głównym ograniczeniem była dostępność danych. Wszystkie wskaźniki określono przy opisie każdego celu operacyjnego.

Tabela 52 Analiza wskaźnikowa

Podobszar	Cele operacyjne	Zadania realizacyjne	Wskaźnik	Wartość bazowa	Oczekiwany rezultat do roku 2030
Cel strategiczny 1. Zwiększenie atrakcyjności warunków życia na terenie Gminy Zelów dla mieszkańców i osób osiedlających się					
1. Warunki życia	1.1. Zwiększona umiejętność reagowania społeczeństwa i instytucji w stanach zagrożenia	1.1.1. Wypracowanie schematów postępowań w przypadku wystąpienia nowych zagrożeń epidemiologicznych 1.1.2. Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie w przypadku wystąpienia zagrożenia 1.1.3. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom cywilizacyjnym zagrażającym dzieciom i młodzieży 1.1.4. Wprowadzenie systemu szybkiego powiadamiania mieszkańców	Liczba wdrożonych programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie w przypadku wystąpienia zagrożeń (w sztukach)	0	0<
			Liczba uczestników programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie w przypadku wystąpienia zagrożeń (osób)	0	0<
			Wprowadzony system szybkiego powiadamiania mieszkańców	0	0<
	1.2. Zwiększone bezpieczeństwo mieszkańców Gminy	1.2.1. Utworzenie jednostki ratownictwa	Utworzona jednostka ratownictwa medycznego stacjonująca na terenie Gminy Medyka	0	0<

		medycznego stacjonującej na terenie gminy Medyka 1.2.2. Rozbudowa i modernizacja sieci monitoringu w Gminie 1.2.3. Prowadzenie działań prewencyjnych mających na celu likwidację nielegalnych wyścigów samochodowych i motocyklowych 1.2.4. Opracowanie i realizacja rozwiązań mających na celu zmniejszenie liczby zdarzeń drogowych 1.2.5. Dalsze prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży na temat szkodliwości stosowania używek 1.2.6 Doposażenie jednostek OSP w nowoczesny sprzęt ratowniczo – gaśniczy z terenu Gminy Medyka	Liczba wypadków drogowych z udziałem pieszych (w sztukach)	9	9>
			Liczba programów profilaktycznych związanych ze zwiększeniem bezpieczeństwa (w sztukach)	5	5<
			Liczba uczestników programów profilaktycznych związanych ze zwiększeniem bezpieczeństwa (w sztukach)	31	31<
			Liczba programów profilaktyki stosowania tytoniu i substancji psychoaktywnych (w sztukach)	2	2<
			Liczba uczestników programów profilaktyki stosowania tytoniu i substancji psychoaktywnych (w sztukach)	34	34<
			Liczba nowych kamer monitoringu gminnego (w sztukach)	0	0<
		1.3.1. Zwiększenie liczby usług publicznych	Odsetek usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną	24	24<

	1.3. Rozwinięte społeczeństwo informacyjne	świadczonych drogą elektroniczną 1.3.2. Promowanie możliwości korzystania z usług elektronicznych i narzędzi komunikowania się w sferze publicznej 1.3.3. Tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu 1.3.4. Rozbudowa sieci światłowodowej na terenie gminy	do łącznej liczby świadczonych usług publicznych (%)		
			Liczba działań promujących możliwości korzystania z usług elektronicznych i narzędzi komunikowania się w sferze publicznej (w sztukach)	3	3<
			Liczba utworzonych publicznych punktów dostępu do Internetu (w sztukach)	1	1<
2. Kultura, sport, rekreacja, wypoczynek	2.1 Rozszerzona oferta sportowa w Gminie	2.1.1 Stworzenie oferty sportowej dla dziewczynek i dziewcząt 2.1.2 Stworzenie oferty sportowej dla dzieci z terenów wiejskich 2.1.3 Stworzenie oferty sportowej dla osób z niepełnosprawnością, dla	Liczba zajęć sportowych, w których udział biorą dziewczynki i dziewczęta w roku (w sztukach)	3	3<
			Liczba uczestniczek zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w roku (osób)	47	47<
			Liczba zajęć sportowych dla dzieci z terenów wiejskich (w sztukach)	3	3<
			Liczba zajęć sportowych dla osób z niepełnosprawnością oraz dla osób starszych (w sztukach)	0	0<
			Liczba uczestników zajęć sportowych dla osób z niepełnosprawnością oraz dla osób starszych (osób)	0	0<

		osób starszych, w szczególności na terenach wiejskich	Liczba zajęć sportowych dla dzieci w wieku przedszkolnym (w sztukach)	3	3<
		2.1.4 Stworzenie oferty sportowej dla dzieci małych (3-6 lat w wieku przedszkolnym)	Liczba uczestników zajęć sportowych dla dzieci w wieku przedszkolnym (osób)	47	47<
	2.2 Rozszerzona oferta rekreacyjna w Gminie	2.2.1 Rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej poprzez utworzenie całorocznego kompleksu sportowo- rekreacyjnego 2.2.2 Stworzenie zróżnicowanej, wszechstronnej, całorocznej, dostosowanej do wszystkich grup wiekowych oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów 2.2.3 Stworzenie atrakcyjnej oferty dla turystyki weekendowej zatrzymującej turystów na terenie gminy (organizacja czasu wolnego: rajdy	Liczba nowych ofert rekreacyjnych w Gminie (w sztukach)	1	1<
			Liczba osób korzystających z oferty kompleksu sportowo-rekreacyjnego (osób)	0	0<
			Odsetek nowych w ciągu roku ofert zajęć rekreacyjnych w łącznej liczbie ofert zajęć rekreacyjnych (%)	19	19<
			Liczba nowych oznakowań dróg dojazdowych do terenów rekreacyjnych (w sztukach)	0	0<
			Wysokość nakładów finansowych (w PLN) poniesionych przez Gminę na udrożnienie dróg dojazdowych do terenów rekreacyjnych	0	0<

		rowerowe, turystyka piesza, grzybobrania, itp.)			
	2.3 Zwiększony poziom uczestnictwa społeczności lokalnej w kulturze	2.3.1 Aktywizacja mieszkańców do udziału w wydarzeniach kulturalnych 2.3.2 Zwiększenie atrakcyjności oferty kulturalnej 2.3.3 Opracowanie ciekawej oferty wakacyjnej dla mieszkańców i turystów 2.3.4 Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty zajęć 2.3.5 Stworzenie możliwości zaangażowania w życie kulturalne i społeczne gminy dorosłych mieszkańców poprzez uczestnictwo w różnych grupach i formacjach	Liczba inicjatyw kulturalnych w Gminie(w sztukach)	5	5<
			Liczba ofert związanych z możliwością aktywnego uczestnictwa w kulturze dorosłych mieszkańców (w sztukach)	4	4<
			Odsetek nowych zajęć kulturalnych w ciągu roku dla dzieci i młodzieży w odniesieniu do już istniejących (w sztukach)	7	7<

3. Ochrona zdrowia i życia	3.1 Lepszy dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	3.1.1 Opracowanie diagnozy stanu zdrowia i potrzeb zdrowotnych mieszkańców gminy 3.1.2 Uściślenie współpracy i zwiększenie wsparcia na rzecz osób z chorobą nowotworową 3.1.3 Stworzenie preferencyjnych warunków do rozwoju prywatnej specjalistycznej praktyki lekarskiej w Gminie 3.1.4 Rozszerzenie oferty opiekuńczej dla starszych, chorych i niepełnosprawnych również z wykorzystaniem nowoczesnych technologii	Opracowany dokument diagnozy stanu zdrowia i potrzeb zdrowotnych mieszkańców gminy	0	0<
			Liczba podmiotów, z którymi współpracuje Gmina na rzecz wspierania osób z chorobą nowotworową (w sztukach)	0	0<
			Wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Gminy na wsparcie działań na rzecz osób z chorobą nowotworową (w PLN)	0	0<
			Liczba lokali będących w zasobach gminnych udostępnionych na preferencyjnych warunkach w celu prowadzenia prywatnej specjalistycznej praktyki lekarskiej w Gminie (w sztukach)	0	0<
	3.2 Zmniejszone występowanie	3.2.1 Edukacja (rozwijanie programu profilaktyki i	Liczba programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (szt.)	1	1<

	zachowań i ich skutków wynikających z nadużywania alkoholu	rozwiązywania problemów alkoholowych) 3.2.2 Utworzenie Klubu AA	Liczba uczestników programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (osób)	0	0<
			Liczba utworzonych żłobków publicznych	0	0<
	4.2 Zwiększona oferta spędzania czasu dla osób starszych	4.1.1 Zwiększenie oferty spędzania czasu dla osób starszych (typu Klub Seniora, Uniwersytet III Wieku)	Liczba ofert zajęć dla osób starszych (osób)	0	0<
			Liczba uczestników zajęć dla osób starszych (osób)	0	0<
			Liczba osób korzystających z ofert Klubu Seniora (osób)	0	0<
			Liczba inicjatyw realizowanych przez i Klub Seniora (w sztukach)	0	0<
	4.3 Efektywny system pomocy społecznej	4.3.1 Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym 4.3.2 Rozszerzenie pomocy dla mieszkańców w sytuacjach kryzysowych	Liczba działań aktywizacyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	0	0<
			Liczba uczestników działań aktywizacyjnych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (osób)	0	0<
			Liczba mieszkańców będących w sytuacjach kryzysowych, którym przyznana została dodatkowa pomoc	0	0<

4. Kapitał ludzki	5.1 Wyjście z ofertą do mieszkańców terenów wiejskich	5.1.1 Rozszerzenie współpracy szkół wiejskich z instytucjami kultury w celu stworzenia oferty zajęć w szkołach dla mieszkańców wsi	Liczba zajęć realizowanych dla mieszkańców wsi oferowanych dzięki współpracy szkół wiejskich z instytucjami kultury (w sztukach)	0	0<
			Liczba uczestników zajęć realizowanych dla mieszkańców wsi oferowanych dzięki współpracy szkół wiejskich z instytucjami kultury (w sztukach)	0	0<
	5.2 Zapewniona wysoka, jakość kształcenia	5.2.1 Rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, wspieranie talentów 5.2.2 Dostosowanie profili nauczania liceum do potrzeb rynku pracy i zainteresowań młodzieży 5.2.3 Wymiana wiedzy i doświadczeń pomiędzy szkołami w kraju i za granicą 5.2.4 Sukcesywne doposażanie szkół w	Odsetek nowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w łącznej licznie zajęć (%)	0	0<

		nowoczesne pomoce dydaktyczne i sprzęt 5.2.5 Wspieranie przedsięwzięć innowacyjnych w organizacji szkoły jak i w działaniach uczniów			
5. Kapitał społeczny	6.1 Rozwinięta i wspierana społeczność lokalnych liderów	6.1.1 Dalszy rozwój wsparcia liderów lokalnych 6.1.2 Opracowanie i przeprowadzenie programu edukacyjnego promującego ideę wolontariatu na terenie szkół w Gminie 6.1.3 Rozwój kreatywnego potencjału mieszkańców 6.1.4 Wykorzystanie innowacji społecznych w życiu gminnym 6.1.5 Wzmacnianie więzi społecznych	Liczba programów wsparcia liderów lokalnych (w sztukach)	0	0<
			Liczba uczestników programów wsparcia liderów lokalnych (osób)	0	0<
			Liczba uczestników programu edukacyjnego promującego ideę wolontariatu na terenie szkół w Gminie (w sztukach)	0	0<
	6.2 Lepszy przepływ informacji o wydarzeniach na terenie Gminy	6.2.1 Zwiększenie promocji wydarzeń organizowanych w Gminie wśród	Odsetek wydarzeń organizowanych w Gminie promowanych przez gminne media społecznościowe do łącznej liczby wydarzeń (%)	0	0<

		mieszkańców poprzez media społecznościowe 6.2.2 Zacieśnienie współpracy z podmiotami realizującymi wydarzenia na terenie Gminy przy tworzeniu wspólnego kalendarza imprez	Liczba podmiotów realizujących wydarzenia na terenie Gminy uwzględniona we wspólnym kalendarzu imprez (w sztukach)	0	0<
	6.3 Zwiększona aktywność społeczna mieszkańców Gminy	6.3.1 Przeprowadzenie badania społecznego mającego na celu diagnozę niskiego poziomu uczestnictwa mieszkańców w ofercie wydarzeń kulturalnych, sportowych, społecznych prowadzonych w Gminie i zbadania potrzeb i oczekiwań mieszkańców w tym zakresie 6.3.2 Prowadzenie działań na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy	Liczba inicjatyw na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy (w sztukach)	0	0<
			Liczba odbiorców działań na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców Gminy (osób)	0	0<
			Liczba mieszkańców Gminy, którzy wzięli udział w badaniu diagnostycznym dotyczącym niskiego poziomu uczestnictwa mieszkańców w ofercie wydarzeń kulturalnych, sportowych, społecznych prowadzonych w Gminie do łącznej liczby mieszkańców Gminy (osób)	0	0<
	7.1 Gmina wypromowana	7.1.1 Działania służące podniesieniu świadomości	Liczba działań na rzecz podniesienia świadomości potencjału	0	0<

6. Potencjał kulturowy	poprzez swoją historię, tradycje i kulturę	potencjału kulturowego Gminy wśród mieszkańców i pogłębianie wiedzy o historii "małej ojczyzny" 7.1.2 Prowadzenie działań promujących potencjał kulturowy Gminy na terenie kraju dla rozwinięcia ruchu turystycznego 7.1.3 Tworzenie kompleksowej oferty turystycznej wraz z podmiotami publicznymi i prywatnymi	kulturowego Gminy wśród mieszkańców (w sztukach)		
			Liczba działań promujących potencjał kulturowy Gminy na terenie kraju (w sztukach)	0	0<
			Liczba działań promujących potencjał kulturowy Gminy za granicą (w sztukach)	0	0<
			Liczba działań/inicjatyw realizowanych we współpracy z miastami/gminami partnerskimi na rzecz promowania oferty turystycznej Gminy Medyka (w sztukach)	0	0<
			Liczba uczestników działań/inicjatyw realizowanych we współpracy z miastami/gminami partnerskimi na rzecz promowania oferty turystycznej Gminy Medyka (osób)	0	0<
		7.2.1 Dalsza promocja wykorzystująca	Liczba działań promujących wielokulturowość i historię gminy (w sztukach)	0	0<

	7.2 Zachowane i wypromowane dziedzictwo kulturowe	wielokulturowość i historię gminy 7.2.2 Wykorzystanie w promocji gminy ważnych postaci historycznych, związanych z gminą 7.2.3 Rozbudowa Muzeum Historii Medyki 7.2.4 Digitalizacja zbiorów kultury Medyki 7.2.5 Oznakowanie i promocja obiektów zabytkowych i miejsc historycznych	Odsetek oznakowanych obiektów zabytkowych i miejsc historycznych w odniesieniu do łącznej liczby takich obiektów (%)	0	0<
Cel strategiczny 2. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Zelów przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych					
7. Zasoby techniczne	8.1 Szeroki dostęp do terenów budowlanych i przemysłowych niezbędnych do rozwoju działalności gospodarczej	8.1.1 Pozyskiwanie prywatnych inwestorów do budowy obiektów kubaturowych, w tym wielorodzinnych budynków mieszkalnych	Powierzchnia terenów pod budownictwo mieszkaniowe (w ha)	50	50<
			Liczba działań informacyjnych i konsultacyjnych prowadzonych	1	1<

	8.2 Rozwinięta pod kątem funkcji mieszkaniowej infrastruktura drogowa	8.2.1 Prowadzenie działań na rzecz poszerzenia strategicznych dróg w gminie 8.2.2 Prowadzenie pogłębionych działań informacyjnych i konsultacyjnych w procesie planowania przestrzennego	w ramach tworzenia poszczególnych dokumentów planowania przestrzennego w Gminie (liczba sztuk na jeden dokument planistyczny)		
			Długość w km zmodernizowanych dróg w gminie	23,01	23,01<
	8.4 Rozwinięte funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe	8.4.1 Stworzenie kąpieliska wraz infrastrukturą usługowo-gastronomiczną, sportową, rekreacyjną	Wysokość nakładów finansowych poniesionych na rozwinięcie funkcji rekreacyjno- wypoczynkowej na terenie Gminy Medyka (w PLN)	0	0<
			Utworzone kąpielisko (w sztukach)	0	0<
	8.5 Rozwinięta infrastruktura rekreacyjna i sportow	8.5.1 Opracowanie założeń koncepcyjnych całorocznego obiektu sportowo-rekreacyjnego 8.5.2 Modernizacja istniejących obiektów sportowych	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów o charakterze sportowo rekreacyjnym (w sztukach)	0	0<
			Powierzchnia wybudowanych/zmodernizowanych obiektów o charakterze sportowym (w m2)	0	0<
			Liczba wybudowanych/zmodernizowanych	0	0<

		8.5.3 Stworzenie skateparku, pumptracku itp. 8.5.4. Budowa placów zabaw, siłowni napowietrznych, miejsc sportowo-rekreacyjnych itp.	obiektów o charakterze rekreacyjnym (w sztukach)		
			Powierzchnia wybudowanych/zmodernizowanych obiektów o charakterze rekreacyjnym (w m2)	0	0<
	8.6 Rozwinięta sieć gazowa	8.6.1 Współpraca z inwestorem przy opracowania planu rozwoju sieci gazowej 8.6.2 Pomoc mieszkańcom przez Gminę w składaniu wniosków o przyłączenie do sieci gazowej	Liczba nowych przyłączy do sieci gazowej (w sztukach)	1128	1128<
			Długość sieci gazowej w gminie (w kilometrach)	69,96	69,96<
	8.7 Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa	8.7.1 Rozbudowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz sieci wodociągowej na terenie gminy 8.7.2 Modernizacja urządzeń wodno – kanalizacyjnych	Długość sieci kanalizacyjnej (w km)	92,5	92,5<
			Długość sieci wodociągowej (w km)	68,9	68,9<
			Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej (w sztukach)	1346	1346<
			Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej (w sztukach)	1374	1374<

	8.8 Podniesiony standard infrastruktury kultury i edukacji	8.8.1 Poprawa stanu technicznego budynków szkół oraz terenów przyszkolnych 8.8.2 Rozwój przyszkolnej infrastruktury sportowej (sale gimnastyczne, boiska sportowe)	Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej (w sztukach)	6	6<
			Liczba wyremontowanych szkół (w sztukach)	3	3<
			Długość przebudowanych dróg w gminie z uwzględnieniem ścieżek rowerowych, chodników (w km)	2,4	2,4<
			Długość zmodernizowanych dróg gminnych (w km)	23,01	23,01<
	9.2 Zwiększone bezpieczeństwo i płynność ruchu	9.2.1 Dostosowanie skrzyżowań i przejść dla pieszych w celu zwiększenia bezpieczeństwa użytkowników 9.2.2 Rozbudowa sieci dróg rowerowych i szlaków pieszo-rowerowych – tworzenie spójnego systemu ścieżek rowerowych połączonego ze ścieżkami w sąsiednich gminach	Liczba zmodernizowanych/usprawnionych skrzyżowań (w sztukach)	2	2<
			Długość ścieżek rowerowych w Gminie (w km)	2,4	2,4<
			Długość nowo wybudowanych dróg (w km)	0	0<
			Długość szlaków pieszo-rowerowych w Gminie (w km)	0	0<
	9.3 Rozwinięta komunikacja międzymiastowa i	9.3.1 Analiza potrzeb w zakresie komunikacji gminnej,	Liczba podpisanych dokumentów o współpracy z gminami ościennymi na rzecz projektowania	0	0<

	gminna oraz sprawny i przyjazny transport	9.3.2 Wdrażanie nowoczesnych rozwiązań komunikacyjnych, transport osób powiązany z wdrażaniem nowoczesnych technologii 9.3.3 Stworzenie koncepcji rozwoju sieci połączeń alternatywnych (np., ścieżki rowerowe, ciągi piesze) - rozwój proekologicznego transportu publicznego/prywatnego 9.3.4 Wdrożenie rozwiązań koncepcji sieci połączeń alternatywnych (np. ścieżki rowerowe, ciągi piesze) 9.3.5 Współpraca z gminami ościennymi w projektowaniu zintegrowanej sieci połączeń alternatywnych (np., ścieżki rowerowe, ciągi piesze)	zintegrowanej sieci połączeń alternatywnych (w sztukach)		
			Wdrożona koncepcja rozwoju sieci połączeń alternatywnych	0	0<
			Poziom zadowolenia mieszkańców gminy z komunikacji w badaniu potrzeb w zakresie komunikacji gminnej,	0	0<
	9.4 Zwiększona dostępność miejsc parkingowych o	9.4.1 Modernizacja istniejących miejsc postojowych (likwidacja	Liczba zmodernizowanych miejsc postojowych (w sztukach)	89	89<

	odpowiednich o parametrach technicznych na terenie gminy	zbyt wysokich krawężników) 9.4.2 Wyznaczenie miejsc postojowych przy obiektach użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola) 9.4.3 Podjęcie działań na rzecz rozwoju infrastruktury okołodrogowej z gestorami dróg wojewódzkich, krajowych i powiatowych pod kątem rozwoju infrastruktury rowerowej i parkingowej			
10. Potencjał i ład przestrzenny	10.1 Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej	10.1.1 Analiza Gminy pod względem zapotrzebowania na rewitalizację przestrzeni publicznej 10.1.2 Prowadzenie dialogu na temat polityki przestrzennej w celu realizacji potrzeb mieszkańców	Powierzchnia terenów zieleni urządzonej będących w gestii gminy (w ha)	0,5	0,5<
			Powierzchnia zrewitalizowanych terenów zieleni w gminie (w ha)	0,5	0,5<
			Powierzchnia przystosowanych przestrzeni publicznych do pełnienia funkcji rekreacyjnych (w ha)	10	10<

		10.1.3 Rewitalizacja przestrzeni publicznej o szczególnym znaczeniu dla mieszkańców 10.1.4 Pielęgnowanie i utrzymanie terenów zieleni w gminie, w tym rewitalizacja i pielęgnacja istniejących parków gminnych 10.1.5 Uporządkowanie terenów zielonych w pasie drogowym z uwzględnieniem walorów estetycznych (ukwiecenie) 10.1.6 Utworzenie na terenie gminy głównego miejsca spotkań, wizerunkowego centrum gminy Medyki 10.1.7 Utworzenie nasłonecznionego miejsca rekreacyjno-parkowego w rejonie między szkołą, blokami a Urzędem Gminy Medyka 10.1.8 Przystosowanie wybranych przestrzeni	Liczba działań partycypacyjnych np. spotkań, badań, itp. z mieszkańcami na temat polityki przestrzennej (w sztukach)	0	0<

		publicznych do pełnienia funkcji rekreacyjnych 10.1.9 Utrzymywanie estetyki przestrzeni publicznej 10.1.10 Prowadzenie działań na rzecz przebudowy sieci elektroenergetycznych 10.1.11 Porządkowanie stanu i rozmieszczenia drzewostanu, w szczególności w miejscach gdzie występuje zagrożenie dla użytkowników dróg i stanowi uciążliwość 10.1.12 Uporządkowanie terenów cmentarnych typu alejki, ławeczki, kosze na śmieci itp. 10.1.13 Budowa i modernizacja istniejących świetlic wiejskich położonych na terenie gminy 10.1.14 Budowa nowych remiz strażackich oraz modernizacja istniejących			

		remiz na terenie Gminy Medyka 10.1.15 Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków, cmentarzy wojennych z obszaru Gminy Medyka 10.1.16 Niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznych			
11. Potencjał ekologiczny	11.1 Zwiększona czystość środowiska naturalnego	11.1.1 Likwidacja dzikich wysypisk 11.1.2 Popularyzacja wiedzy z zakresu ekologii i zachęcenie do zachowań proekologicznych 11.1.3 Wspieranie inicjatyw społecznych związanych z utrzymaniem dobrego stanu środowiska 11.1.4 Konsekwentne egzekwowanie zapisów prawa w zakresie ochrony środowiska 11.1.5 Wspieranie wdrażania programów	Liczba budynków użyteczności publicznej wykorzystujących odnawialne źródła energii (w sztukach)	4	4<
			Liczba zrealizowanych inicjatyw proekologicznych (w sztukach)	0	0<
			Liczba termozmodernizowanych obiektów użyteczności publicznej (w sztukach)	6	6<
			Liczba programów na rzecz eliminacji źródeł niskiej emisji w gminie (w sztukach)	2	2<
			Liczba gospodarstw domowych, które skorzystały z programów na rzecz eliminacji źródeł niskiej emisji w gminie (w sztukach)	397	397<

		eliminacji źródeł niskiej emisji 11.1.6 Racjonalizacja oświetlenia dróg i innych miejsc użyteczności publicznej (wymiana oświetlenia na energooszczędne) 11.1.7 Promowanie i wspieranie stosowania proekologicznych rozwiązań technologicznych w zakresie ogrzewania gospodarstw indywidualnych oraz produkcji energii z OZE 11.1.8 Tworzenie warunków do racjonalnego wykorzystania surowców energetycznych i realizacja inwestycji związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii np. farmy fotowoltaiczne, instalacje prosumenckie	Liczba działań promujących wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (w sztukach)	6	6<
			Odsetek wymienionych na energooszczędne punktów oświetlenia dróg i miejsc użyteczności publicznej w ogólnej liczbie punktów (%)	34	34<
			Liczba wprowadzonych innowacyjnych działań z zakresu gospodarki odpadami (w sztukach)	0	0<

		11.1.9 Termomodernizacja gminnych obiektów i zmniejszenie zapotrzebowania na energie budynków użyteczności publicznej 11.1.10 Udział w cyklicznych akcjach ekologicznych np. Sprzątanie Świata 11.1.11 Wprowadzenie innowacyjnych działań z zakresu gospodarki odpadami 11.1.12 Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru Gminy Medyka 11.1.13 Utworzenie stacji ładowania elektrycznych samochodów na terenie Gminy Medyka			
	11.2 Minimalizacja zagrożeń	11.2.1 Opracowanie analizy zagrożeń	Opracowana analiza zagrożeń związanych z podtopieniami	0	0<

	spowodowanych opadami deszczu	związanych z podtopieniami 11.2.2 Analiza możliwości stworzenia nowych retencyjnych zbiorników wodnych w ramach rządowego programu 11.2.3 Rozwój infrastruktury systemu gospodarowania wodami opadowymi (np. rozbudowa kanalizacji deszczowej, regulacja cieków wodnych)	Opracowana analiza możliwości stworzenia nowych retencyjnych zbiorników wodnych w ramach rządowego programu	0	0<
Cel strategiczny 3. Wysoki stopień rozwinięcia infrastruktury technicznej w Gminie Medyka przy jednoczesnym zachowaniu integracji przestrzennej oraz zasobów naturalnych					
12. Przedsiębiorczość	12.1 Stworzone sprzyjające warunki dla rozwoju przedsiębiorczości	12.1.1 Opracowanie programu wspierania przedsiębiorczości, w tym przedsiębiorczości innowacyjnej 12.1.2 Poszerzenie usług finansowych, organizacyjnych oraz doradczych	Liczba szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE (w sztukach)	0	0<
			Liczba uczestników szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu	0	0<

		przedsiębiorstwom typu start-up i przedsiębiorstwom rozwijającym się 12.1.3 Promowanie ofert instytucji wspierających potencjalnych przedsiębiorców 12.1.4 Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE 12.1.5 Edukacja z zakresu przedsiębiorczości i szkolenia dla potencjalnych przedsiębiorców 12.1.6 Wsparcie promocji lokalnych produktów rzemieślniczych i wyrobów artystycznych (rękodzieło	pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE (osób)		
			Liczba działań promocyjnych na rzecz wspierania lokalnych produktów rzemieślniczych i wyrobów artystycznych (w sztukach)	0	0<
			Liczba wydarzeń/eventów, na których promowane były przez gminę lokalnej produkty rzemieślnicze i wyroby artystyczne (w sztukach)	0	0<
			Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych dla potencjalnych przedsiębiorców z zakresu przedsiębiorczości (w sztukach)	0	0<
13. Rolnictwo	13.1 Poprawiona efektywność gospodarstw rolnych	13.1.1 Promocja rolnictwa ekologicznego	Liczba działań na rzecz promowania rolnictwa ekologicznego (w sztukach)	0	0<

		13.1.2 Wspieranie działań na rzecz współpracy rolników i organizacji rolniczych 13.1.3 Promocja innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolnej oraz nowoczesnych metod upraw i hodowli 13.1.4 Promowanie produktów lokalnych	Liczba wspartych przez Gminę inicjatyw współpracy rolników i organizacji rolniczych (w sztukach)	0	0<
			Liczba gospodarstw rolnych z Gminy, które zostały wyróżnione na targach regionalnych i krajowych (w sztukach)	0	0<
			Liczba targów, eventów, na których Gmina promowała lokalne produkty (w sztukach)	0	0<
14. Rynek pracy	14.1 Rozwinięty rynek pracy	14.1.1 Wspieranie i zachęcanie pracodawców do przyjmowania uczniów i studentów na praktyki zawodowe 14.1.2 Wspieranie mieszkańców gminy pozostających bez pracy poprzez aktywizację zawodową, w tym konsultacje doradcy zawodowego 14.1.3 Badania potrzeb lokalnego rynku pracy 14.1.4 Organizacja staży dla osób do 30 roku życia	Liczba uczniów, którzy skorzystali z usług doradcy zawodowego (osób)	0	0<
			Liczba zorganizowanych staży dla osób do 30 r.ż. (w sztukach)	0	0<
			Liczba osób, która skorzystała z bazy informacji w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń (osób)	0	0<
			Utworzona Rada Gospodarcza		

		14.1.5 Dostęp do informacji w zakresie pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń 14.1.6 Wspieranie pracowników podczas przygotowywania się do zmian na rynku pracy i przekwalifikowywania się szczególnie w sektorze górniczym 14.1.7 Ułatwianie dostępu do rynku pracy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym poprzez tworzenie sieci podmiotów ekonomii społecznej i stosowanie klauzuli społecznej			
	15.2 Opracowany i wdrożony system promocji Gminy	15.2.1 Partycypacyjne opracowanie Strategii Promocji	Liczba przeprowadzonych otwartych warsztatów artystycznych (w sztukach)	0	0<
		15.2.2 Stworzenie marki turystycznej Gminy	Liczba uczestników otwartych warsztatów artystycznych (osób)	0	0<

		15.2.3 Wypromowanie cyklicznej imprezy wizerunkowej o znaczeniu ponadregionalnym 15.2.4 Stworzenie koncepcji konkursów/akcji promujących gminę 15.2.5 Stworzenie i wdrożenie systemu wsparcia wielopoziomowej edukacji artystycznej, w tym otwartych warsztatów artystycznych 15.2.6 Promocja gminy przez lokalnych artystów	Liczba cyklicznych imprez wizerunkowych o znaczeniu ponadregionalnym (w sztukach)	0	0<
			Wysokość środków przeznaczonych na promocję cyklicznych imprez wizerunkowych o znaczeniu ponadregionalnym (w PLN)	0	0<
			Liczba przeprowadzonych konkursów/ akcji promujących gminę (w sztukach)	0	0<
			Liczba działań promujących Gminę, przeprowadzonych z udziałem lokalnych artystów (w sztukach)	0	0<

Źródło: Opracowanie własne

10.5 Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Medyka

Raport z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Medyka, przygotowywany przez Zespół, opiera się na informacjach dotyczących stanu realizacji danego kierunku interwencji, przekazywanych przez poszczególne referaty i komórki organizacyjne Urzędu Gminy Medyka oraz jednostki organizacyjne gminy, zbieżne merytorycznie z badanym celem operacyjnym. Konkretny wydział, referat lub jednostka gminy składa, co roku sprawozdanie do Zespołu (na określonym formularzu sprawozdawczym), które jest podstawą zbiorczego raportu z realizacji kierunków interwencji całej Strategii Rozwoju

10.6 Schemat i harmonogram realizacji procesu monitoringu

Zadania związane z monitoringiem i aktualizacją Strategii Rozwoju powierza się Wójtowi Gminy Medyka. Każdego roku realizacji Strategia Rozwoju, w terminie do końca marca danego roku, wyznaczony kierownik Zespołu będzie składał Wójtowi raport z realizacji Strategii Rozwoju oraz analizę wskaźnikową realizacji celów Strategii Rozwoju za dany okres sprawozdawczy.

Zakres raportu z realizacji Strategii Rozwoju obejmuje:

- skrótowe przedstawienie aktualnego stanu realizacji poszczególnych kierunków interwencji,
- skrótowe przedstawienie ewentualnych trudności realizacyjnych dla poszczególnych kierunków interwencji, z uwzględnieniem proponowanych działań naprawczych,
- wielkość środków finansowych wydatkowanych na realizację kierunków interwencji w badanym okresie, w podziale na źródła finansowania.

Zakres analizy wskaźnikowej realizacji celów Strategii Rozwoju obejmuje:

- porównanie wskaźników bazowych (dla roku 2020) ze wskaźnikami dla badanego okresu realizacji Strategii Rozwoju,
- wskazanie tendencji wzrostowych i malejących w poszczególnych celach operacyjnych Strategii Rozwoju.

Raporty z realizacji kierunków interwencji oraz analizy wskaźnikowe realizacji celów Strategii Rozwoju w badanym okresie będą przedstawiane Radzie Gminy Medyka w terminie do końca II kwartału danego roku oraz podawane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej.

10.7 Zasady aktualizacji

Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy Medyka.

Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Wójta Gminy Medyka we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy, które przedstawią ją do przyjęcia Radzie Gminy w Medyce.

W przypadku zmian w otoczeniu zewnętrznym lub wewnętrznym gminy Medyka, wpływających w istotny sposób na założone cele operacyjne i kierunku działań, istnieje możliwość zmiany Strategii Rozwoju. Wójt Gminy Medyka zwołuje wówczas posiedzenie ewaluacyjne i aktualizujące, podczas którego dokonywana jest:

- ocena realizacji celów Strategii Rozwoju na podstawie materiałów przygotowanych przez Zespół (stan osiągnięcia wskaźników przyjętych dla poszczególnych celów operacyjnych Strategii Rozwoju),
- identyfikacja problemów, które ograniczyły bądź uniemożliwiły realizację wyznaczonych celów,
- opracowanie propozycji niezbędnych zmian w zakresie realizowanych celów,
- ocena zmian w otoczeniu.

Następnie projekt zmienionej Strategii Rozwoju jest poddawany konsultacjom społecznym, a po zakończeniu konsultacji przedstawiony zostaje organowi stanowiącemu.

Załącznik nr 1 Tabela do przekazywania danych statystycznych

Strategia Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 **Tabela do przekazywania danych statystycznych**			
Obszar nr			
Nazwa miernika	**Źródło danych i jednostka miary**	**Wartość dla roku bazowego**	**Wartość dla roku badanego (..... r.)**

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik nr 2 Materiały pomocnicze do sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju.

Kluczowe działania …….			
Obszar nr	**Cel operacyjny:**	**Jednostka monitorująca ze strony gminy:**	**Jednostka realizująca (jeśli dotyczy):**
Opis stanu realizacji kierunku interwencji			
Opis powstałych trudności realizacyjnych			

Opis źródeł finansowania

Źródło: Opracowanie własne

10.8 Partycypacja społeczna

Partycypacja społeczna została wprowadzona, jako filar działań na różnych etapach (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, w tym finansowanie, monitorowanie i ewaluacja) procesu rozwoju społeczno-gospodarczego odbywającego się na terenie Gminy Medyka. Głównym celem tego rodzaju podejścia jest chęć podniesienia skuteczności i trwałości wyznaczonych kierunków działań oraz zwiększenia gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze gminy. Niezwykle istotne jest wzbudzenie przeświadczenia społeczeństwa o realnej możliwości decydowania o losach wspólnoty samorządowej. Ponadto włączenie szerokiego grona interesariuszy w proces planowania rozwoju realizuje zasadę partnerstwa, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców, a także ekspertów) w procesy programowania i wdrażania Strategii oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty wdrożenia dokumentów mają dotyczyć. Przedmiotowa zasada bazuje na założeniu, że otoczenie środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konstruktywnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji niepożądanych zjawisk, a tym samym podnoszących, jakość życia mieszkańców

terenów zdegradowanych. Zarówno proces analizowania i diagnozowania sytuacji społeczno-ekonomicznej Gminy Medyka, jaki i społecznego odbioru zagadnień objętych sytuacją kryzysową, odbywał się metodą partycypacyjną, u podstaw, której leży przekonanie o niezbędności włączania mieszkańców i partnerów społecznych w przebieg planowania procesu rozwoju społeczno-gospodarczego danej jednostki organizacyjnej. Od samego początku autorzy niniejszego dokumentu, tj. samorząd gminy, uczestnicy oraz moderatorzy procesu, kładli szczególny nacisk na wagę rozwiązań organizacyjnych (poszukiwanie nowych dróg dojścia) oraz potrzebę zmiany społecznej świadomości w zakresie szukania innych rozwiązań problemów na obszarach kryzysowych, poza tworzeniem na nich kolejnych, nowych inwestycji.

11 Ramy finansowe oraz źródła finansowania

Ramy finansowe Strategii Rozwoju Gminy Medyka 2021-2030 posiadają jedynie charakter prognostyczny oraz zależą od szeregu zmiennych, które w praktyce mogą zupełnie zmieniać dane kwoty. Po analizie zebranych danych z rozdziału **8 Wieloletni Plan Inwestycyjny** szacunkowo określono ramy finansowe w poszczególnych obszarach:

Obszar 1. Obszar społeczny **1 770 000,00 zł**	**Obszar 2. Obszar infrastruktury i środowiska** **24 160 000,00 zł**
Obszar 3. Obszar gospodarki i promocji Gminy **900 000,00 zł**	

Bogaty wachlarz działań realizowanych w celu urzeczywistnienia zamierzeń Strategii przez różnego rodzaju podmioty i instytucje, będzie wymagał zaangażowania środków finansowych pochodzących z różnych źródeł. Niezwykle istotne dla sfinansowania działań przewidzianych w ramach niniejszego dokumentu strategicznego ma katalog środków publicznych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych (w tym szczególną rolę będą odgrywały środki budżetu UE w perspektywie finansowej 2021-2027). Sukces wdrażania zakładanych celów Strategii zależny będzie od zapewnienia odpowiednich źródeł finansowania planowanych zadań/przedsięwzięć/kierunków działań. Jednoznaczne określenie tych źródeł, w kontekście zapewnienia spójności i efektywności realizowanych przedsięwzięć, jest zadaniem złożonym, ponieważ system finansowania zadań publicznych charakteryzuje się wielopoziomowością i hierarchicznością (poziom regionalny, krajowy i europejski), a za jego rozwój i właściwą organizację odpowiedzialnych jest wiele różnych podmiotów z różnych szczebli zarządzania. Występują również różne formy finansowania przedsięwzięć: dotacje, instrumenty finansowe, formuła partnerstwa publiczno-prywatnego.

Skuteczny proces pozyskiwania środków finansowych wymaga wypracowania odpowiedniego systemu organizacji i koordynacji. Przedmiotowy proces powinien przede wszystkim uwzględniać zróżnicowanie wariantów finansowania przedsięwzięć wskazanych w Strategii (źródła i formy). Niezwykle istotną kwestią jest odejście od typowego systemu grantowego oraz wypracowanie zasad korzystania z funduszy zwrotnych. Niebagatelne znaczenie ma również korzystanie z funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską. Podstawy stanowią: dywersyfikacja oraz ciągłość działań, które pozwolą na wypracowanie długoterminowego planu finansowego, a także wdrażanie inwestycji bardziej ryzykownych, często o charakterze innowacyjnym czy eksperymentalnym.

Zakres działań przewidzianych w Strategii jest szeroki i wielowątkowy oraz obejmuje ich realizacje przez różnego rodzaju podmioty (z sektora publicznego i prywatnego). Wobec tego niezbędne będzie poszukiwanie różnych źródeł finansowania zaplanowanych działań, w tym m.in.

środki w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i innych. Kluczową rolę przypisać należy również krajowym środkom publicznym.

Zasady finansowania przedsięwzięć Strategii:

1. Wykorzystywanie różnych form finansowania – dotacje oraz różnego rodzaju instrumenty finansowe, w tym zwrotne (pożyczki, poręczenia, gwarancje),
2. Dywersyfikacja i łączenie różnych źródeł finansowania przedsięwzięć,
3. Wykorzystywanie ze środków europejskich na różnych poziomach - program regionalny, programy krajowe, programy współpracy międzynarodowej i transgranicznej (Program Współpracy Transgranicznej PL – BA – UA),
4. Udział w międzynarodowych projektach sieciowych np. programy Interreg, Central Europe,
5. Wykorzystywanie funduszy bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską np. LIFE, Horyzont, COSME, itp.

Wśród głównych źródeł finansowania Strategii znajdują się:

- Środki własne Gminy Medyka – budżet jednostki samorządu terytorialnego będzie stanowić jedno z podstawowych źródeł finansowania przedsięwzięć zawartych w Strategii,
- Środki z budżetu Unii Europejskiej w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 – środki z budżetu UE w ramach pakietu legislacyjnego polityki spójności na lata 2021-2027 przewidziane w ramach krajowych programów operacyjnych, regionalnych programów operacyjnych, środków na rozwój obszarów wiejskich dostępne w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej,
- Środki z budżetu UE dostępne w ramach instrumentów (programów) bezpośrednio zarządzanych przez Komisję Europejską (dotyczą one głównie następujących zagadnień: wsparcie MŚP, kształcenie, w tym kształcenie ustawiczne, współpraca międzyregionalna i transgraniczna, szkolenie, a także energetyka i kwestie klimatyczne),
- Środki budżetu państwa (instrumenty wspierające działania prorozwojowe na poziomie i lokalnym) oraz środki budżetu Województwa Podkarpackiego - środki budżetu państwa lub samorządu województwa dostępne w ramach istniejących oraz nowych instrumentów takich, jak porozumienie terytorialne (art. 14rb ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju),
- Środki pochodzące z krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych,
- Program Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030,
- Mechanizmy finansowe EOG i Norweski Mechanizm finansowy,
- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Środki pochodzące od partnerów publicznych (inne jednostki samorządu terytorialnego) zaangażowanych we wspólną realizację przedsięwzięć (środki przeznaczone na sfinansowanie zadań w całości lub stanowiące wkład własny do projektów wspartych środami zewnętrznymi),
- Dodatkowe formy wsparcia dostępne w ramach specjalnych linii budżetowych, np. tarczy antykryzysowych,
- Kredyty bankowe, pożyczki oraz inne instrumenty finansowe,
- Krajowy Plan Odbudowy, Polski Ład.

12 Spis tabel

Tabela 1 Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia gmin powiatu przemyskiego 10
Tabela 2 Miejscowości gminy Medyka 11
Tabela 3 Ludność, średnia gęstość zaludnienia oraz powierzchnia miejscowości gminy Medyka (stan na dzień 31.12.2020 rok). 12
Tabela 4 Urodzenia, zgony, zameldowania i wymeldowania na terenie miejscowości gminy Medyka 14
Tabela 5 Struktura wiekowa mieszkańców (2019 rok) 15
Tabela 6 Struktura ludności gminy Medyka wg ekonomicznych grup wiekowych 16
Tabela 7 Pracujący na terenie gminy Medyka w latach 2014 - 2019 17
Tabela 8 Udział zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Medyka w liczbie ludności na tle powiatu przemyskiego według płci 18
Tabela 9 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Medyka w latach 2015 - 2020 19
Tabela 10 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Medyka według wieku w latach 2015 - 2020 19
Tabela 11 Bezrobotni w gminie Medyka wg wykształcenia w latach 2015 - 2020 20
Tabela 12 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gmin powiatu przemyskiego 20
Tabela 13 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gminy Medyka 21
Tabela 14 Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD oraz sektorów własnościowych zarejestrowane na terenie gminy Medyka 22
Tabela 15 Wskaźniki dla obszaru gminy Medyka za lata 2014 i 2019 25
Tabela 16 Gospodarstwa rolne w gminie Medyka na tle gmin powiatu przemyskiego 27
Tabela 17 Rodzaje gruntów i użytków rolnych na terenie gminy Medyka (2010 rok) 27
Tabela 18 Rodzaje gospodarstw na terenie gminy Medyka (2010 rok) 28
Tabela 19 Pogłowie zwierząt gospodarskich na terenie gminy Medyka (2010 rok) 30
Tabela 20 Źródła dochodów gospodarstw domowych prowadzących gospodarstwa rolne 30
Tabela 21 Liczba dzieci i uczniów oraz oddziałów w gminnych placówkach oświatowych. 32
Tabela 22 Liczba dzieci i uczniów w gminnych szkołach podstawowych na dzień 30.09.2020 32
Tabela 23 Liczba pracowników oświaty i etatów w gminnych placówkach oświatowych na dzień 30.09.2019 i 30.09.2020 roku 33
Tabela 24 Szczegółowe dane dotyczące klubów sportowych w gminie Medyka 34
Tabela 25 Szczegółowe dane dotyczące czytelnictwa w gminie Medyka 37
Tabela 26 Szczegółowe dane dotyczące ochrony zdrowia w gminie Medyka 45
Tabela 27 Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin w 2020 roku 47
Tabela 28 Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Medyka 55
Tabela 29 Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno – sanitarne 55
Tabela 30 Budownictwo mieszkaniowe w latach 2015 - 2019 56
Tabela 31 Budynki niemieszkalne oddane do użytkowania w latach 2015 - 2019 57
Tabela 32 Wybrane dane dotyczące instalacji wodociągowej w gminie Medyka 59
Tabela 33 Wybrane dane dotyczące instalacji kanalizacyjnej w gminie Medyka 60
Tabela 34 Wybrane dane dotyczące instalacji gazowej w gminie Medyka 61
Tabela 35 Dane dotyczące odebranych odpadów komunalnych w gminie Medyka 62

Tabela 36 Wykaz uchwalonych i opublikowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Medyka 65
Tabela 37 Realizacja budżetu Gminy Medyka w 2020 roku (stan na 31.12.2020 r.) 67
Tabela 38 Główne problemy w obszarze społecznym 72
Tabela 39 Główne problemy w obszarze infrastruktura i środowisko 74
Tabela 40 Główne problemy w obszarze gospodarki i promocji gminy 75
Tabela 41 Zidentyfikowane czynniki analizy SWOT w obszarach Strategii 83
Tabela 42 Cele strategiczne Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021-2030 87
Tabela 43 Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania realizacyjne Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021 – 2027 w obszarze społecznym 88
Tabela 44 Cele strategiczne i operacyjne oraz zadania realizacyjne w obszarze infrastruktura i środowisko 91
Tabela 45 Cele strategiczne, operacyjne i zadania realizacyjne w obszarze gospodarki i promocji gminy 95
Tabela 46 Kluczowe przedsięwzięcia planowane do realizacji w latach 2021-2030 98
Tabela 47 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Medyka 112
Tabela 48 Efekty wdrożenia obszaru 1 Obszar społeczny 119
Tabela 49 Efekty wdrożenia obszaru 2 Infrastruktura i środowisko 120
Tabela 50 Efekty wdrożenia obszaru 3 Gospodarki i promocji Gminy 121
Tabela 51 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Medyka na lata 2021 – 2030 z celami Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego 2030 133
Tabela 52 Analiza wskaźnikowa 152

13 Spis map

Mapa 1 Położenie gminy Medyka na tle województwa podkarpackiego i powiatu przemyskiego. 8
Mapa 2 Gmina Medyka 11
Mapa 3 Trasa rowerowa na terenie gminy Medyka 44
Mapa 4 Zewnętrzna dostępność komunikacyjna gminy Medyka 52
Mapa 5 Obszary objęte miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego w gminie Medyka (stan na 31.12.2020 r.) 64
Mapa 6 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Medyka 71
Mapa 7 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka 107
Mapa 8 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka 108
Mapa 9 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka 109
Mapa 10 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Medyka 110
Mapa 11 Wschodnia Polska 122
Mapa 12 Obszary zagrożone trwałą marginalizacją – poziom regionalny 124
Mapa 13 Obszar objęty Programem Strategicznym „Błękitny San” 125
Mapa 14 Obszary wiejskie województwa podkarpackiego 126
Mapa 15 Obszary funkcjonalne o znaczeniu ponadregionalnym Przygraniczny obszar funkcjonalny 129

Mapa 16 Obszary funkcjonalne o znaczeniu regionalnym Obszar funkcjonalny gospodarki rolno-spożywczej 132

14 Spis Wykresów

Wykres 1 Ludność gminy Medyka [%] 13
Wykres 2 Przyrost naturalny na terenie gmin powiatu przemyskiego 14
Wykres 3 Udział zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Medyka w liczbie ludności na tle gmin i powiatu przemyskiego. 18
Wykres 4 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane na terenie gminy Medyka wg wybranych sekcji PKD (stan na koniec 2019 roku) 24
Wykres 5 Podmioty gospodarki narodowej na terenie gminy wg klas wielkości 25
Wykres 6 Struktura ilości gospodarstw wg powierzchni na terenie gminy Medyka (2010 rok) 29
Wykres 7 Kształtowanie się wysokości dochodów budżetu Gminy Medyka, w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej 68
Wykres 8 Kształtowanie się wysokości wydatków budżetu Gminy Medyka, w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej 69
Wykres 9 Środowisko geograficzne – ocena strefy funkcjonalnej 76
Wykres 10 Gospodarka – ocena sfery funkcjonalnej 77
Wykres 11 Infrastruktura techniczna – ocena sfery funkcjonalnej 78
Wykres 12 Infrastruktura społeczna – ocena sfery funkcjonalnej 79
Wykres 13 Wybrane problemy społeczne 79
Wykres 14 Wybrane priorytety mogące mieć wpływ na rozwój Gminy Medyka w latach 2021 – 2030 80
Wykres 15 Ludność w Gminie Medyka 81

15 Spis załączników

Załącznik nr 1 Tabela do przekazywania danych statystycznych 180
Załącznik nr 2 Materiały pomocnicze do sprawozdania z realizacji Strategii Rozwoju. 181

16 Spis zdjęć

Zdjęcie 1 Kaplica rodziny Pawlikowskich 39
Zdjęcie 2 Fort XV „Borek 40
Zdjęcie 3 Kościół p.w. Św. Piotra i Pawła w Medyce 42
Zdjęcie 4 Dawna cerkiew greckokatolicka w Lesznie 42
Zdjęcie 5 Zespół Dworski w Medyce 43